

DEVRİMCİ İŞÇİ

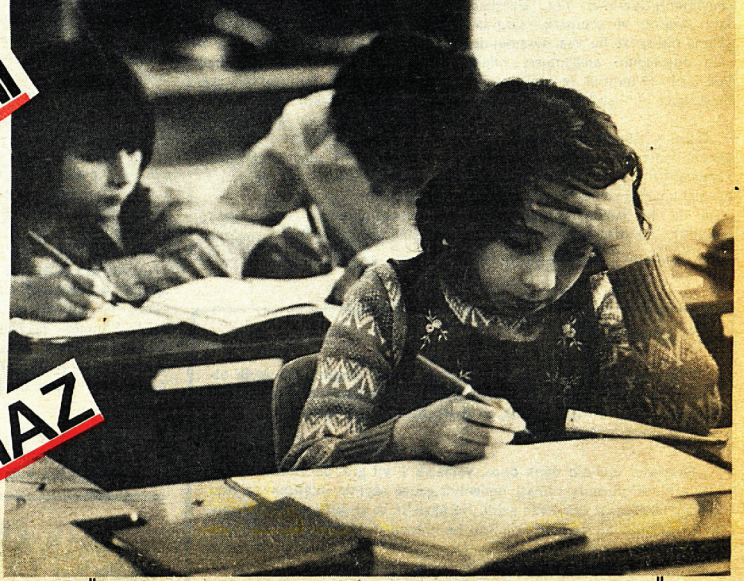

SAYI 26

01. ARALIK 1985

2.-DM

**YABANCILARIN YAŞAMI
YASALARLA
SINIRLANDIRILAMAZ**

Biz yabancılar, bırakın çocuklarımızın okuyup "adam" olmasını, onlara bir çarlık eğitim yeri bile bulamamaktayız. Bu durum Alman Eğitim Sistemi'nin sınıfsal karakterinin bir ürünüdür.

**Devrimci
Hareket
Sağlarındaki
Gelişmeler
ve Tartışmalar
Üzerine**

**Sağa
Savrulan Sol
Ve
Sosyalizmin
Sorunları**

Ülkemizde 12 Eylül 1980'de yapılan faşist darbe, 5. Yıldönümünde yurtdışında miting ve gösterilerle protesto edildi. Burjuva basın-yayın organlarının hiç sözünü etmediği mitinglere yüzlerce devrimci ve demokrat katıldı.

Köln, Paris, Zürih, Amsterdam, Viyana, Stokholm gibi Avrupa'nın belli başlı şehirlerinde ve Avusturalya'da Türkiyeli anti-faşist güçler ortak mitingler düzenleyerek Türk ve Kürt halkları ile dayanışmalarını dile getirdiler. Devrimci İşçi miting ve yürüyüşlere en geniş şekilde katıldı. Resimde Köln'deki yürüyüşten bir bölüm görülüyor.

DEVİRİMCİ İŞÇİ'DEN

Devrimci İşçi'nin yeniden yayına başlaması, devrimci ve demokrat güçlerden belli bir ilgi gördü. Derginin bu sayısında yayınlanması istenileni çok sayıda haber ve yorum yazıları geldi. Ancak sayfa sayısının azlığı nedeniyle bu yazıların bir bölümü bu sayıda değerlendirilemedi. Çok sayıda dernek ve ülke haberi ve buralardaki arkadaşlarımızın yazıları bu nedenle yayınlanamadı. Bazı ülkelere ait inceleme yazıları ise hiç yer almadı. Ayrıca yine bu nedenle Avrupa Sol'undaki tartışmaları özetleyen yazılara da yer verilemedi. Gelen haber, yorum ve eleştirilerin tamamının, Devrimci Yol, Devrimci İşçi taraftar ve sempatizanlarından gelmiş olması ve bu yazı akışının devam edeceğini anlaşılmaması, bizim için çok sevindirici ve umut verici bir gelişme olmuştur.

Gelen yazılarda ve haberlerde ele alınan konu ve sorunlarda, kısır çekişmelerden uzak durulması ve belli bir olgunluk düzeyinin korunması da bu bağlamda olumlu ve sevindirici bir ortam yaratmıştır. Bu

olumluluk, bilinçli bir şekilde devam ettirilebilir, inanıyoruz ki hem dergiden belli bir ilgi gördü. Dergide ifadesini bulan faaliyetleri mizde daha nitelikli bir konuma yükselinecektir. Bu bir yönüyle de dergide yer alan konular ve sorunların bu sayıda değerlendirilemelerine ve çalışmalarına yönelmek gerektiği anlamına gelmektedir.

Bu sayımızla birlikte, Devrimci İşçi açısından, daha derli toplu bir faaliyete yönelmenin koşullarının da olgunlaşmaya başladığı inancındayız. Devrimci İşçi'nin her türlü çözülmemiş bazı problemlerinin varlığına rağmen, bu problemlerin, Devrimci işçi taraftarlarının toplumsal, kültürel, demokratik ve siyasi faaliyetlerinde bir engel olmadığı gayet açıktır. İkili görevler şeklinde formüle ettiğimiz görevlerimizi daha örgütlü ve daha kollektif bir şekilde yerine getirme sorumluluğu her zamanki gibi, yine Devrimci işçi hareketinin tüm unsurlarının omuzlarındadır.

Bu sorumluluğun yerine getirileceği inancı ile selam ve başarılar.

BAZI AÇIKLAMALAR

Bilindiği gibi Devrimci İşçi'nin geçen sayısı, derginin 12 sayfa olması nedeniyle 1 Mark'a satılmıştı. Bu sayıdan itibaren dergimizin fiyatı 2 Mark olmuştur. 24 sayfalık bir derginin 2 Mark'a satılmasının doğal bir şey olduğuna inanıyoruz.

Devrimci İşçi'nin daha önce, yaklaşık 1 yıl gibi bir zaman içinde yayınına durdurulmuş olması nedeniyle, geçen sayının dağıtımında bazı teknik eksiklikler gündeme geldi. Bu eksiklik ve aksaklıkların bir kısmı, adres değişikliklerinden, bir kısmı ise istenen dergi sayısının tam olarak bilinmemişinden ileri geldi. Okuyucularımız nasıl olsa adresimizi biliyor demeden yeni adreslerini ve ne kadar dergi istediklerini bildirirlerse bu aksaklıkların ortadan kalkacağına inanıyoruz. Adres ve dergi sayısı bildirilmeden ödeme koşulları ile ilgili de öneri ve bilgiler Devrimci İşçi'ye iletilirse dağıtım sorunu büyük ölçüde çözülmüş olacaktır. Alınan dergilerin paralarının zamanında ödenmesinin ise herkes tarafından bir zorunluluk olarak benimsenmesi gerekmektedir. Dergi paralarını düzenli ve zamanında ödemeyen yerlere, derginin gönderilmesinde zorluklar olacağı açık bir gerçektir.

BİR ANANIN MEKTUBU

10.09.1985

Canım Oğlum;
Sımsık bir ana kalbinden kucak dolusu yürekten selam. Nasılsınız der, senin, Hüseyin'in, eşinin, Bacım Hüseyin'in ayrı ayrı gözlerini öperim. Sizler de bizleri sorarsanız, inanın ne yerdeyiz ne gökte. Bayramdan beri ~~Devrimci~~ den haber alamyoruz. Nedeni, şu kahrolası Pısmanlık Yasası. Pısmanlıklar diyenler kendilerinin kurtulması için üzerindeki suçları başkalarının üzerlerine ve suçlara iştirak eden bugüne kadar itiraf etmemiş kişileri ele vererek onları aftarı yaralanacakları diye.

Bu nedenle çocuklarımızı tekrar emniyete götürüyorlar, tüm bağlantıları kestiler. Hiç kimseden haber alamyoruz, avukatlara dahi duyurulmuyor, Şaşırık ne yapacağımızı bilemiyoruz. Mektubunu aldım ancak yanıt yazamadım, işte bu dertle uğraşıyoruz. Şimdi de nereye başımızı vursak netice alamyoruz. İnan iki aydır hiç kimseye mektup yazamıyorum. Elim ağağın kırıldı sanki. Öyle bir durum var ki emniyette ölseler bize haber vermeyecekler. İnanın korku içinde uykularını kaybettim. Bu durumu İbrahim'e duyur, uluslararası duyursun. Türkiye çok kötü döneme girdi. Bizler ve çocuklarımız perişan. Sizler nasılsınız, bacım nasil. Yolladığım resimler aldın mı. ~~Devrimci~~, sana telefon numarası yolladım onu iptal edin sana yenisini yolluyorum. Bakkal, kim beni ararsa onlar buradan çık-

tırı diyormuş. Hayır aynı yerde oturuyoruz, adresim de aynı. Adam çok ters. İşte yeni telefon numaraları şunlar, hangisinden ararsanız beni çağırırlar biri şu diğeri de şu işte bunlardan benim adıma çağırın beni çağırırlar. Oğlum burada sonlarken, ben, ~~Devrimci~~, küçük hepinizi özelele kucaklar hasretle öperiz. Ayrıca babana çok selamlarımızı sunar hürmetlerimizi bildiririz, tüm tanıdıkların selamları var. Ayrıca İbrahim'e de çok selamımı ilet. Adresi aynı mı? Ona da mektup yazmak istiyorum. Ayrıca telefon numaralarını da verirken sevinirim. ~~Devrimci~~ da çok çok selamımı söyle. Onu da özelele öperim. İbo'yu benim yerime öpiver. Selamlar

Acele cevap beklerim.

Soba kurdum tuttuyor
İman göğü tutuyor
Halkım Halkım diyene
Buralarda kollarına kelepçeler vuruluyor

Su akar sel olur
Birikir göl olur
Halkım Halkım diyen yığıtlara
İdam sehpaları kurulur

Ana söyler bu sözü
Kan ağlar iki gözü
Hani benim körpe kuzu
Biri toprakta ikisi zindanda
Af istiyor bu ana

AMASYA CEZAEVİ ÖLÜM MERKEZİ HALİNE GELDİ

Bilerek ölüme terkedilen Fikri Sönmez'in şehit oluşunun üzerinden daha bir kaç ay geçmeden Amasya cezaevinde bir devrimcinin daha katledildiği öğrenildi. Fatsa davası sanıklarından Kenan Özcan adındaki devrimci arkadaşımız, 21 Ekim 1985 tarihinde öldürüldü. Kenan Özcan, sıkıyönetimin ve polislerin bütün zorlamalarına ve baskılarına rağmen pısmanlılık duymayacağına açıklayan ve itirafı reddeden çok sayıda devrimciden biriydi. Kenan'ı da itirafçılarına katmayacağına çalışan faşist subay ve polislerin özel bir çaba harcadıkları biliniyordu. Bu çabaların bir parçası olarak uğradığı işkencelerin sonunda Kenan Özcan hayatını yitirdi. Sıkıyönetim yetkilileri, her zamanki gibi olayın intihar olduğuna öne sürdüler. Kenan Özcan'a 15-20 gün önce avukatı ile görüşme yapıldığı öğrenildi. Bu da olayın bir intihar olmadığını kanıtlıyor.

Amasya cezaevinde son 1,5 yıl içinde 4 devrimci kardeşimiz işkence ile katledildi. Halis Bilge, Fikri Sönmez ve Kenan Özcan'ın intihar ettikleri iddia edilirken Recep Hisar'ın da çatışmada yakalandığı ve sonra öldüğü öne sürülmüştü.

Yeni Çeltik ve Fatsa Devrimci Yol davaları sanıklarının tutuklu bulunduğu Amasya cezaevinde, yaşam

koşullarının gittikçe kötüleştiği öğrenildi. Devrimciler üzerinde hala işkence ve baskıların en yoğun olduğu cezaevlerinden birisi Amasya cezaevidir. Bilinen nedenlerle özellikle Fatsa davası tutuklularının bu cezaevinden sağ çıkartılmayacağı planlarının varlığı biliniyor. Amasya cezaevindeki olayların da kanıtı olduğu gibi, Türkiye'nin bütün cezaevlerindeki baskı ve işkencelere aralıksız devam ediyor. Bir çok, cezaevinde mesela Mamak'ta, devrimci tutuklular, yıllardır doktora ve hastahaneye çıkartılmıyorlar. işkenceler nedeniyle fizik olarak zaten önemli ölçüde rahatsız olan devrimcilerden öldürücü ve tehlikeli hastalığa yakalananlar basit bir tedavi ile savuşturuluyor.

Mamak'ta ve diğer cezaevlerinde bir çok tutuklunun eğer hastahaneye kaldırılmazlar ve ciddi bir tedavi görmezlerse bir kaç yıl içinde ölebilecekleri bildiriliyor. Tutukluların ve ailelerinin cezaevlerindeki yaşam ve sağlık koşullarının düzeltilmesi için sürdürdükleri mücadelede yurtdışından güçlü, etkili ve sonuç alıcı destek ve dayanışma sağlanamazsa, ölümlerdeki aylarda ve yıllarda çok sayıda devrimcinin işkenceye ve baskıya dayanamayarak değil, ama hastalıklara dayanamayarak ölebileceği bildiriliyor.

Yurtdışındaki ilerici, demokrat ve devrimci kuruluşların ortak bir mücadele sürdürerek bu tehlikeyi önleyebilme şansları hala mevcuttur. Grup çekişmelerinden uzak, sonuç alıcı ve

sonuç almaya yarayıcı güçleri devreye sokarak, bu konuda yapılacak bir faaliyetin bir çok şeyi değiştirebileceği, ölümlerin önüne geçilebileceği akıldan çıkarılmamalıdır.

Bir çeşit gizli idam uygulaması haline alan cezaevlerindeki hastalıklardan ve işkenceden ölümlerin önlenmesi için, planlı, etkili güçleri harekete geçirebilecek bir çalışmaya ihtiyaç olduğu ve bunun zaman geçirmeden örgütlenilmesi gerektiği artık açık bir durum olmalıdır.

Devrimci güçler, bulundukları her yerde yerli ve yabancı tüm kuruluşlarla işliye geçerek nasıl bir faaliyet örgütlenilebileceğini tartışmalı, belli önerileri ortaya çıkarmalı ve bunu merkez ve planlı bir faaliyet haline dönüştürebilmenin yollarını aramalıdır. Bu hazırlıklan belli bir aşamasında çeşitli ülkelerde ortak ve paralel bir faaliyete yükselerek gerçek üzerinde belli bir baskı oluşturulabilir. Ve bunun sonucu olarak ise hasta tutukluların hastahaneye kaldırılması sağlanıp gizli idamların önüne geçilebilir.

Bütün Devrimci İşçi taraftarları bu konuda kendilerini sorumlu ve görevli sayarak merkez ve planlı bir ortak ve güçlü faaliyet hazırlığına başlamalıdır. Bu faaliyetlere katılabilecek en geniş kesimlerin katılımını sağlamak ve faaliyetlere bunlarla tartışarak karar vermek başlı başına bir zorunluluk olarak görülmelidir.

BREMEN

Bremen Devrimci İşçi olarak faaliyetliliğimizi iki temelde yürütüyoruz. Bunlardan ilki, kendi sorunlarımızı aiti kurulumla yönelik diğer deyimlerle, ayağımızı yere basmaya yönelik denebilir.

İkincisi ise, buradaki sınıflar çelişkinin ortaya çıkardığı toplumsal gelişmelere gücümüz oranında yer alarak Bremen'de gelişen olay ve çelişkilere politik bir yaklaşım üretmeye çalışmak.

Kurulumlaştık diye adlandırdığımız çalışmaların, yabancıların sorunlarımızın ele alındığı bazı kurum ve kuruluşlardaki sorunlarımızın çözümünü için çalışmalarımıza sürdürmeyi düşünüyoruz. Bu çalışmalarımıza ait gelişme ve önerilerimizi derginin daha sonraki sayılarında geniş kapsamlı olarak ele alacağız. Son üç aydan bu yana Bremen'de yapılan çalışmalar ve politik hareketlilik konusunda haber yollamakla yetindik. Diğer Alman ve Türkiye'de örgüt ve anti-faşistlerle yapılan etkinliklerimiz şöyle sıralanabilir:

Güney Afrika'ya ilişkin çeşitli eylem ve toplantıları, Bombenzüge (Bomba transportu)'yi engelleme, Neo-Nazilerin toplantı ve çalışmalarına protesto, yine Güney Afrika'ya ilişkin yürüyüş, miting vb. gibi protesto eylemlerine gücümüz oranında katıldık. Güney Afrika'daki güncel gelişmelerde, çeşitli toplantılarda, bir sömürgecilik ve bunun siyasi ifadeleri ve uluslararası dayanışmaya ilişkin düşüncelerimizi açıkladık.

Özellikle son haftalarda Neo-Naziler genelde olduğu gibi, Bremen'de de faaliyetliliklerini arttırmaya yönelik çalışmalara girdiler. Bu da gösteriyor ki, Alman Emperyalistleri derinleşen sosyo-ekonomik krizin çözümünün bir boyutunu faşist ve ırkçı hareketlerin, insiyatifiinde geliştirme amaçlıyorlar. Alman faşistlerinin bu politikaya uygun düşen çalışmaları, tüm Alman Anti-Faşist Parti,

kişi ve kuruluşlarının davetli olarak katıldığı bir konferansta engellendi. Yine 17.11.85'de Celle'deki toplantı, Savaşta ölen SS-Subayların mezarlarının Neo-Nazilerin ziyareti tüm anti-faşistlerin katılımıyla engellendi.

Diğer taraftan, bugün Türkiye'de faşist rejimin devrimcilere ve halka saldırısının bir sonucu olarak katledilen Fikri Sönmez'in ve diğer devrimciler için afiş, bildiri, toplantı vb. türden protesto eylemleri geliştirildi. Ayrıca, güncel olmasından dolayı, Oldenburg Üniversitesi'nde Fatsa ve Fikri Sönmez'le ilgili Almanlara yönelik seminer verildi.

Diğer taraftan, kendimizi ve kendi sorunlarımızı anlatmaya yönelik iki

yerde çeşitli kültürel çalışmalarda bulunduk. Günter Wallraf'nın 5.11.85 tarihinde Bremen'de yapmış olduğu toplantıya katılarak, buradaki sorunlarımızla ilişkin hazırlamış olduğumuz Almanca bildiri geniş şekilde dağıtıldı ve Wallraf tarafından dinletilere okundu.

Bütün bu çalışmalarımızın eksik ve yetersiz olduğunun bilinciyle her konuda daha etkili ve bilinçli bir çalışmaya önümüzde koymuş durumdayız.

Devrimci Selamlar

BREMEN

Devrimci İşçi Taraftarları

DEVİRİMCİ İŞÇİ 86 TAKVİMİ ÇIKTI

Fiyatı 10 DM

İsteme Adresi:

A. Can
Hafen Str. 26
2850 Bremerhaven

Ödemeler için hesap numarası:

A. Can
Stadtsparkasse Bremerhaven
Konto Nr.: 209 20 77
BLZ.: 292 500 00

DEVİRİMCİ VE İLERİCİ GÜÇLERE, İŞÇİ, GENÇ VE KADINLARA ÇAĞRI: DEVİRİMCİ İŞÇİ'NİN BAĞIŞ KAMPANYASINA KATILALIM

Devrimci İşçi taraftar ve sempatizanları arasında Türkiye'deki devrimci güçlerle dayanışmak amacıyla tüm yurtdışındaki ülkelerde her yıl düzenlenen bağış kampanyası bu yıl tekrar örgütlenilmiştir bulunmaktadur. Çeşitli nedenlerle geçen yıl başarılmayan bu onurlu görevin, bu olumlu geleneğin bu yıl yerine getirilmesinin önemi ve gereği üzerine burada fazla bir açıklamaya gerek olmadığı kanısındayız. Çünkü bağış kampanyasının gerekliliğinin, öneminin ve zorunluluğunun herkes tarafından bilindiğine inanıyoruz.

Tüm devrimci, ilerici ve demokrat güçleri, işçilerimizi, gençleri ve kadınları ve ilticacıları güçleri oranında bu kampanyayı desteklemeye ve kampanyayı bizzat örgütlemeye çağırıyoruz.

Aralık 85'de başlayıp 86 Ocak ayının sonunda bitecek olan kampanya ile ilgili bilgiler Devrimci İşçi'den ve Devrimci İşçi taraftarı dernek ve birimlerden alınabilir.

DEVİRİMCİ İŞÇİ

YABANCILARIN GELECEĞİ NASIL BELİRLENECEK?

Bugün bazı Avrupa ülkelerinde en fazla konuşulan konulardan birisi yabancılar sorunudur. Yabancıların doğrudan kendileri, ya da yabancılarla ilgili bir takım gelişme ve oluşumlar bu ülkelerde güncel bir olay olmaktadır.

Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu (Ortak Pazar'ın bir organı) gibi kıta çapındaki kuruluşların, sendikaların, kiliselerin ve yerel hükümetlerin katılımı şeklinde gündeme gelen yabancılar sorununun, güncelliğini ve önemini koruması ve bu sorunun bu ülkelerde çeşitli olaylara sebep olması, bu sorunun demokratik şekilde çözülmesinden ileri gelmektedir.

Medeniyetin beşiği, demokrasinin vatani, özgürlüğün, rönesansın, insan haklarının yaratılıp kurulduğu topraklar gibi bir takım tanımlarla birlikte adı anılan yaşlı kıta Avrupa, nedense yabancılar sorunu gündeme geldiğinde başka bir kılığa bürünmektedir. Yabancılar sorunu karşısında, Avrupa, yine kendi tarihinde yaşadığı ve bugün unutturulmaya çalıştığı ve bugün unutturulmaya çalıştığı gerici, ırkçılık, anti-demokratizm, hoşgörüsüzlük, faşizm gibi unsurlardan oluşan özelliğini hemen ortaya koyuvermektedir. Unutturmak istedikleri şeyleri bu kez kendileri tekrar canlandırmaktadırlar. Yabancılar, nedense, Avrupa'nın hep bu olumsuz ya da tanımsızdır. Toplumdaki çeşitli kesimlerin bu özellikleri canlı tutmak istemesine paralel olarak egemen kesimler, yöntemler ve hükümetler de zaman zaman bu özelliğin bazı unsurlarını sistemlerinin çıkarları için politik bir yapıyı dönüştürmektedirler. (Yasalar, idari kararlar, polisiye tedbirler vb. yol ve yöntemlerle; dinsel, manevi, kültürel baskılarla...)

"Kapitalist Avrupa'yı korumak, felsefe ve ideallerine uygun düşecek şekilde hükümetler ve yönetimler tarafından geliştirilen bu tür uygulamalar bu ülke toplumlarının bir kesiminden destek bulurken, daha çok "Özgür ve demokratik Avrupa" özlemi içinde olan kesimlerde ise yabancılar lehine bir tepki oluşmasını beraberinde getirmektedir.

Bazı ülkelerde yabancılar için yerel seçim hakkının kullanılması yönünde atılan adımlar belli bir olumluluk taşırsın, bu hakkı kullananlardan bir kesim, özellikle Türk, İspanyol, İtalyanlar, Yugoslavlar, kendileri ve Yunanlılar kadar rahat ve güvenli hissetmektedirler. Taşidiği bütün olumlu yanlara rağmen yerel seçim hakkının elde edilmesi Türklerin ya da diğer ülkelerin vatandaşları için bir sorun değildir. Bu hallerde Yabancılar Sorunu'nun çözülmesi olduğunun iddia edilemeyeceği açıktır.

Görüldüğü gibi Avrupa'da Yabancılar Sorunu, özellikle Türkler için gerçekliyi sosyolojik, kültürel bir olgu ve sorun olmasının yanı sıra politik

bir sorundur da. Hem çeşitli güçlerin üzerinde doğru ya da yanlış politika yapmaları, hem, bazı ülkelerin, mesela Almanya'nın temel problemlerinden birisi olması, hem de çözümünün sosyolojik ve kültürel düzeylerin yanı sıra politik düzeyden de geçmek zorunda oluşu nedeniyle politik bir sorun haline gelmiştir.

Zaman zaman Türklerle eşitlenen bir konu haline gelen Yabancılar Sorunu'nun Türkiye için sınırlandırılmış bir şekilde ve muhtevalla mı çözüleceği, ya da yerli topluma her anlamda eşit bir statüye erişecek şekilde mi çözüleceği, büyük ölçüde Türklerin ve onların örgütleri keşimlerinin tutumuna ve mücadelesine bağlı olacaktır.

Türklerin kendi kimlikleri, değerleri etrafında oluşturacakları demokratik kurumlaşmaların ve örgütlenmelerin yerli topluma eşit bir statüye kavuşmalarının bir ifadesi olması ve yine bu kurumlaşmaların politik planda, devlet ve resmi kurumlar nezdinde yasal, meşru ve tek temsilci olarak kabul edilmesi halinde, Türklerin bulunduğu ülkelerde yaşamlarını nasıl düzenleyeceklerine kendilerinin karar vermesi ve bunun resmi ve meşru bir seçene olarak kabul edilmesi halinde, evet ancak bu çerçevede bir statü ile Yabancılar Sorunu gerçek anlamda ve kalıcı şekilde çözümlenebilir.

Başka herhangi bir çözüm geçerliliği ve uzun vadede yaşama şansı zayıftır.

Yabancılar Sorunu'nun bu doğrultuda çözümlenebilmesi, yukarıda da değindiğimiz gibi bizlerin yani yabancıların bu konuda ciddi ve uzun vadeli bir mücadeleyi geliştirmelerine ve bu mücadeleye yerli ve yabancı ilerici-demokratik güçleri kazanabilmelerine bağlı olacaktır. Böyle bir mücadeleyi ve bunun gerektirdiği toplumsal, kültürel, ideolojik, politik muhtevalları eylemlilikleri ve tavırları yaratıp geliştirebilmek ise, öncelikle sorunun kendisini kavramaya ve tanımayla bağlıdır. Tanımayan, bilmeyen, unsurları ve iç bağlantıları, özellikleri kavranmayan sorunların çözümü için doğru bir adım atılamaz. Bir sorunun çözümü için mücadele etmek isteyenler önce, o sorunu tanımak zorundadırlar.

Bu da, Yabancılar Sorunu ile ilgili genel geçer bilgilerle yapılan bir tartışma ve mücadele dönemini kapsamaktan ve süratle sorunun kendisini tanımayla yönelik tartışma ve araştırmalara yönelmekten geçer. Bu yapılmadan doğru ve sonuç alıcı politikalar geliştirilemez.

İşte bu doğrultuda ve bu amaçla Devrimci İşçi'de bu sayıdan itibaren çeşitli yazılar ve değerlendirmeler yeracaktır. Fransa, Almanya ve İsviçre'deki Türk ve Kürt topluluğu ve bunların Yabancılar Sorunu çerçevesindeki konuların bazı yönleriyle ele alan bu yazılardan daha sonra çeşitli ülke örnekleriyle ve yeni yazılarla zenginleşmesi, açılması zorunludur. Ve bu yapılacaktır.

F. ALMANYA: YABANCILARIN YAŞAMI YASALARLA SINIRLANDIRILAMAZ

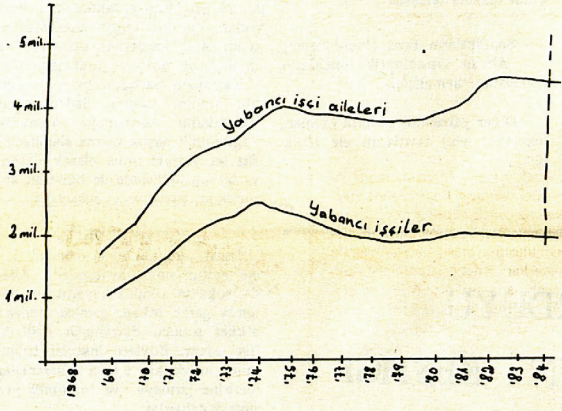
Bugün Federal Almanya'da politik ve toplumsal kuruluşların ve güçlerin en sağından en soluna kadar hepsinin üzerinde politika yaptığı, kendisine göre yön vermeye çalıştığı bir yabancılar tüm bu tartışma ve gelişmelerde neyi ifade ediyoruz?

Bugünkü durumu ile Almanya nüfusunun yaklaşık %7.5'ini yabancılar oluşturmaktadır. Bu oranlama 4.5 milyonluk bir yabancılar topluluğunu kapsamaktadır. Bu yabancılar topluluğu aynı zamanda düzenli bir büyüme de kaydetmektedir.

süredir burada çalışan, yaşayan yabancı halkın sorunları ve onların Almanya'daki ekonomik-demokratik kazanımlarının korunması, geliştirilmesi mücadelesine Alman Halkı ile ortak nasıl katılacağı sorundur.

Dikkat edilmesi gereken önemli bir durum da önceden söyleneni tekrar değil ama bunların bugünle bağını kurmaktır. Yaklaşımlarımız geçmişte söylenene sünger çekmekle olamaz.

Hem geçmişte söylenenin hem bugüne ilişkin önerilerin anlaşılabilir.

Bilindiği gibi yabancı işçiler, Alman ekonomisinin iş piyasasındaki ihtiyacı karşılamak üzere buraya getirilmişlerdir. Tüm ilgililerin hareket noktası zamanla sınırlı bir iş göçü idi.

Ancak bugün gerçekler başka türlü seyretilmektedir.

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde (F.A.C.) kolayca geriye çevrilmesi olanaklı olmayan bir yabancılar topluluğu oluşmuş durumdadır. Yabancılar topluluğunun Federal Almanya'da oturma süreleri yıllardır büyümektedir. Yabancıların yaklaşık %60'a yakını 10 senenin çok üstünde Almanya'da yaşamaktadır. Yapılan bir devlet istatistiğine göre, 1976'dan beri yabancılar burada Aile Bütünlüğü'nü sağlamakta ve güçlenmektedir. Bir başka gerçek ise, yabancı çocukların doğumundaki artıştır. 1970-1982 yılları arasında doğan çocuk sayısı resmi rakamlara göre 950 bin civarındadır. Tüm bu sayıların %35'ini Türkler oluşturmaktadır. 30 Eylül 1983 resmi kayıtlarına göre F.A.C.'de 16 yaşın altında 1 milyon 140 bin genç yabancı yaşamaktadır. Ve böylece yaşamlarını belirleyen süreçleri burada geçirmektedirler. Bundan başka gerçekliğe işaret etmek gerekirse, o da yabancıların büyük bir kesimi yaşamlarının merkezini Almanya'ya almış olmalarıdır.

Tüm bu gerçeklere rağmen F.A.C.'nin resmi politikası "F.A.C. göç ülkesi değildir", "Yabancılar Mısırdır" iddialarını içermektedir.

Burada bizi asıl ilgilendiren sorun, kalıcı ya da geçici sorun değil, esas olarak 10 yıldan fazla

mesai yabancıların arasında Türklerin yerinin açıklanması ile mümkün olacaktır. Ancak böyle bir belirleme ile genelde yabancılar, özelden Türklerin sorunlarına doğru bir yaklaşım sunulabilir; Halk Hareketleri ile dayanışma ve Devrimci demokratik bir muhalefet yaratılabilir. Bu sorunun örgüt sorunuyla ele alınması gerektiğine işaret ederek, daha sonraki bölümlerde açıklamak üzere sorunun kendisini tanıtmaya devam edelim.

"Misafir İşçiler" kavramı yasal anlamda kendisini, 1938 tarihli Sosyal-Sosyalist Yabancılar Polisi taltimatnamesi ile köprü oluşturan Yabancılar Yasası ile ifade etmiştir.

Bu yasa dayanak ve gerekçe yapılarak dayatılan "misafir işçi" - "göçmenler ülkesi" ikilemine karşı, bu ikilemin yanlış bir kıyaslama olduğu da açıkça çıkarılmakla birlikte, yine de belli bir çıkış yolu önerilebilir ve savunulabilir. Bu tartışma ve bu ikilem, sorunu çözmede fazla ilerletici olmamakla birlikte bu bağlamda, Almanya'nın Amerika, Avustralya, Kanada gibi klasik bir göçmen ülkesi olmadığı söylenebilir. Fakat buna karşı, devletin ve hükümetin F.A.C. Anayasası'nda ve çeşitli Federal Yargı Organların yorumlarında benimsenen yaklaşımı benimsemesi istenmeli ve zorlanmalıdır. Anayasa'nın bazı bölümlerine hukuksal açıklamalar ve yorumlar getiren Federal İdari Mahkeme'nin Anayasa'nın bu konudaki maddelerine getirdiği açıklık şöyledir: "Yabancı bir ülkede yerleşme belirli bir süreklilik arz ediyorsa, ortada bir göç vardır." (BWR WGE 36, 45; 38, 90)

Bu yaklaşım, yasal zorunluluk ve somut gerçekler fiili durumlar karşısında Devlet ve Hükümetler tarafından benimsenmek zorundadır. Yaşamlarının en verimli süreçlerini, bu ülkenin kalkınmasına veren yabancıların en sıradan ekonomik, demokratik, sosyal, kültürel hakların önüne "Misafirlik" deyiminin demoklesin kılıcı gibi dikilmesine karşı durulması gerekmektedir. Buna bağlı olarak yasal çerçevesi Alman Anayasası ile belirlenmiş olan işçi sınıfının mücadelesi ile elde ettiği ekonomik-demokratik, sosyal vb. haklarına bugün alabildiğinsaldırılmaktadır. Yani bir dönemin "Sosyal Devleti" Almanya bütün demokratik kazanımlara saldırarak anti-demokratik uygulamalar sergilemektedir. Sosyal-Hukuk Devleti ilkesinin terkinde ilişkin uygulamalar, yeni hazırlıklar ise ilk etapta yabancılar uygulanmaktadır. Kaldı ki, bu saldırılar bütün işçilere ilişkindir. İşçiler arasındaki dayanışmayı zayıflatan, bir çok alanda eşitsizlik doğuran, günlük yaşamda ise yabancıların yasal olarak tedirgin eden (Sınırdışı) boyutları vardır. Kısacası yabancılar yaşam ve davranışlarını özgür bir biçimde ifade edememektedirler. Bu anlamda Yabancılar Yasası Almanya Anayasası'nın hukuk devleti prensiplerine uymaz. Yasa yabancıları ikili bir yaşama zorlar.

a- GERİYE DÖNÜŞ

Herkesçe bilindiği gibi yıllardan beri, Alman egemen güçleri tarafından, hiç bir yasal güvenceleri olmayan, Eyalet Yöneticileri, bürokratların keyfi tutumlarıyla gelecekteki tayin edilen yabancılar bir çok zorlamaya rağmen gitmemekte direnmektedir. (Geldikleri ülkedeki ekonomik, siyasi, gelişmeler de belirleyicidir.)

Bir dönemler istasyondan trenlerelekarılanan, bugün ise sokağa kadar varan saldırılara maruz kalan biz yabancılar, kendi sorunlarımıza sahip çıkacak kurumlarımızı yaratmazsak bu sorunlar kendiliğinden çözülmeyecektir.

Alman Egemen güçleri Geriye Dönüş Teşvik Primleri ile Alman halkının ağırlıklı bir kesiminde olan bir eğilime hitap ederek "Bir dönemler işçiyi ihtiyacımız vardı, sizleri misafir işçi olarak getirdik. Her devlet kendi işçisini korur. Bugün işsizlik ortamında kendi işçilerimizi korumak istiyoruz. Bu yüzden alın bu parayı gidin. Misafirlik hakkını kötü kullanmayın" demektedirler.

Bu propaganda ile Neo-Nazi sloganlar ve örgütlenmeleri güçlendirilmektedir.

b- KALANLAR-UYUM POLİTİKASI

Yaşam merkezlerini Almanya'ya alan insanlar, tam da bu noktada bir sürü dayatma (Tabiiyet değiştirme vb.) ve anti-demokratik uygulamalarla karşılaşmaktalar.

Kalıcılara ya da henüz kararını veremeyenlere "uyum" politikası di-

ye sunulan proje anti-demokratiktir. Zira bu Alman egemen güçlerinin kültürel-sosyal hemojen bir toplum yaratma isteminden kaynaklanmaktadır. Trafik kazası, sicili temiz olmama gibi nedenlerle yabancılar "uyumsuz" gösterilmektedir. Aynı nedenler sınırına, oturma hakkının verilmesine sebep olmaktadır.

Kişisel yaşamın nasıl sürdürülebileceği Ceza normlarının dışına düşer. Devletin konusu değildir. Bireyin kendisinin bileceği iştir. Kaldı ki, bu uyum kavramının çizdiği sınırları, sayıları milyonları bulan sicili temiz olmayan, ceza giymiş veya sözde "Anayasa Düşmanı" Alman bile aşılamaz.

Bunun yerine hareket noktası, çeşitli uluslardan insanların farklı sosyal-kültürel yaşam tarzları olduğunu hesaba katan, bunların birbirlerini geliştirmesini mümkün kılan ve kendilerini özgür ifade eden örgütlenmelerin yaratılması ve yabancıların politik yaşama katılımı olmalıdır.

Böylece bir politik katılımın sağlanabilmesi bugünkü verili konumda mümkün değildir. Kendileri hakkında karar verme yetkileri olmayan yabancı topluluğun bu durumu işçi sınıfı içinde dayanışma bantının zayıflamasına neden olmaktadır. Milyonlarca yabancıların on yılları aşkın süredir kendilerini de ilgilendiren ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel problemlerin halli noktasında söz söyleme hakları yoktur. Bu durum Almanya'da politik ağırlıkları ve dengeleri işçilerin aleyhine çevirmektedir. Bugün Almanya'da çalışan işçilerin %17'si bizlerin oy kullanma hakkı olmadığı için oy kullanma-

maktadır. Federal Almanya Anayasası, Federal Almanya'yı demokratik ve sosyal birleşik bir devlet biçimi ile yükümlü kılmaktadır. (Madde 20, Bend 1) Bu hüküm uyarınca Federal Almanya'da yaşayan yerleşik halkın bir bölümünün politik söz hakkından yoksun ve çaresiz durumda tutulması kabul edilemez.

Oturma hakkının yasal güvence altına alınması ile sosyal eşitliğin sağlanması yanında politikaya katılımın ve ortak yaşamın ön koşullarının yaratılması için yürürlükteki Yabancılar Yasası'nın kaldırılması, yerine Almanlarla Anayasa ve kanunlar önünde eşit sayılmaması sağlanacak uzun süreli bir mücadeleyi örgütlemeliyiz. Bu mücadele, aynı zamanda, Türkiye'de F.A.C devleti ve kurumları ile ilişkilerinde T.C Devleti'nin resmi kurumlarının temsilci olarak kabul edilmemesini, yabancıların doğrudan kendilerinin muhatap alınmasını ve temsiliyi hedeflemelidir.

Gelecek sayıda bu sorunları tek tek geniş bir biçimde aşmaya çalışacağız.

Ayrıca;

- Partilerin Yabancılar Sorunu'na ilişkin genel yaklaşımları, seçme, seçilme olayına bakışları

- Sendikaların tavrı (İşçi-İşveren)

- Alman demokratik örgütlerin yaklaşımı, tavrı alışları,

- Diğer yabancı örgütlerin (Yunan, İspanyol vb.) tavrılarını ele alacağız.

ALMANYA EĞİTİM SİSTEMİNDE YABANCI ÇOCUKLARIN DURUMU

Yabancı ve göçmen işçi çocuklarının eğitim ve öğrenimi üzerinde yıllardır yazıldı, çizildi. Çok şeyler söylendi. İntegrasyon'a yönelik eğitimden, Reintegrasyon'a kadar, iki dilden eğitilden, normal sınıflarda eğitime kadar bir çok kez tartışıldı. Hala da tartışılıyor. Bir çok uzman, psikolog, sosyolog, öğretmen ve bir çok kuruluş, yabancı çocuk için en doğru tezleri kendilerinin savduğunu tekrarlayıp durmaktadır. Bu tezleri benimsetmek için seminerler, konferanslar, paneller düzenlenmektedir. Geniş çaplı araştırmalar yapılmaktadır. Ancak birileri bu tartışmanın içerisinde yeterince girememektedir. Veliler ve onların örgütleri.

Kuşkusuz, insani elden bırakıp, yabancı işçiler özellikle Türkiye'liler "çocuklarına ahip çıkmıyorlar" diye bağırarak değiliz. Daha yeni yeni, bu karmaşık ve her eylette değişik biçimde karşılarına çıkan sistemi, el yordamıyla tanımayla çalışıyorlar. Ve ona uygun alternatifleri kendi sınıf kardeşleri olan Alman emekçilerle birlikte yaratmaktadır. Yazımızın başlığını bilerek "eğitim sistemi" seçtik. Sadece okul kurumlarını tartışmaya açsaydık "öğretim" başlık olarak alabilirdik. Biz bu yazıyla genel olarak eğitimi ve bunun içerisinde de öğrenim kurumlarını tartışmaya çalışacağız.

EĞİTİM NEDİR?

İnsan, doğumundan ölümüne kadar eğitim sürecinin içindedir. Ailede, sokakta, okulda hayatın her alanında gerek etken, gerekse edilgen etkiler sonucu davranışlar değişikliğe uğrar. Böylece insanlar toplumun kendisine uygun davranışlar içine girmeye ve toplumda yer almaya çalışırlar.

Ancak bizim burada eğitilden kastımız önceden saptanan amaçlara uygun eğitimidir. Amaçlar, politikalar, perspektifler önceden bellidir. Her topluma, zamana, sınıfa göre de değişiklik gösterir. Sınıflar üstü bir eğitim yoktur. Hangi sınıf yönetmekteyse, hangi toplumsal sistemde yaşıyorsa, ona uygun bilgi, beceri ve deneyim süreci içinde bireylere aktarılır. Toplumun sahip olduğu ekonomik yapının düşünce ve sosyal ilişkiler düzeyinde yansıtılması, pekiştirilmesi amacıyla eğitim işi yürütülür. Bir üst-yapı kurumu olan eğitimin görevi, toplumu, alt yapıyla uyumlu hale getirmeye çalışmaktır. Bunları da genellikle şu alanlarda yapmaya çalışır.

- a- Ekonomik alanda
- b- Sosyal alanda
- c- Kişisel alanda

Kapitalist sistemde eğitimin görevi, kapitalist sömürüyü gözlerden saklamak, meşrulaştırmaktır. İnsanları topluma uyumlu, verilene yetinen köleler olarak yetiştirmek, eğitmektir.

Bugün Federal Almanya Eğitim Sistemi'nin de, göçmen işçiler ve onların çocukları için bir dizi amacı vardır. Doğal olarak bu amaçlar, işçilerin bir zamanlar sandığı gibi çocuklarımızı okutup adam etmek değildir. Her geçen gün "Silahlanma" giderlerini artırarak "Tekellere vergi indirimleri" sağlayarak, yatırım ve teşvik primleriyle destekleyerek, Alman emekçilerine kan kusturan bir politikanın, yabancı ve göçmen işçilerin alabileceği tek şey ırkçı gerici uygulamalardır. Birakın çocuklarımızın okuyup adam(!) olmasını, çocuklarımızı bir cıracık eğitim yeri

bile bulamamaktayız. Qraklık eğitimi için yer bulamayan yüzbinlerce Alman genciyle birlikte, yabancı gençler de yedek işsizler ordusuna katılmaktadır. Gırtlı işsizlerle birlikte hesaplanırsa 3,5 milyona varan işsizlik ortamında, iş bulmak aslanın ağızda. Sokağa salınan gençlerin durumu eğitim sisteminin sınıfsal karakterlerini çok açık biçimde göstermektedir.

Bir taraftan binlerce genci sokağa salmak, diğer taraftan "Yabancılar iş yerlerini alıyor" şeklindeki nazi propagandasıyla emekçileri birbirine düşürmek. Bu nazi yalanlarına, Hitler faşizmini yaşamış Alman halkı inanır mı? Bu soruya vereceğimiz yanıt ne yazık ki "evet"dir. Bir çok kamuoyu yoklamaları sonucu görülen şu: Alman halkının büyük çoğunluğu, yabancıların ülkelerine geri gönderilme-

leki; büyük kentlerdeki Kindergarten'lerin sayısı, çocuk sayısını karşılayacak nitelikte değildir. Yabancıların çoğu, çocuklarını okuldan önce, Kindergarten'lere gönderme gereğine inanmaktadırlar. Ancak çeşitli nedenlerle bu sayı düşmektedir.

Bu nedenleri şöyle sıralayabiliriz; 1- Çocuk yuvalarında Hristiyan dini eğitim yapılmakta, zaman zaman kiliseye gidilmektedir.

2- İşçiler ekonomik güçlük içinde. Çocuk yuvalarına ödeyeceği para fazla gelmektedir.

3- Çocuk yuvalarında domuz eti yedirildiği düşüncesi yaygındır.

4- Çocuk yuvalarında çocukların yalnız başına kaldığı, eğitimcilerin ilgilenmediği düşüncesi vardır.

Yukarıda saydığımız nedenlerin giderilmesi için yapacağımız önerileri

sinin istiyor. Bu ve bunun gibi kamuoyu yoklamalarına dayanarak, "Geriye dönüşü teşvik" yasalarının çıkarıldığı unutulmamalıdır. Yarın yine aynı gerekçelerle, ya da işsizlikte daha da arttığı gerekçesiyle yeni zoraki "geriye dönüş yasaları" çıkarılabilir. Halen yürürlükte olan "İş Yasaları"nda bunu çok açık görmekte ve yaşamaktayız. İşsiz kalan bir Türk, Kürt, Fas gibi Ortak Pazar dışından gelen yabancıların yasal yollarla iş alamadıkları, geriye dönüş zorlandıkları basının hiç yabancı olmadığını bir konudur.

Konuyla birazcık ilgilenenler, simdilerden on yıl sonrasının planlarını yapıldığını, buna göre eğitim politikalarının saptandığını bilirler. Simdiden 2000 yılında ne kadar teknik elemana, ne kadar doktora ve elemana ihtiyaç olduğu tesbit edilip, tüm eğitim buna göre yönlendiriliyor. Kindergarten'lerden Üniversite'ye kadar.

KINDER GARTEN'LER (ÇOCUK YUVALARI)

Yıllardır yabancıların özellikle Türkiye'lilerin çocuklarını Kindergarten'lere göndermedikleri gerek Almanya gerekse Türkiye basın ve yayın organlarında yazılıp çizilir. Bu yazılıp çizilenlerin konunun bir yönünü abartılı bir biçimde ortaya sererken, öbür yüzü üzerinde (bize daha önemli olan) durulmamaktadır. (Çocuklarımız için Kindergarten'lerde yer bulamama) Kindergarten'ler Almanya'da -3 yaşından okul çağına kadar çocukları okula hazırlayan kuruluşturlardır. Biz yabancılar için diğer önemli yanı ise çocuğun ilk kez ailesinden koparak yeni bir çevre içinde yer alma, yeni bir arkadaş çevresi edinme, yeni bir dili oyun içinde öğrenme durumunda bulunmasıdır.

Bundan dolayı Kindergarten'ler konusunda iyi düşünmek ve çocuğu zamanında kaydettilerinde bir sıra numarası almak en doğrusudur. Şöy-

yazının sonuna bırakarak, Kindergarten'lerin çocuğun kişilik kazanması açısından önemi üzerinde kısaca duralım.

Çocuklar kişiliklerini şu üçgen içerisinde geliştirirler.

Ben (Birey)

Biz (Aile) Çevre (Toplum)

Bu çok yönlü düşünmeyi çocuk, kendi yaşatları arasında öğrenir. Kişilik sahibi, olay karşısında yalınlaşma düşmeyen, başkalarını ezmeyen, doğru kararlar veren, toplumsal konulara ilgi duyan birer insan olarak yetişirler. Dil, din, ırk farkı gözetmeden, baskısız ve özgürce davranışlar içerisinde yetişirler. Ancak, yanlış, ırkçı eğitimcilerin yapacağı hatalar, çocukların ömür boyu taşıyacakları izleri beraberinde getirecektir.

SON SÖZ:

Çocuk yuvalarına devamlı sağlanma ve olumlu sonuç alınması için öneriler:

- 1- Ücretler hiç alınmamalı veya düşük seviyede olmalıdır.
- 2- Çocuk yuvalarında çocukların dünyası dini bilgilerle doldurulmamalıdır.
- 3- Yuvalarda din, dil, ırk farkı gözetilmemelidir.
- 4- Yabancı çocuklar için, yuvalarda aynı sınıf ve gruplar oluşturulmalıdır.
- 5- Çocuk yuvaların açılış ve kapanış saatleri, ana ve babaların çalışma saatleriyle uyumlu olmalıdır.
- 6- Çocuklar yakın çevrelerindeki çocuk yuvalarına alınmalıdır.
- 7- Tüm çocuklara yetecek biçimde yeni Kindergarten'ler açılmalıdır.

Not: Bu yazı bir grup öğretmenlerin çalışmalarından yararlanılarak hazırlanmıştır.

HÜKÜMET ORDUYU İŞÇİLERİMİZDEN KESTİĞİ YENİ VERGİLERLE FİNANSE EDİYOR

Alman Hükümeti yeni Vergi Yasası ile işçilerimizden alacağı parayı Türk Ordusu'na yardım olarak aktarıyor.

Geçtiğimiz aylarda Vergi Yasası'nın yapıldığı bir düzenleme ile yeni bazı anti-demokratik uygulamalar başlanıyor. Tüm işçilere yönelik bir saldırı olarak ele alınması gereken Yeni Vergi Yasası 1 Ocak 1986'dan itibaren yürürlüğe girecek.

Eski vergi uygulamalarında, çalışanların Almanya dışında yaşayan çocukları için her çocuk başına brüt maaşın 432 markına vergi ödenmiyordu.

Yeni yasal düzenleme ile bu uygulamaya son verilmektedir.

Federal Almanya'da çalışan 240 bin dolayındaki Türk ve Kürt işçisinin, Almanya dışında çocukları olduğu hesap edilirse Alman Devleti'nin yaklaşık 600 milyon markı yabancı işçilerin ceplerinden alacağı bu yasa ile kesinleşmektedir.

Yaklaşık olarak 3 çocuklu bir aile, yıllık 1800 DM daha fazla para ödeyecektir.

Türkiye'ye yapılacak 1986 Askeri ek yardımının 600 milyon mark

olacağı açıklanmıştır. Bu durum, ikili görüşmelerde ÖZAL-KOHL tarafından ele alınmıştır. Alman Devleti'nin planı, emekçilerin cebinden aldığı paranın "KARDEŞ NATO ÜLKESİ" Türkiye'ye aktarılmasını sağlamaktır.

Ayrıca bu yasa Almanya'daki işçilerin arasına farklılıklar koymaktadır. Dayanışma sorunu engellenmek istenmektedir.

DGB'nin Başkanı bu haksızlığı Federal Maliye Bakanı Stoltenberg'e bir mektup yazarak protesto etmiştir.

Yeşiller de, Parlamento'da soru önergesi vererek Federal Meclis düzeyinde Vergi Yasası'ndaki haksızlığı protesto etmiştir.

Kamuoyunun fazla bir tepkisini çekmeden gündeme getirilen bu uygulamayı açığa çıkartabilmek yönünde belli bir çalışma yapılabilir.

Birimlerdeki tüm yabancı işçileri kapsayan toplantılar düzenlenip, bundan itibaren hukukçular, sendikacılar, politikacılar çağrılıp yasanın uygulanmasına karşı tavrı geliştirilebilir. Olanaklar ölçüsünde idari ve adli organlara, mahkemelere yasanın iptali yönünde dilekçeler verilebilir.

HAMBURG

BLOHM/VOSS TERSANESİ'NDE
TÜRKİYE İÇİN YAPILAN İLK
SAVAŞ GEMİSİ DENİZE
İNDİRİLDİ

7.11.1985 Perşembe günü Blohm/Voss Hamburg Tersaneleri'nde Türkiye için inşa edilen ilk savaş gemisi erken saatlerde denize indirildi. Alman Hükümeti ve sermaye çevrelerinin Türkiye'deki faşizmi her ne pahasına olursa olsun desteklemekle kararlı olduklarına bir örnek teşkil eden bu olay vesilesi ile, geniş bir eylem birliği oluşturuldu. 25 Öğüt, kuruluş ve sendikadan oluşan Eylem Birliği Komitesi (Türkiyeli örgütlerden toplantıya katılanlar şunlardır: Hamburg Devrimci İşçi, İşçi Gerçeği, Birlik Yolu ve Kültürlerden-Susanenstr. imzası ile Yönelimci) ortak bir bildiri yayımlandı. Bu bildiri; faşist Cunta'ya yapılan her türlü yardım durdurulsun, Sınırsız koşulsuz Genel Af, işkence ve insalıkları dışı uygulamalara ve Kürt Halkı'na karşı yürütülen imha savaşına son verilsin vb. talepleri ileri sürdü. Ayrıca çeşitli örneklerle Türkiye'de faşizmin kalcılaştırıldığı, Kürt Halkına karşı baskı ve imha operasyonlarının Türk Ordusu tarafından artırılarak sürdürüldüğünü, yüzlerce insanın işkenceye katıldığını, onlarcasının idam edildiğini ve 5000 binin üzerinde insan için idam talebinde bulunduğunu, Alman Hükümeti'nin bu pervasız rejimi desteklemeye devam ettiğini, son olarak 130 milyon Mark tutarındaki askeri yardımın da karara bağlanıp dile getirerek,

bir protesto yürüyüşüne çağrı yapıldı. Perşembe akşamı, 150 civarında anti-faşist katıldığı "Faşist Rejimin Alman Hükümeti Tarafından Desteklenmesini Protesto Yürüyüşü", Türk Deniz Kuvvetleri Komutanı Nejat Tümer ve hanımının Hamburg'da çeşitli politikacılar ve geminin inşasında rol oynayan firmaların (Blohm/Voss, HDW, Thyssen-Rheinstahl) temsilcilerinin "Kutlama Töreni"nin yapıldığı Otel Intercontinent'inde düzenlenen bir miting ile sonuçlandı. Sorunlara komite tarafından hazırlanan basın açıklaması verilmek istenmesine ve Otel'in içine kadar bir delegasyon tarafından girilmiş olmasına rağmen, özellikle Deniz Kuvvetleri Komutanı'nın basın açıklamasını almak istemeyiş, üzerine, polis delegasyonun bu girişimini engelledi. Türk Konsolosluğu önündeki ara mitingte yapılan konuşmada faşist rejim ve uygulamaları teşhir edildi. Toplu halde tekrar yürüyüşün başladığı alana gelindikten sonra yürüyüş sonuçlandı. Yürüyüş ve taleplerimizi çeşitli Alman gazetelerinin dışında, Alman televizyonunda 13.11.1985 tarihli haberler bölümünde yapılan basın açıklamasıyla birlikte yayımlandı.

KAHROLSUN FAŞİST EVREN-
ÖZAL İKTİDARI

SÖZ, YETKİ, KARAR, İKTİDAR
HALKA!

FAŞİST REJİME YAPILAN HER-
TÜRLÜ YARDIMA SON!

HAMBURG DEVRİMCİ İŞÇİ

HAMBURG DEVRİMCİ İŞÇİ'DEN AÇIKLAMA

Hamburg'da demokratik seçimler yaparak oluşmuş bir Devrimci İşçi yönetimi vardır. Birimiziz, Devrimci İşçi örgütülüğünde de temsilen yer almaktadır. Bu gerçekliğe rağmen, bir süreden beri, örgütülüğümüzle her türden bağ kopararak, şimdi kapanmış olan "Eşşek Derneği" ve "Kültürlerden" gibi yerlerde faaliyet gösteren bir grup yönelim taraftarının, Hamburg Devrimci İşçi aidiyla diğer sol örgütlerle ortak bildiri çıkartıp, eylem birliği toplantıları yapmaya başladığı görülmüştür. Hamburg Devrimci İşçi imzasını kullanmaya başlayan bu grubun Hamburg'da Devrimci İşçi'yi temsil yetkisinin olmadığını, bu nedenle, bu faaliyetlerin örgütümüzü bağlamadığını açıklamak gerekli olmuştur.

HAMBURG DEVRİMCİ İŞÇİ

ASCHAFFENBURG

Dünyamızda yıldızlar savaşının gündemde olduğu, silahlanmanın doruk nokta geldiği, ufak bölgesel savaşların alabildiğine köriklendiği, yarı sömürge-yeni sömürge ülkelerde emperyalizme ve onun yerli uşaklarına karşı toplumsal muhalefetin doruk nokta geldiği bir dönemden geçiyoruz.

Türkiye'de 1980 Cunta'sıyla birlikte Türkiye Devrimci Hareketi'nin yediği darbe çok büyük olmuştur. Şimdi Cunta ve onun eliyle örgütlenen siyasi güçler bugün T.C. yi yukardan aşağı tüm kurumlarıyla birlikte yeniden inşa etmektedir. Bu inşa süreci bir hayli ilerlemiş, resmi faşist güçlerin desteğinde sağ yelpazedeki siyasi güçler (aralarında bir takım çelişkiler olsa da) MHP, MSP, AP devamcısı hareketler ile yeni kurulumlaşmaya çalışan ANAP bu insanın içinde kim daha çok yer kapamak mücadelesi vermektedir. Cunta'dan yediğimiz darbeyle birlikte devre dışı kalan bizler (Devrimciler, demokratlar) Türkiye'yi Türkiye'de bırakarak Avrupa zemininde neler yapmalıyız.

Bizler, 1980'de kurulan Aschaffenburg İşçi Gençlik ve Dayanışma Derneği bünyesinde bulunan Devrimci İşçi sempatisanları olarak Devrimci İşçi Dergisi'nin ilk sayılarında ortaya konan ikili görevler tesbitini doğru tesbit olarak benimser, bunları Türkiye'de geçmişte vücut bulan Devrimci Yol'un Dünya'ya, olaylara bakış tarzı, bunları yorumlayış şekli, yöntemi, anlayış, perspektifi, çalışma tarzı ile hayata geçirmek için gücümüz ve yeteneğimiz dahilinde hayata geçirmeye çalıştık. Bundan sonra da aynı yöntemle çalışmalarımıza yukarıda saydığımız düşünceler doğrultusunda devam edeceğiz.

İkinci bir görevimiz de; her yeniliği döneminde, her Devrimci Hareketi bünyesinde ortaya çıkacak yığınla ve dönekliğe kapılanların varolacağını bilmektir. Son iki senedir Hareketimiz içinde de böyle bir akım doğmuştur. Devrimci Yol'un dolayısıyla Devrimci İşçi'nin geçmişteki kimliğini yanlış bulan, reddeden ve Devrimci Yol'a ve Devrimci İşçi'ye yeni kimlik öneren bu dönüşüm

mantığına karşı da amansız ideolojik mücadele vermek.

Aschaffenburg bu güne kadar dar grupçu çıkarları bir kenara atıp, kendine Devrimciyim ve Demokratım diyen tüm kişi ve kuruluşlara bağını açmış. Herkesin özgürce düşüncelerini söylediği, dergisini satıp, bildirisini sattığı Demokratik Kitle Derneği olma özelliğini her zaman korumuştur.

Son bir yıldır yukarıda anlatmaya çalıştığımız anlayışların ışığı altında faaliyetliliğini sürdürmüştür. Başta kültürel çalışmalar olmak üzere, geniş bir gençlik kitlesini kucaklayan Folklor (Halk Oyunları) çalışmaları (3 grup halinde), toplu saz çalışmaları sürekli yapılmaktadır. Yine dernek bünyesinde bulunan Orkestra ekibi yetiştirildi. (Düğün, Nişan ve Sünnet günlerine çağrılabilir)

Dernek lokalinde, tüm ilişkide olduğumuz kişilerin, düğün, nişan ve sünnet merasimleri, düğün öncesi Kına Töreleri, devrimciyim, demokratım diyen insanlara yararlı bir şekilde yerine getirilmektedir. Gelenek haline getirdiğimiz Yılbaşı gecesini planlı ve programlı bir şekilde her Halk Gecesi'ne dönüştürerek kalabalık bir kitle ile kutluyoruz.

Geçmişte Türkiye egemen çevrelerine karşı verilen mücadelede şehit düşen Devrimci Önderleri (30 Mart, 6 Mayıs, 18 Mayıs, 1 Haziran gibi) anma toplantıları yapılmaktadır.

Sık sık sözünü ettiğimiz kitlelerin somut talepleri, özel sorunlar, işsizlik sorunu, Konut Sorunu, Tercümanlık Sorunu vb sorunlar ile ilgilenip gücümüzü oranında bu sorunların üstesinden gelmeye çalışıyoruz.

Yine dernek bünyesinde okuma-yazma kursu, yakın döneme kadar Almanca Kursu, Çocuğların Ev Ödevleri'ne yardımcı olma görevlerini yerine getiriyor. Bundan böyle bu faaliyetliliğimizin aksayan yönlerini düzeltmek acil görevimizdir.

Derneğimizin açıldığundan bugüne kadar cuma akşamları Eğitim Çalışmaları sürekli kılınmıştır.

Son zamanlarda hareketlenen Barış yürüyüşlerine, Silahlanmaya karşı eylemlere, DGB'nin örgütlediği içeriği daha çok ekonomik olan protesto eylemlerine katıldık.

8 Mart Kadınlar Günü hem kendi derneğimizde hem de DGB'li kadınlarla kutladık.

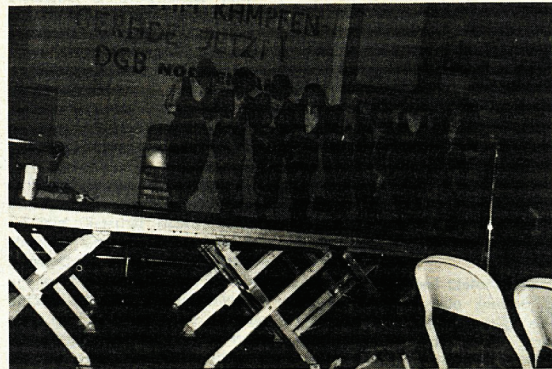
İkili görevlerimizden biri olan Türkiye ile Dayanışma Hareketi'ne de tüm gücümüzle maddi ve manevi katkıda bulunduk. İçerideki devrimcilerin dışardaki yakınları ve hala varlıklarını sürdürmeye çalışan arkadaşlarla Dayanışma Hareketi'ni sürdürüyoruz, birini diğerinin önüne geçirmeden. Güncel olayları tespit ederek bu faaliyetliliğimizi sürdürmeye kararlıyız.

Aschaffenburg ve Çevresi
Devrimci İşçi Taraftarları

BREMERHAVEN

müze koyduk. Türkiye'de Devrimci Yolcuların önlerine koydukları görevlerle, her yönden etkin biçimde dayanışmayı da temel görevlerimizden biri sayıyoruz.

Birimimizde geçmişte; faşist Cunta'nın yıldönüm protestolarında, 30 Mart'ta, 1 Mayıs'ta, 15-16 Haziran'da, ve diğer önemli günlerde doğru anlayışlar çerçevesinde eylemler örgütlenmiş ve katılmıştır. Merkezi örgütlenen eylemlerin (Geceler, yürüyüşler, toplantılar vb.) yanı sıra, bölgesel olarak bilgilendirme toplantıları, bilgilendirme masaları, skçeşler, bildiri, afiş ve diğer faaliyetler yürütülmüştür. Alman ve Türkiye sivil faşistlere karşı, aktif tavır alınmış. Geçen yıl bunların gece ve toplantıları engellenmiştir. Çeşitli kepler Cunta'nın teşiri doğrultusunda diğer sol güçlerle birlikte de çeşitli eylemler düzenlenmiştir. Cezaevlerindeki mücadelenin desteklenmesi için başlatılan açık grevlerinde bulunulmuş, İlyas Has, Hıdır Aslan ve Fikri Sönmez yoldaşların katledilmelerinde, doktorlar, hukukçulardan, Belediye Başkanı ve kiliseler kadar kurum ve kuruluşlara gidilerek çeşitli şekillerde protesto etmeleri sağlanmış. Düzenlenen eylemlerle

Dönemin her türlü olumsuz eğilimlerine karşı mücadele ile birlikte güçlü bir Devrimci İşçi örgütülüğü yaratma, birlikte korumaya çalıştığımız şu anda varolan Devrimci İşçi'yi, onun politikalarını destekleme ve geliştirme mücadelesini ön-

tüm kamuoyu duyarlı hale getirilmiştir. Son olarak, Elazığ cezaevindeki devrimcilerin Açık Grevi'ni desteklemek ve Genel Af doğrultusunda sözü edilen kuruluşlara, Türkiye konusunda bilgilendirme dosyaları, isteklerimizi içeren bildirilerle gidilecek pro-

testo telgrafları çekmeleri sağlanmış. Bu konuda, en geniş kamuoyuna seslenen bildiriler dağıtılmış, yörede etkili olan Nordsee Gazetesinde de faaliyetlerle ilgili yayın yapılması sağlanmıştır.

Yabancılar konusunda önermelerde bulunan, Bremerhaven Yabancılar Meclisi'ne üyelik elde edilmiştir. Boş zaman değerlendirme yeri olarak adlandırılan, gençlerin yoğun şekilde bulunduğu yerlerde, film gösterme ve ev ödevlerine yardım gibi çalışmalar yapılmaktadır. Yine gençlere yönelik çalışmalarımız içerisinde spor faaliyetleri de vardır. 3 yıldır amatör kümede oynayan, kolektif karar, kolektif çalışma, doğru insan ilişkileri ve doğru spor anlayışını ön planda tuttuğumuz futbol takımımız Kreisliga'da başarılı ve sağlıklı bir yıl geçirme iddiasındadır. Alman arkadaşların da içinde bulunduğu, 2 yıldır başarılı bir şekilde çalışmalarına devam eden folklor grubumuz gecelerde, çeşitli şenlik ve eğlencelerde çalışmalarını sergileyerek, kitlelerle kaynaşmanın aracı olmuştur. Türkiye'lilerin kültürünü Almanlara tanıtmada ve bizlerle tanışmalarının da bir aracı olan folklor çalışmalarımız öğrendiği yeni oyunlarla daha başarılı bir geleceği müdelemektedir.

Kısaca derneğimiz, Devrimci İşçi'nin bir birimi olarak mücadelesine gelişerek devam etmektedir. Daha geniş kitlelerle bütünleşmeyi, bunun için kendimizden başlayarak, doğru ideoloji, düzenli çalışma ve görev bölümü ile varolan eksikliklerimizi de aşarak, GÜÇLÜ BİR DEVRİMCİ İŞÇİ İÇİN İLERİ diyoruz.

Devrimci selamlar

HERNE

Merhaba arkadaşlar, 5 seneden beri, ülkemiz halklarına siyasi, ekonomik ve askeri alanda savaş ilan eden oligarşik diktatörlük, bu savaş mahallelere, köylere ve bölgelere göre doğrudan yükseltmek veya düşürmek sürdürmektedir. Türkiye'de ve Türkiye Kürdistanı'ndaki cezaevleri, baskı dozunun şiddetli bir şekilde arttırıldığı yerler olmuştur. Her türlü baskı methodunun denendiği bu cezaevlerinde tutuklu bulunan devrimciler, hayatları pahasına açık grevi gibi bir direniş belli haklar talebiyle, belli baskı politikalarına karşı çıkmışlardır. En son olarak 13 Ekim 1985'te Elazığ askeri cezaevinde tutuklu bulunan 120 civarında devrimci;

-İşkenceye karşı,
-Cezaevindeki yaşamın düzeltilmesi için

-Genel af için, başlatmış oldukları açık grevleri ile dayanışmak için, bölgemizde yapılan eylemler kısaca şunlardır;

7 Kasım 1985 günü WAZ gazetesine gidilerek, açık grevi ile ilgili bilgi verilerek, bir yazının çıkması sağlandı.

14 Kasım 1985 günü, barış hatası dolayısı ile Herne Volkshochschule'de yapılan "İltica hakları" adlı tartışma toplantısına katıldık. Bu toplantıdan önce Cemal Kemal Altun'un resminin altına unutulmayacaksn diye almanca bir yazı yazılarak tartışma masasının önüne asıldı. Bu toplantıya SPD, CDU, FDP, Die Grüne'nin bölge temsilcileri katılmıştı. Bu tartışmaya yer yer katılarak, bölgemizdeki sorunlar gündemini içeren bildirilerle gidilecek pro-

deme getirildi. Daha sonra açlık grevi ve Türkiye Kürdistanı'ndaki gelişen bazı olayları içeren bir bildiriyi dağıttık. Bu arada CDU bölge temsilcisi ile ayaktüstü "Demokraside dönüş ve Kürt Sorunu"nu" içeren bir tartışma yaptık. Toplantıya katılım 100'ün üzerinde idi ve eyleme ilgi çok iyiydi.

15 Kasım 1985 günü "Türkiye'de insan hakları" adlı, uluslararası af örgütü tarafından yapılan bir toplantıya katıldık. Bu toplantıya Türkiye barış derneği sanığı ve 1984 Nobel Barış Ödülü adayı Doğan Görsen davet edilmişti. Burada konuşmacı olan Doğan Görsen kendisine yapılan baskılara değinerek Türkiye ve Türkiye

Kürdistanı'ndaki sorunları dile getirdi. Tam işkenceleri anlatma sırasında, daha önce hazırladığımız ve planladığımız gibi işkence resimlerinin yapıstırılmış olduğu kartonları elimize alarak, masa masa gezerek, işkenceleri teşhir ettik. Bu arada bildiri dağıtıldı. Bu eylemimiz sessiz yapıldı. Daha sonra bizlerde insan hakları konusunu ile ilgili bir konuşma yaparak ve tartışmaya katılarak, açlık grevinin desteklenmesini talep ettik. Eylemimize ilgi burada daha iyiydi.

Devrimci selamlar

Herne Devrimci İşçi
Taraftarları

WUPPERTAL

Wuppertal Devrimci İşçi taraftarı olarak, genel anlamda saflarımızda ve özellikle birimizdeki duruma ilişkin görüşlerimi kısaca da olsa Devrimci İşçi'ye yazmak gereksinimini duydum. Amaç Devrimci İşçi Yayın Organı vasıtasıyla birimizde nelerin yapıldığına veya nelerin yapılmak istendiği, neyin tartışıldığı ve bizlerin bu konudaki düşüncelerimizin neler olduğu konusunda Devrimci İşçi kitlelerine bilgi aktarmak. Diğer birimizde de buna benzer nitelikteki yazıların Devrimci İşçi'de yer alması yararlı olacağına inanıyorum.

* Devrimci İşçi tekrar yayın hayatına başlamasına dek, bir yılı aşkın zaman geçti. (Özel sağlıkla ilgili). Bu zaman içinde hareketimiz içerisinde varolan ideolojik-teorik-pratik-örgütsel gibi temel konularda kendini farklı zeminlerde gösteren siyasallaşmalar ortaya çıktı. Giderek varolan siyasallaşma ideolojik netlik kazanması pekala fark edilebilmektedir. Bizdeki bu özellik diğer Türkiye'de Sol'dan ayrıran önemli bir ayırıcı çizgisidir. Tartışmak, tartışmayı süreç yapmak, tabanın politika yapmada üstün rol oynaması ve giderek söz ve karar sahibi olması gibi olumlu görünen bir özelliktir. Yine bu özelliğimizi yitirmeden önümüzdeki dönemde de Devrimci İşçi vasıtasıyla sağlıklı bir tartışma platformu yaratmak gerekir. Bu tartışmaların olumlu ve en berrak özelliği insanların araştırmaya zorlar. Ideolojik-teorik-pratik sorunlarda deneyim elde edebilen önemli bir önem taşımaktadır.

Yurtdışı zemininde Devrimci İşçi politikalarının nasıl ve neye göre şekillenmesi konusunda hala bir belirsizlik yaşanmaktadır. Kimilerince "önce kitle çalışması yapalım veya pratik işlerin içine girelim, ideolojiler daha sonra ortaya çıkar. İşte o zaman farklı düşünürsaks ayrılırsın" gibi alışla-gelen teoriler sık sık işitilebilir. Benim açımdan önemli olan, kitle ilişkilerinde insanların nasıl bir yaşam tarzı öğrendiğimizi, toplumsal ilişkiler sisteminin nasıl olması gerektiği üzerine perspektif sunabilecek siyasal bir varlık olmanın geçer. Bunları bilmeyen ve bu konuda düşünce belirlemeyen bir hareket neyin kitle çalışmasını yapabilir ve kitleyi nereye götürür? Bu belirsizliğin temel kaynağı sınıfsal özünden uzak tek tek insanların kendilerini tanımlama, tanımlama, yenileme v.s. gibi sorunları kendi önelerine önemli sorunlar olarak görür. Bu doğrultuda onun mücadelesini vermesi gerekir. İşçilerin kendi kendisini aşması, tanımlaması v.s. sorunları siyasal hareket içerisinde yer alıp düzenin değiştirilmesi için verecek mücadeleden geçer. Bu düzenle ilişkilidir. Çünkü tüm bir toplum değiş-

mediği müddetçe kişilerin ekonomik, ahlaki, kültürel, ailevi sorunları tam anlamıyla çözümü bulamaz. Böylesi bir düşünce düzenin verili koşullarına ilişkindir. Elbetteki devrimciler düzene karşı mücadelesinde hedeflediği sınıfın nüvelerini yaratmak ister. Ancak bu olguların toplumsal ilişkiler sistemi doğrultusunda verilebilecek örgütlü mücadeleden geçer. Burada hareketle toplumsal değişmeyi önüne koyan bir hareketin savunulduğu, pratikte gereklerini yerine getiren bir dünya anlayışıyla mümkündür. Hayatın bize yüklediği görevlerinin ve bunun gereklerini yerine getirmede ideolojinin önemliliğini görmek gerekir. Yoksa güncel olayların, sorunların çözümü için insanların birarada olması, birlikte mücadeleleri politik bir hareket için tahin edici değildir. Siyasal faaliyetlilikte önemli kapsayacak (her türlü güncel sorunlar dahil) perspektif sunabilecek devrimci bir kimlikle mümkündür. Bu konuda Devrimci İşçi'nin 25.ci sayısında vurgulanmıştır. Öz olarak katlıyorum.

İdeolojik-siyasal tartışmalar süreci içinde faaliyetliliğimizin durgunluğa tartışma götürmez. Bu durgunluğun insanların üzerindeki etkisi kendini hala devam ettirmektedir, iş göremezlik, iş yapamamazlık eğilimi birimizde de mevcuttur. Bunun çıkışı yolu teorik-pratik bütünlükle yapacağımız ve siyasal faaliyetlilikle giderek gelişip-güçleşen pratik sorunlarla ilişkindir.

Devrimci İşçi'nin bugüne kadar Yurtdışı'ndaki sorunlara ilgilenmede yetersiz kalmış, esas olarak onun varmak istediği veya yaratmak istediği değerlerin yanlışlığı kanıtlanmak için delil sayılmaz. Teorik-pratik sorunların süreç içerisinde hata ve zaafıların kendi içinde barındırması doğaldır. Keza hayat çok karmaşık sorunlarla dolu olup zaman zaman insanın çözemediği teorik ve pratik sorunlarda tikanıklığın doğması da muhtemeldir. Nasıl ki sorunlar herkesin sorunu ise, çözümünde paralellik arzeder. Tartışmak, eleştirmek ve sonuç çıkarmak, bu da tabanın söz ve karar sahibi kılınması demektir. Byölesi bir mekanizma geliştirilseye yönetiminde giderek demokratik işleyişe tekabül edileceği görülecektir.

Yöremizdeki faaliyetlerimize kısaca değinecek olursak, şimdilik ağırlıklı eğitim çalışması yapmaktayız. Tam anlamıyla bir eğitim çalışması olmamakla beraber (ki önemli derecede herkesin ulaşabileceği yerin olmayışı) tartışmalar genellikle olumludur. Halen birakılmış hareketin içerisinde savunulan farklı görüşleri, çoğumuz bir çok temel konuda kendimizi yeterli görmüyoruz. Teorik eğitimi bu anlamda zaruri görüyoruz. Teorik eğitim dışında güncel olay-

BERLİN

Bölgelerden haberleri okuduğumuz zaman hep görüyoruz, arkadaşlar anlatıyorlar; neler yaptıklarını ve neler yapacaklarını... Biz Batı Berlinli Devrimci İşçi taraftarları oturup karar verdik ve bu sefer önce yapamadıklarımızdan başlayalım dedik:

Bitler; Kuzildere ve Devrim Şehitleri'nin adını sanki demokrasi ile devrim çelişen kavramlar gibi değiştirip, "Demokrasi Şehitleri" yapacak kadar "Demokrasi" taraflısı(!) olmadık; bizlerle aynı görüşte olmayanlarla çalışmama ya da derneketin atma gibi yöntemlere başvurmamak; görüşümüzü saklamayı, ya da "biz Berlinliler apayrı şeyler söylüyoruz" diyerek belirli görüşlerin borazanlığını yapmadık; "politika üretmeliyiz" diye bas bas bağırıpdan gelecek mektupların yolunu gözlemadık; "artık buranın mücadelesi bizleri bağlayacaktır" deyip Almanca'dan bir haber olma durumlarına düşmedik, Almanların yaptıkları yürüyüşlerde, gecelerde yer almamazlık etmedik; çıkmasına katkıda bulunduğumuz dergilerde "Türkiye üzerine yazı yazılır" deyip, yazıları basmama gibi ilkesizlik ve sansürcülük yapmadık; savunduğumuz görüşler başkalarının olmadığı için tartışmalardan kaçmadık; yıllardır önder dediğimiz, yolundayız dediğimiz insanların resimlerini ortadan görünmeyen yerlere sessizce kaldırmadık; Devrimci Yol'umuzun çizdiği politikarlardan ödün vermedik ve veremeyeceğiz.

Evet, yapamadıklarımız bunlar. Şimdi de yapmaya çalıştıklarımıza gelelim:

Çalıştığımız ve yaşadığımız yerlerdeki demokratik Alman ve Türkiye'deki kuruluşlarla da çalışmalarımıza ağırlık veriyoruz. Özellikle AL (Alternatif Liste) ile, mahalli kuruluşlarla da ilişkimizi yoğunlaştırmak yolundayız. Zaten eskiden beri "Yabancılar Politikası"yla ilgilenen arkadaşlarımız olduğumuzdan, çalışmalarımız olumlu gidiyor. Yazın Fikri Sömenez'in öldürülmesi ile ilgili bir komisyona gönderme çalışması yaptık, ancak Biletler dahi alındıktan sonra komisyon işi teknik bir anlaşmazlık yüzünden suya düştü. Devrimci İşçi'nin bizlere gönderdiği bildirileri tartıştıktan sonra Türkiye'den yoğun olduğu yerlerde dağıttık.

Ayrıca Devrimci İşçi'ye, bir kaç kültürün birarada karıştığı ve geliştiği sanat, kültür olaylarının yoğun olduğu Batı Berlin'den içeriği tartışmaya açık yazılar ve haberler göndermek için aramızda görüşleştireceğimiz bir çalışma grubu kurma kararı aldık. Saydığımız tüm çalışmalarımızda tecrübe ve bilgilendirmemizi, "Takke düşüp kıl göründükten" sonra dernek faaliyetleri ile sürdürmeği düşünüyörüz.

Tüm Devrimci İşçi'de çalışanlara başarılar ve devrimci selamlar. Dün dedik, yine diyoruz:

FAŞİZM ÖLÜM TEK YOL
DEVİRİM

BERLİN
Devrimci İşçi Taraftarları

lar üzerine siyasal yayın organlarını takip etmek, dergilerdeki politik içerikli yazıları tartışmak gibi bir çok şeyi kendi gücümüzle oramıza yapmaya çalışıyoruz. Devrimci İşçi'deki politik yazıları da o eğitim çalışmamızda tartışma konusu yapmaya çalışıyoruz. Tartışıp, yanlışları bulup eleştirmek, bildiklerimizi ve düşündüklerimizi birbirimize aktarmak, kısaca öz itibarlı olumlu bulduğumuz böylesi eğitimi kalıcı bir şekilde sürdürmek gayretleri içerisindeyiz. Eğitime birlikte çeşitli kültürel faaliyetleri yapmak arzusundayız. Henüz o aşamada olmadığımız için veya böylesi kültürel faaliyetleri başlatmadığımız için bu konu üzer-

AVUSTURYA

TİROL

Biz, Tirol bölgesindeki Devrimci İşçi taraftarları olarak, bölgemizdeki gelişen olayları aşağıda sırayla açıklıyoruz:

1- 2 Kasım 1985'de Avusturya'da faşist bir partinin (NDP) başkanı Norbert Burger'in düzenlemiş olduğu toplantı, 200 kişinin üzerinde Avusturyalı ileri, demokrat ve bizlerin de aktif katılımı ile engellenmiştir. Toplantının amacı 1986 ilkbaharında yapılacak olan cumhurbaşkanlığı seçiminde faşist aday olan Otto Schrinz'ci desteklemek temelinde propaganda yapmaktır. Bölgemizdeki Partizan sempatizanları

"bizim haberimiz yoktu" bahanesini gerekçe göstererek olaya kayıtsız kalmışlardır.

2- 8 Kasım Cuma günü Türk faşistlerinin bölgemizde ilk defa yapacakları konseri 1 hafta önceden haberini aldık. Avusturyalıların mevcut ilişkiler aracılığıyla konser için tuttukları salondan atıldılar. (iki defa) En son, konserden bir saat önce tuttukları salonda da polis denetimini altında, yedikleri tokadın acısıyla salona bulamadık diye, Ozan Arif ve diğer faşistleri geri çevirmiş bulunduklarından sessiz sedasız bir grup halinde geceyi geçiştirmişlerdir. Bizlerin girişimleri sonucunda geceleri fiyaskoya sonuçlandı. Partizan sempatizanları aynı ilgisizliği, kayıtsızlığı burada da gösterdiler. Sanki faşistler ve yaydıkları faşist ideoloji onlar için bir tehlike teşkil etmiyor.

3- Son dönemlerde ayrıca Salzburg'daki Türk Konsolosluğu'nun devrimciler üzerindeki baskısı, pasaportlarına el koymakla tehdit etme, insanların işpionculuğa faaliyetlerini yoğun bir şekilde sürdürmektedir. Önümüzdeki en kısa süre içinde yapacağımız basın toplantısı ile konsolosluğun faşist yıldırıcı, baskıcı,

rinde şimdilik durmayacağım. Zamanı geldiğinde faaliyetlerimiz üzerinde bilgi aktarmaya çalışacağız.

Son olarak Devrimci İşçi'de yer alan politik yazıların biçimine ilişkin bir eleştiri. Dergideki politik yazıların tüm Devrimci İşçi taraftarlarının anlamaları bakımından oldukça düzenli değildir. Şöyle ki, bazı cümleler tam bir paragrafı doldurmaktadır. Bu kısa ve öz bir şekilde yazılabilir. Bu konuda arkadaşlarımızın gayret sarfetmelerini ve özen göstermelerini diliyoruz.

Wuppertal'den bir Devrimci İşçi
taraftarı

aristokrat tavırlarını Avusturya kamuoyuna açıklayacaktır.

4- Bizler, Tirol bölgesinde Devrimci İşçi sempatizanları yurtdışına yönelik görevlerimiz doğrultusunda Türkiye ve diğer yabancı işçilerin ekonomik-demokratik ve her türlü taleplerini, sorunlarını çözebileme gayesiyle ve Avusturyalı demokratik kuruluşlar ile geliştirdiğimiz ilişkiler sonunda, bazı kurumları finanse ettiği "Yabancılar Danışma ve Danışma Derneği" (Danışma Bürosu) açtı.

Bu büro vesilesiyle önümüze koyduğumuz ikili görevi başarıyla yerine getiriyoruz; a) İnsanlarımızın ekonomik-demokratik taleplerini çözüme ulaştırmak, b) Bunlarla birlikte kendiliğinden oluşan ilişkilerde onları örgütlemek ve saflarımıza yeni insanlar kazandırmak.

Not: Bu durgunluk, yılgınlık, kaos döneminde bazı "yoldaş"larımız sosyal-demokrat saflarında kümeleşmeye başladılar. Bu sebepten GAZETEMİZ Devrimci İşçi'den Sosyal-Demokrasiye geniş kapsamlı olarak alınıp işlenilmesini istiyoruz.

TİROL
Devrimci İşçi Taraftarları

VIYANA

ASKERİ FAŞİST CUNTA BEŞİNCİ YILINDA VIYANA'DA PROTESTO EDİLDİ

6 Eylül Cuma günü, Partizan sempatizanları arkadaşlar, 7 Eylül günü T.C. Konsolosluğunun önünde koran bir eylem yapacağını duyduk. Bu tür eylemleri tüm anti-faşistlerin desteklemesi gerektiğini savunarak Devrimci Yol sempatizanları olarak eyleme yerimizi aldık. Elbette bazı hatalarımız oldu, Almanca bildirinin olmayışı, Polis ile kişiler arasındaki tartışmalar gibi. Eyleme 40-60 kişilik bir grup katıldı. Konsolos önündeki Türkiye'deki Türkçülere, Türkiye'deki Askeri Faşist Cunta'nın 5 yıl içinde halkımıza kan kusturduğu anlatıldı. El ilanları dağıtıldı ve sloganlar atılarak düzenli bir biçimde eyleme son vererek dağıldık.

KAHROLSUN ASKERİ FAŞİST CUNTA VE ONUN UZANTISI FAŞİST ÖZAL HUKUMETİ.

YAŞASIN DEMOKRATİK HALK DEVİRİMİ VE SOSYALİZM
DEVİRİMCI YOLUMUZ
ÇAYAN'LARIN YOLUDUR

Viyanadan Devrimci Yol
SEMPATİZANLARI

FRANSA:

SAUNIER

Değerli Arkadaşlar, ben ilk defa böyle bir yazıyı kaleme alıyorum. Daha önce bir takım yazılar kağıda dökmüştüm, fakat, daha sonra yollamaya karar verdim.

Fakat bu dönemde her arkadaş düşüncelerini, ülkeler üzerine değişik yazılar, röportajlar ve güncel olaylar hakkında düşüncelerini açıklamaları

gerekliğine inanıyorum. Fransa'daki göçmen işçi olgusu üzerine Fransız hükümetince yayınlanmış bir çok istatistik, bültenlerden yararlanarak bir yazı ve belirli bir düşünce verecek rapor yolluyorum.

Derginin (Devrimci İşçi'nin) önümüzdeki sayısına birimizin bundan sonraki faaliyetliliği konusunda bir yazıyı kaleme alıp yollarız.

FRANSA'DA TÜRK VE KÜRT İŞÇİLERİ

Bilindiği gibi, Fransa tarihi göçmenler ülkesi olarak yazılmıştır. 1.ci Paylaşım Savaşı'ndan bu yana şu ya da bu şekilde yabancı işçilerin geliştiği hala sürüyor. Fransa'ya ilk yabancı işçi akımı İtalyan ve Belçikalılarla başladı.

Ve daha sonra gelişen kapitalizmin iş gücü gereksinimi karşılamak için 2.ci Paylaşım Savaşı döneminin hemen ardından Polonyalılar ve İspanyol politik sığınmacıların akımı gözlenmektedir.

Dönemin Ulusal Hükümeti tarafından 2 Kasım 1945'de ONI kuruldu. (ONI— Ulusal Göç Ofisi)

ONI'nin kurulmasıyla Fransa'ya gelen göçmen işçiler devlet kontrolü altında bulunacaktı. Çünkü daha önceleri patronlar istedikleri gibi davranıp, isteklerine göre kendileri gidip işçileri getiriyorlardı. Bu işçilerin sosyal güvencesi yoktu.

ONI ülke ekonomisinin acil isteklerine cevap verecek ve de işçi getirip, devlet tarafından alınan kararları istikrarlı bir biçimde kargaşayla vermeden yerine getirecekti. Aynı zamanda ONI işçi gönderen ülkelerle de ikili Antlaşmalar imzalararak onları da kararlarına işçiler adına ortak edecekti. 1946 yılından

1979 yılına kadar ONI kanalıyla 2 milyon 500 emekçi Fransa'ya getirildi.

ONI'nin kuruluş tarihine rastlayan ve göçmen işçilere de bir takım sosyal hakların tanınması (örneğin, Fransız emekçileriyle aynı haklara sahip olması) patronların pek hoşuna gitmiyor ve patronlar ONI'den habersiz yeni işçi getirimini kendileri örgütleyordu.

Devlet güya teorik olarak işçi getirimini elinde bulunduruyordu. ONI'ye verilen misyon pratikte pek fazla kendini gösteremiyordu.

Ve nihayet 1949 yılında ONI kanalıyla gelenlerin oranı %78'ken bu 1966 yılında %23'e düştü. 1969 yılına kadar Fransa'ya kendiliğinden gelen ya da öyle gösterilen emekçilerin toplam sayısı ise %82'sini oluşturuyordu.

Dönemin politikacıları göçmen emekçilerle resmen alay ederek, Fransız halkına nutukla bulunuyorlardı; ekonominin yeniden canlandırılması, Fransa'nın yeniden inşa edilmesi uğruna her şey göze alınabilirdi. Dönemin Başbakanı POMPIDOU 1965'de yaptığı bir konuşmasında şöyle diyordu: "Yabancı işçiler iş pazarında rahatlamaya ve sosyal baskıya karşı koymaya yarayan bir olanaktır."

Aynı döneme rastlayan, 1962-68 yıllarında Göçmen ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü yapan MASSENET oturduğu sandalyeden utanamıyıp şu sözleri sarfedebiliyordu: "Yabancı işçi gençler, yerli emekçi gençlerin zorluk çıkardığı yerlerde işe alınarak kolaylıklar sağlanmaktadır. Örneğin ücretlerin artırılması, ekonominin yeniden düzenlenmesi durumunda işten atılmaları için yabancılar güçlük teşkil etmeyeceklerdir." 1968 yılından itibaren kabarmaya başlayan

işsizlik karşısında hükümetin ilk tedbiri bir kaçak işçilere kesin kart vermemek olmuştur.

1970'lerden sonra ise sadece ikili antlaşmalar çerçevesinde yeni işçi alımı söz konusu olabiliirdi.

TÜRK VE KÜRT GÖÇMEN İŞÇİLERİN GELİŞİ

Türk ve Kürt emekçilerin Fransa'ya geliştiği 1960'lara rastlanmaktadır. En yoğun dönem ise 1970-74 yılları olmuştur. 1974 Krizi sonucu dönemin Başbakanı V.G.D., Ortak Pazar ülkeleri hariç, göçmen işçi gelişini durdurma kararı çıkartıyor. Bu karar ister istemez Türk ve Kürt emekçilerini de etkiliyor. 1980 yılında politik sığınmacı akımı ve 1981 yılında CFDT Hacutux (Sendika) ve A.T.T. (Türkiyeli İşçiler Derneği)'nin önderliğini ettiği kartızsız işçiler mücahadesinin kazanılmasıyla birlikte Türkiyelilerdeki artış yavaş yavaş da olsa sürdü. Yapılan bir araştırmaya göre 1982-85 yılları arası, %14,47 gibi bir artış gözlemek mümkün.

Fransa'da en genç kuşağı Türk ve Kürt emekçiler oluşturuyor. Sayıları iş İşçileri Bakanlığı'nın yaptığı bir araştırmaya göre, tüm yabancılar içinde 7'nci, ONI'nin yaptığı bir araştırmada ise şöyle sıralanıyordu.

Portekizliler 866.595 kişi
Cezayirli 805.355 kişi
İtalyanlar 441.042 kişi
İspanyollar 395.364 kişi
Faslılar 492.669 kişi
Tunuslular 212.990 kişi
Türkiyeliler 144.790 kişi
Yugoslavlular 68.136 kişi

İşçiler Bakanlığı'nın yaptığı bir araştırmaya göre, alle bireyleri ile birlikte sayıları şöyledir: 1980'de 103.946, 1981'de 118.073, 1982'de 135.049, 1983'de 144.790, 1984-85'de muhtemelen 150 bine yaklaştığı söylenebilir.

Bu işçilerin büyük çoğunluğu Türkiye'nin kırsal kesiminden ve büyük bir bölümünün de Doğu'dan gelen emekçiler oluşturuyor. Sosyal farklılıkları da birlikte buralara taşıyan Türk ve Kürt göçmen işçilerin okuma-yazma bilmeyeni de az değildir. Fransa'da hayatlarını kazanmak zorunda bırakılan bu işçilerin %80'ine yakını kalifiyesiz işçiler oluşturmaktadır. Bunlar eb pis ve adi işlerde çalışmak zorunda bırakılıyorlar.

Bir araştırmaya göre Türk ve Kürt emekçilerin en yoğun çalıştığı sektörler şöyle:

İnşaat Sek. 8.780 kişi
Tüketim Sek. 6.420 kişi
Ara Malları Sek.: 5.720 kişi
Ekipman Sek.: 5.000 kişi
Tekstil-Giyim Sek.: 4.220 kişi
Otomobil Sek.: 3.300 kişi
Ticaret Sek.: 1.840 kişi
Hizmet Sek.: 1.840 kişi
Tarım Sek.: 1.360 kişi

Yukarıdaki ankette, anlaşılacağı gibi Türk ve Kürt emekçilerin %31,5'i Ağır İş Kolları'nda çalışıyorlar.

Bir başka araştırmaya göre ise Fransa içindeki Türkiyelilerin yoğun olarak oturdukları bölgeler şunlardır: Rhone Alpes böl.: 18.500 kişi
L'e de France (Paris) 24.320 kişi
Alsace böl.: 16.420 kişi
Lorraine böl.: 126.660 kişi
Bas-Rhin böl.: 10.820 kişi
Haut-Rhin böl.: 5.600 kişi

1 Ocak 1983 tarihinde yapılan bir araştırmaya göre 144.790 Türkiyeli vardır. (85'de bu sayı 150.bine yaklaştı) Fransa İşçileri Bakanlığı'nın verilerine göre Fransa'da 4.459 068 kişi göçmen olarak yaşamaktadır. Yani toplam nüfusun %6,8'i.

T.C. Hükümeti ile yapılan anlaşmalar yetersiz olduğu kadar da belirsizdir.

BASRI

STRASBOURG

Değerli Arkadaşlar,

Bizler Strasbourg birimi olarak Devrimci İşçi'nin uzun bir süreden sonra yayım hayatına başlaması, tüm sempatanları bir uyusuktuktan kurtaracağını düşünerek olumlu olduğunu belirtiriz. Böylesi bir yayım organının sağlıklı yürütmesi için, tüm yurtdışındaki Devrimci Yol ve Devrimci İşçi sempatanlarının sorumluluk duymasından geçtiğine de inanıyoruz.

12 Eylül Faşizminin geliştiyle, Devrimci Hareketimiz'in de yenilgisi bir gerçektir. Yenilginin nedenini hareketimizin siyasi perspektifinde aradığını, ideolojik kimlik arayışlarının halan devam ettiğini, böyle anlayışların büyük tahribatlara yol açtığını, Yurtdışı'nda da Devrimci İşçi yayım organının engellendiğini gördük. Bugün geline nokta da saflarımızda ayrışmanın netleşmediği görüle bile, bizce 83'lerden bu yana yaşanan süreçteki tüm tartışmalar siyasi ve ideolojik ayrışmayı getirecektir.

Şu da bir gerçektir ki; şimdiye kadar yapılan tartışmalar istenilen verimliliği vermemiştir. Bu tek yönlü değil, tartışmayı sürdüren her iki anlayış da payı vardır. Sonuç olarak biz, Devrimci İşçi çıkışından beri önüne koymuş olduğu ikili görev doğrultusunda, günümüze ilişkin somut politikalar üretmek pratiğe geçirmektedir. Tabi ki, bu da yukarıda belirttiğimiz gibi, tüm Devrimci İşçi taraftarlarının sorumluluk duymasıyla mümkün olacaktır.

Bize göre Devrimci İşçi, Devrimci

Yol Hareketimizin yurtdışı dayanışma örgütüllüğüydü. Türkiye'de yeniden toparlanma çabası gösteren, Devrimci Yol hareketine hertürlü maddi-manevi desteği vererek dayanışma sağlanmalıdır.

Yayın Organı'na ilişkin görüşlerimiz:

1- Bugün saflarımızda siyasi-ideolojik ayrışma söz konusu ise (Dönüşümcülük), neye göre şekillenmektedirler. Onun işi içeriği nedir. Yoksa dönüşümcülük her yenilgi dönemlerinin getirdiği düşünce midir? Böylesi görüşe karşı Marksist-Leninist mücadelemiz yayında açıklık kazanmalıdır.

2- 12 Eylül 1980'den günümüze, Cunta tarafından onaylanan ve onaylanmayan burjuva siyasi partilerinin bugünkü cuntaya bakış açıları ve tavırları nedir? Bunun yanısıra ilerici, aydın, yurtsever, devrimcilerin görevi ne olmalıdır.

3- Bugün Türkiye Kürdistanı'nda gelişen olaylar, ve Kürdistan'a bakış

açımız nedir? Bu düşüncelerimizin Devrimci İşçi'de yayımlanmasını istiyoruz.

BÖLGEMİZDEKİ FAALİYETLİLİKLER

1- 12 Eylül Askeri faşist diktatörlüğünü protesto amacıyla Paris'de yapılan, Devrimci İşçi'nin de katıldığı yürüyüşe katıldık.

2- Bölgemiz Strasbourg'da 12 Eylül'e tesadüf eden Avrupa Konseyi toplantısı sırasında Şili'li ve Türkiyeli 4 örgütle birlikte Konsey önünde bir eylem gerçekleştirdik. Fransızca 2000 adet bildiri şehrin belirli alanlarında ve Konsey önünde dağıtıldı. Eyleme katılan arkadaşlar belirli afişleri yakalarına asarak bildiri dağıttı yapıldı. İçeri giren 4 arkadaş, Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in

FRANSA'NIN YABANCILAR ÜZERİNDEKİ GENEL POLİTİKASI

Bilindiği gibi, Fransız emperyalizmi yabancılar üzerinde genelde diğer emperyalist ülkelerden daha ılımlı politika izliyor. 1981 seçimleri ile iktidara gelen Sosyalist Parti bazı yasalar çıkartarak yabancılarla genel olarak bir kısım hakları tanıdı. Özellikle Dernekler Yasası ile ilgili bugün elimizdeki bir çok olanakları korumak ve geliştirmek için bizlere büyük görevler düşmektedir. Bulundumuz derneklerde dışa dönük iki yönlü çalışmaya önem vermeliyiz.

Bunlar;
1- Türkiyelilere yönelik taban örgütlenmesi
2- Çevremizdeki demokrat, kişi ve kuruluşlarla bu imkanları daha da genişletmek ve geliştirmek olmalıdır.

Önümüzdeki seçimlerde bugünkü iktidarın yalnız başına hükümet olamayacağı düşüncesi yaygın. Soldaki ayrılık, Fransız Komünist Partisi'nin hükümetten çekilmesi, F.K.P.'nin git-tikçe Fransız işçi sınıfından gücünü kaybettiği, sendikal hareketlerin zayıfladığı ve ırkçı faşist partinin F.K.P.'den daha fazla oy toplaması bekleniyor. Sağcı partilerin ülkedeki işsizliğin yabancılardan kaynaklandığı düşüncesi ve yabancıları geri gönderme politikası bazı sol çevrelerden de destek buluyor. Önümüzdeki seçimlerde sağcının iktidarı

alma şansının büyük olduğu düşüncesi yaygın.

Fransa'da Barış ve silahsızlanmaya karşı önemli bir kitle tabanı bulunmaktadır, aynı güç yabancı düşmanlığı karşısında da yerini almaktadır. Her ne kadar yabancı düşmanlığı olsa da, diğer Avrupa ülkeleri kadar geniş boyutlara ulaşmamıştır. Bizlere tanınan bazı haklardan (ekonomik, politik, siyasi, kültürel, eğitim) yararlanarak, sağlıklı çalışmalar yapılabilir. Bütün bu çalışmalar ve olanakları düşünün, siyasi kanala aktarılmasını başarabilirsek, buradaki Devrimci İşçi örgütlenmesini de bir öncesine nazaran daha sağlıklı yürütebiliriz. Devrimci Hareketin gelişmesi, güçlenmesi biraz da buradaki araç ve gereçlerin olgunca kullanılmasına bağlıdır.

YABANCILAR SORUNU:

Fransa Çalışma Bakanı'nın yabancılar üzerindeki açıklamasıyla başlayalım: "Fransa bugün yabancı işçi almıyor, ama ülkede bulunan 4 milyon yabancı, Fransa'nın gelişmesine, güçlenmesine katkıda bulunan insanlardır."

Bizler, Türkiyeli işçiler, 15 senedir (daha fazla ve az olanı da var) Fransa'da yaşamaktayız. Buraya geliş nedenlerimiz, çalışmak ve yaşamak

Devamı 9. sayfa

İSVİÇRE

VE YABANCILAR SORUNU

İsviçre'deki Devrimci işçi taraftarları olarak, belli bir aradan sonra dergimizin tekrar yayına başlamasını, mücadelemiz açısından çok önemli bir gelişme olarak değerlendirmekteyiz. Dünyanın değişik ülke/bölgelerindeki devrimcilerin bu yolla mücadele, görüş, deneyim ve tespitlerini birbirleriyle iletmeleri, ortak mücadele ve örgütlülüğün vazgeçilmez bir gereği, dayanışmanın bir şartıdır. Bizler bundan böyle, İsviçre'deki çalışmalarımızı, görüş ve önerilerimizi Devrimci İşçi Dergisi yolu ile sürekli bir şekilde diğer ülke ve bölgelerdeki devrimcilere açıp, sürekli ya da hiç görüşme imkanımız olmayan kişi, kurum ve kuruluşların bizlerle fikir alışverişi ve bir tartışmanın içine girmelerini sağlamaya çalışacağız.

Bu yazı belli bir konuyu içeren bir yazı olmayıp; genel olarak İsviçre'ye bir bakış, Türkiye'deki işçilerin karşı karşıya bulunduğu sorunları, devrimcilerin önündeki önemli görevleri ve bu doğrultudaki tespit ve önerilerini içermektedir. Bundan sonraki yazılarımızda; belli bir plan çerçevesinde, her seferinde bir konu işlenecek şekilde (değişik arkadaşların belli konuları işleyecekleri bir tarzda) bu olanağı değerlendirmeye çalışacağız.

Kapitalist gelişmişliğin en uç örneklerinden biri tanesi olan İsviçre Konfederasyonu, devrimci önderler tarafından da bir örnek olarak (zaman zaman) nitelendirilen burjuva demokrat bir ülke. Burjuva demokrasisinin en önemli özelliklerinden biri olan yaygın oy hakkı kıstas olarak alındığında, İsviçre'yi şekilsel olarak Türkiye'deki siyasal sistemin de gerisinde görmek mümkündür. Zira 1960'lı yıllara değin kadınların oy hakkı bulunmadığı bu ülkede, bugün dahi bazı kantonlarda kadınlar oy kullanamamaktadırlar.

Buna karşın hiçbir burjuva demokrasisinde rastlamadığımız, halkın 100 bin imza toplayarak kanun önerisi yapabildiği ve bu önerinin halk tarafından oylanıp kabul ya da red edilebildiği bir sistem (burjuva) işlemektedir. Halk kitlelerindeki genel apolitiklik sonucu yakın zamana kadar kadınların oy hakkının olmayışı yadrganmamakta ve kanun teklifi yapma hakkı da burjuva egemenliğini tehdit etmemektedir. Her iki durumda da sistem kitlelere karşı görünürde bir tavır içinde değildir. Bizler bu durumun neden böyle olduğunu araştırıp tarihi bir incelemenin içine girmeden, bu yazıda, genelde İsviçre'deki işçi sınıfının ve Türkiye'deki işçilerin bu sistemdeki konumu ve önerin-gi görevleri incelemeye çalışacağız.

Avrupa'nın, haftalık iş saatinin en yüksek olan ülkesi İsviçre'de değişik iş kollarında haftalık iş saatleri aşağıdaki gibidir.

1982 istatistiklerine göre:

İŞ KOLU HAFTALIK İŞ SAATİ

Metal	44,1
Makina	43,9
Kimya	43,1
Basım	40,3
Saatçılık	42,5
İnşaat	45,1
Hizmet	45,1
Ticaret	43,3
Ortalama haftalık iş saati:	43,4 Saat

Önemli kapitalist ülkelerdeki duruma karşılaştırmak çarpıcı olacaktır. 1980 yılı itibarıyla:

ABD	35,3 Saat
Japonya	40,6 Saat
Belçika	33,8 Saat
İspanya	41,0 Saat
Fransa	41,0 Saat
Almanya	41,6 Saat
İsviç	35,6 Saat
İngiltere	40,2 Saat

Açıktır görülmektedir ki, diğer ülkelerle(Batı) üç ile dokuz saat arasında değişen bir haftalık çalışma süresi, fazlalığı bulunmaktadır. Diğer Avrupa ülkelerine göre ücretlerin biraz yüksek olmasının en önemli nedeni ise fazla çalışma süresidir.

Siyasal sistem, diğer burjuva demokrasilerinden biçimsel olarak önemli farklılıklar gösterir. Hükümet, değişik partilerden oluşur. Parlamento'da hükümete karşı bir burjuva muhalefeti bu anlamda yoktur. Bir koalisyona benzeyen hükümetin tasarruflarına (aldığı kararlara) tüm önemli partiler ortak olur. Sosyal Demokrat Parti (SP)'de 25 yıl aşkın bir zamandan beri hükümet ortağıdır. SP'nin 500 bin üyeli İsviçre Sendikalar Birliği (SGB) ile yakın (organik) bağı vardır. (1) SP'de hakim olan anlayış; işçilerin haklarının, sosyal bir devlette anlaşma ile elde edileceği merkezindedir. Diğer ilerici örgütler arasında POCH (Demokratik İlerleme ve Anti-empyalist mücadeleci hedefler), Pda (Sovyetlere bağlı tipik bir Komünist Parti), SAP ("Sosyalist Devrimi" savunma Troçkist bir parti) gibi örgütler sayılabilir. Bu parti ve örgütler, emeklilik yasaının indirilmesi, çalışma saatinin düşürülmesi gibi talepler için yapılan halk oylamalarında (referandum) etkili olamamaktadırlar.

Vergi ve kapital kaçırın Banka ve Sigorta şirketleri, günümüzde burjuvazinin en önemli darboğazları olan, kapital ve kredi yemeliği sorunlarını hafifleten rollere sahiptirler. Dünyanın bu önemli sermaye merkezinde, kapitalizmin çıkmazları olan (günümüzde) enflasyon ve işsizlik sorunları kendilerini pek fazla hissettirmemektedir. Eylül 1984'de 32 bin olan işsizlik, Eylül 1985'de 24 bine inebilmiştir. (İşsizlik oranı binde 8) Sezon işçi olgusu; kapitalizmin ucuz işgücü talebini karşıladığı gibi, talep olmadığı zaman sistem hiç bir yük getirmeksizin "ihraç edilebilen işsizlik" niteliğindedir. Günümüzdeki işsizlik olgusu daha ziyade, emekçilere karşı bir tehdit unsuru olarak elde bulunduran "suni bir işsizliğe" benzetilmektedir.

İşsizlik, daha çok yabancı işçileri (özellikle Türkiye'li) etkilemektedir. Yabancılar, İsviçre toplumunun %14,4'ünü oluşturmalarına karşı işsizlerin %31,4'ünü yabancılar oluşturmaktadır. Çalışan yabancıların %55'inin meslek sahibi olmayışı bu olgunun önemli bir nedenidir. (İsviçre-lilerin %22'si mesleksiz.) Savaş sonrası (2. Dünya Savaşı) 60'lı yılların başlarına kadar, ekonomik gelişme doğrultusunda liberal bir yabancılar politikası sürdürülmüştür. 1963 yılından itibaren yabancıların sayısının sınırlandırılması görüşleri ortaya atılmış ve 1970'de bu doğrultuda bir yasa çıkarılmıştır. 1974 yılındaki "Petrol Buhranı"ndan" is-

viçre'deki yabancılar da nasibini aldı. 245 bin yabancı işçi zorla geri gönderildi. Sol muhalefetin güçsüzlüğü ve passifliği, egemen güçlere sınırsız bir hareket serbestliği vermektedir. Bugün artık, faşist National Aktion ve Cumhuriyetçi Hareket eli ile İsviçre'de bir yabancı düşmanlığı dalgası yayılmaktadır. Toplumda, yabancıların ev darlığına, çevre kirlenmesine yol açtıkları ve sosyal dengeyi bozdukları görüşleri hakim kılınmaya çalışılmaktadır. 1984 yılında İltica Yasası, itiraz hakkı birden bire indirilerek, gerileştirilmiştir; 1985 yılında yabancıların yasal haklarına yeni bir saldırı gündeme geldi. Yabancı düşmanı NA'nın yaptığı Kanun Teklifi şöyle:

- 1- İsviçre'ye yeni gelen işçiler, bir önceki sene gidenlerden fazla olmamalı.
- 2- İsviçre'ye toplam gelenler, gidenlerin 2/3'ü olmalıdır.
- 3- İltica akını durdurulmalı.
- 4- Sezon (2) işçiler 90 bini geçmemelidir.
- 5- İşçilerin ailelerini getirmeleri önlenmelidir.
- 6- Sınırlı işçileri (2) (Graenzenger) 100 bini geçmemeli.

Parlamento ve hükümet. İltica Yasası'nı ikinci kez reviziyona tabi tutmanın hazırlıkları içinde. İltica akını ile birlikte İsviçre'de yabancılar sorunu, nerede ise mülteciler sorunu-na indirgenmiş durumundadır. 20 bine ulaşan iltica başvurusu örnek gösterilerek yabancı düşmanlığı körüklenmektedir. Son yıllarda kamuoyunda tartışılan en önemli konuların başında 20 bin civarındaki iltica başvurusu gelmektedir. 1974'den

ve başarılı da olabilmektedir. Burjuva ideolojisinin toplumda yarattığı pasifikasyon ve demoralisation; diğer taraftan Sol'un çalışan kitlelere bir çıkış yolu önerememesi bunalıma yol açmaktadır. Bu bunalımlar kendisini intiharlar (3), kariyerizm ve bencilik şeklinde açığa vurmaktadır. 6,5 milyonluk bir ülkede bulunan 800 bini aşkın yabancıların bu ülkedeki siyasete katılımı oldukça sınırlıdır. Yabancıların kendi çalışmalarında yükselmesi engellenmektedir. Okullardan başlayıp, iş yerlerinde süren ve poliste noktalan bir engelleme durumu söz konusudur. Örneğin, dil yetersizliği neden gösterilerek, okulu bitiren bir öğrenci meslek seçerken inşaat ustası değil de usta yardımcısı, ya da araba tamircisi değil de servisman (Servisi) olması için adeta zorlanmaktadır. İsviçre'de bulunan 50 bin aşkın Türkiye'den gelen büyük bir bölümü mesleksizdir. İş yerindeki kötü ve ağır çalışma koşulları onları sık sık iş değiştirmeye zorlamaktadır. Bu durum, çalışma koşullarını düzeltilmediği gibi, maddi kayıplara neden olmaktadır.

Yabancıların politik katılımı "Yabancılar Komisyonları-Meclisleri" şeklinde somutlanmaktadır. Şu anda 19 şehirde Yabancılar Meclisi mevcuttur. Jura ve Neuenburg kantonlarında yabancılar seçme ve seçilme hakkına sahiptirler. Zürich'te oluşturulmaya çalışılan bir Yabancılar Meclisi, gerici (İsviçreli) gündeme getirdiği bir referandum ile engellendi. Basel kantonunda da bu amaçla hükümete bir öneri yapılmış du-

ekonomik-demokratik, kültürel, politik çalışmalar yürütmektedirler. Devrimci işçi taraftarlarının bulunduğu Kantonlarda bu komitelerde aktif yer almaları oldukça önemlidir. Yabancı düşmanlığı sorunu ve Türkiye'deki cezaevlerindeki baskılar ile Af Sorunu bizim için önümüzdeki dönemde acilen uğraşacağımız sorunların başında gelmektedir.

İsviçre'de bu doğrultuda sürekli faaliyet yürütecek bir Komite (İsviçre ve Türkiye'li yer aldığı) oluşturma düşüncesindeyiz. Şu ya da bu şekilde İsviçre'de iltica talebinde bulunmuş insanların devrimci düşünceler, doğrultusundaki eğitimlerine çok önem veriyoruz. Elbette ki, bu onların günlük sorunları ile uğraşma görevini de birlikte getirmektedir. Yabancı dildeki Merkezi Yayın gereği herkesce bilinen bir gerçektir. Bu doğrultudaki adımları desteklemek zorundayız. Cunta'nın bir üyesi Haydar Saltık'ın Bern'e Büyükelçi olarak atanması, İsviçre'deki anti-faşist'tarafından nefretle karşılanıyor. Bu halk düşmanının belli bir misyon ile buraya tayin edildiği ve Avrupa'da faşist örgütlenmeler doğrultusundaki çabaların onun gelişti ile yoğunlaşacağı beklenen (bize) bir gelişmedir. Sol'un ortak bir faaliyetliliği (bu doğrultuda) kaçınılmaz bir görevdir.

Yabancı düşmanlığına neden olarak, burjuva basınında, İsviçre'de son yıllarda iltica talebinde bulunan 3 bini aşkın Türkiye'li neden gösterilmektedir. Türkiye'li gerici-faşist kesimin de apolitik insanlar arasında yaygınlaştırmaya çalıştığı bu yaygarayı boşa çıkaracak, bu şekildeki sunni bir çelişkiyi açığa çıkaracak bir propaganda faaliyeti yürütülmeli ve işçiler ile ilticacıların İsviçre'deki sorunlarını çözmeye doğrultusunda birlikler oluşturulmalıdır. Türkiye'deki Devrimci Hareket ile dayanışmayı bu birlikler yolu ile sağlamaya çalışacağız.

Bu yazıda özetle değinmeye çalıştığımız konuların hepsi elbetteki ilerdeki yazılarımızda açılmaya muhtaçtır. Her yabancı düşmanlığı sorunu, Gençlik, Örgütlenme, Kültür, İltica vs. sorunları daha etrafıca İsviçre özelinde ele alınıp incelenmelidir. Bu anlamda bir kitle çalışması yürütmeliyiz. İsviçre'de oldukça kitleleşmiş olan Devrimci işçi örgütüllüğü, bize bilinen nedenlerle dağıtılmanın işine getirildi. Bizler örgütsel olarak toparlanmayı kitle çalışması önüne koymamalıyız. Aksine ikisini birlikte yürütmek zorundayız. Bunu başarmak zorundayız ve başaracağız.

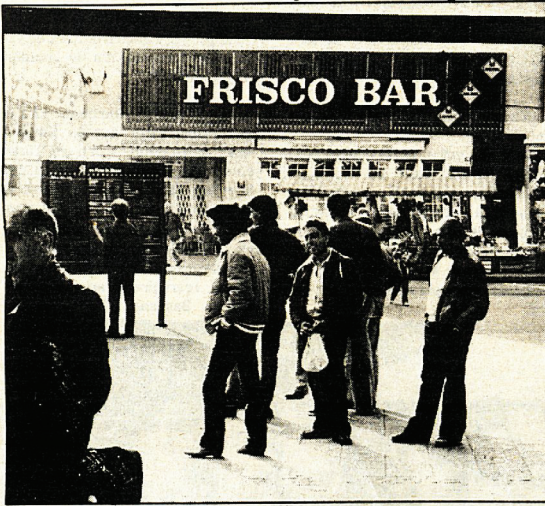
DİP NOTLAR

(1) İsviçre'de çalışanların sayısı 3 milyon 143 bin kadardır. Bu sayıya karşın 500 bin sendikali işçi mevcuttur. Öğü işyerlerinde sendika olmadığı gibi, iş yerlerinde işçi ve işveren ilişkileri demokratik değildir. Açık bir baskıdan söz edilebilir. Belli bir kesimin yüksek ücret alıyor olması, işçiler arasında dayanışmayı zayıflatmaktadır.

(2) İsviçre'de yabancı işçiler üç kategoride ele alınır: Senenin 9 ayı çalışıp, ailelerini getirmeleri yasak olan sezon işçileri, İsviçre'de kalma hakkı olmayan, hergün gelip giden sınır işçileri, her yıl çalışma ve oturma hakkı yenilenen senelik işçiler. 10 yıl çalışan bir senelik işçi, sürekli çalışma ve oturma hakkı alabilmektedir.

(3) Dünya'da intihar oranının en yüksek olduğu ülkelerden biri tanesi İsviçre'dir. En önemli nedeni parasal sorundur. "Varlık içinde yokluk" herhalde buna derler.

İSVİÇRE
DEVİRMİCİ İŞÇİ

sonra sınırlandırılan 250 bin yabancı işçi olgusu, çalışanların hiç bir sorununu hafifletmediğini gösterirken, burjuva basını bu konuyu sürekli gündemde tutmaktadır. Aşırı çalışmaya ve demokratik olmayan çalışma hayatı gibi sorunların çalışanlar arasında tartışılması bu yolla engellenmiş olmaktadır.

Burjuva egemenliği, dünyadaki dengesizlikleri (işsizlik, açlık, savaş vs.) örnek göstererek, sistemin alternatifiz olduğunu kitlelere ekonomik güç ile kabul ettirmeye çalışmakta

rumdadır. Hükümet bu öneriyi, (Kanton Hükümeti) henüz cevaplandırmış değil. Oluşturulması olasılığı zayıf da olsa, biz Devrimci İşçi taraftarları bu çalışmaların içinde aktif yer alıyoruz. Daha önce oluşturulan Yabancılar Meclisi'nde Türkiye'li temsil edilmemektedir. Örneğin, Baden, Diel, Delemont, Ostermündigen, Vetting gibi şehirlerdeki Yabancılar Meclisi'nde Türkiye'li temsilci yoktur. Bu doğrultudaki çabaların yoğunlaştırılması ertelenmez bir görevdir. Diğer taraftan İsviçreli ve yabancılar-dan oluşan Mietenad Komiteleri (Biriklik Komiteleri), yabancılarla yönelik,

Baştarafı 7. sayfada

mızı sürdürmek. Daha sonları da ise politik, ekonomik ilticacılar akımı başladı. Bu ara bir kesim insanlarımız dönüyor, bir kesim de dönme hazırlığı içinde. Ama belli bir kesim de bir türlü dönme olanağı bulamıyor. Buralarda yaşıyorlar, evleniyorlar, çocukları oluyor, çocuklar okula gitmeye başlıyor vb. sorunlar gibi insanlarımızda belli bir karamsarlık var, çünkü; buradan döndüklerinde Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayat şartları bir türlü bu insanlarımızın dönmelerine hayat tanımıyor. Şimdi bölgemizde paralı dönüşler başladı. Bazı arkadaşlar dönüyor, bazıları da buradan aldıkları para ile Türkiye'de sadece bir sene yaşanabileceğini ondan sonra da, işsizliğin, yolsuzluğun beklediğini bildikleri için daha çok kendilerini kalıcı olarak hazırlamaya çalışıyorlar. Bizler, yani birinci kuşak, her ne kadar önümüze geri dönmeyi koymuş olsak da Türkiye'deki durum (siyasi ve ekonomik) dönmeye şartların elverişli olmadığından dolayı şimdilik buralarda yaşamayı uygun buluyoruz. 2. ve 3. kuşağın ne yapacağını şimdiden kestirmek çok güç. Ama bizler şimdiden bu çalışmayı önümüze koyarsak, onların sorunlarına doğru perspektifler, politikalar sunabilirsek çalışmalarımızda da o derece başarılı oluruz.

METZ VE ÇEVRESİNİN PRATİK ÇALIŞMALARI

1- 1985'in Ocak ayından itibaren Fransızca Dil Kursları yapılmaya başlandı. Haftada 4 gün, 8 saat üzerinden veriliyor.

2- 11.1.1985'de yaptığımız Kültür Gecesi çevremizde büyük ilgi ve katılım sağladı. Gecede ağırlıklı Geçmiş Kültür değerlerimiz anlatılmaya çalışıldı. Geceye 700'ün üzerinde katılım oldu. Fransız kişi, ve kuruluşlarının geceye katılımın fazla olması dikkati çekti.

3- 12.2.85'de itibaren derneğimizde Türkiye'lilerin ekonomik-demokratik istemlerine, Fransızlarla ilişki kurmak vb. sorunlara cevap vermek için bir Danışma Bürosu açıldı.

4- 10.3.85'de 8 Mart Dünya Kadınlar günü geniş kadın arkadaşlarımız katılımı coşku ile kutlandı.

5- 15.3.85'de Türkiye Haftası olarak şehir merkezinde sergi açıldı. Sergide giyim, el işleri, örgü, bakır işlemleri, pano, resim, şiir, kitap, dökümanlar Fransızlar tarafından ilgiyle izlendi. Sergiye 1500'den fazla insan katıldı.

6- 10.9.85'de derneğimizde üye arkadaşlarımızın çocukların sünnet düğünü yapıldı. Törene 300 kişi katıldı.

7- 28.9.85'de derneğimiz Fransızlara Türk mutfağını tanıtmak ve ilişkileri geliştirmek amacı ile yemekli, filmli, sohbet toplantısı yaptı.

Önümüzdeki dönemde bu çalışmalar daha düzenli bir şekilde yapmaya çalışacağız.

Bunun yanı sıra, gençlik, eğitim, spor, kültür, kadın çalışmaları devam etmektedir. Burada bulunduğumuzdan dolayı doğa sorunları etrafında burada bu eylemliliklere kendi siyasi çizgimize denk düşecek şekilde katılıyoruz.

METZ
DEVİRCİ İŞÇİ

AVUSTURALYA

Geçtiğimiz günlerde Avusturalya'da faaliyet gösteren Devrimci İşçi tatarların da içinde yer aldığı Sydney Türkiye'li İşçiler Birliği Genel Kurulu'nu yaptı.

Genel Kurula Sydney'in yanı sıra Melbourne, Kommbera ve diğer birimlerden Devrimci İşçi tatarlardan da katıldılar.

Sydney T.I.B. (Türkiye'li İşçiler Birliği) Genel Kuruluna S.T.I.B. adına sunulan raporda şunlar dile getirildi

—Sizlere S.D.I.K. çalışmaları hakkında bir takım bilgileri vermeden önce, bizden kaynaklanan bir eksiklik belirtmekte yarar var kanısındayız. Uzun zamandır Sydney'deki çalışmalar konusunda sizleri bilgilendirmeyişimiz, büyük bir eksiklik olsa gerek. Bundan sonraki çalışmalarımızı, daha sağlıklı ve daha sık bir şekilde sizleri aydınlatmaya çalışacağız. Bizler Sydney'deki çalışmalarımızda karmaşık görevler bütünü içerisinde, bir şeyler yapıyor ve yapmaya çalışıyoruz. Önümüze koyduğumuz, Avusturalya ve Türkiye'ye yönelik görevler bütünü içerisinde, eksiklikleri de içinde taşıyabiliyor. Bu gibi eksiklikler her zaman olabilir, yeterli mevcut olan eksikliklerimizin bilincinde olup bunların, kısa dönemde düzeltilmesi, ders çıkartılması, eksikliklerin tekrarlanmamasının bilincinde olalım. Olumsuz, Olumluya, yanlış, doğruya çevirme temelinde çalışmalarımızı sürdürelim.

S.T.I.B.'in Sosyal ve Kültürel faaliyetliklerinde, arkadaşlarımız yer almaktadır. Gençlik ve Spor çalışmalarımızda, bir futbol takımı oluşturmayı başarmış durumdayız. Futbol takımı bizler açısından, gençliğe ve gençliğin sorunlarına ışık tutabilmemizde, aileleri ile ilişkiye girebilmemizde ve onlarla kaynaşabilmemizde olumluluk teşkil etmektedir. Geçtiğimiz günlerde, Gençlik ve Spor kolunun düzenlemiş olduğu geceye 4 Milletvekili katılımı ve sorunlarına yönelik konuşmalar yapmışlardır, ayrıca gençlik ve spor kolu GENÇ - BİR. diye bir dergi çıkartmaktadır.

Kültür kolu faaliyetlerimizde de bir tiyatro oyunu (Buzlar çözülmeden) ve halk oyunları ekibi çalışmalarını sürdürmektedir. Halk oyunları ekibimiz geceler ve festivallere katılmaktadır.

Basın ve Yayın kolu "Uyanış" adlı bir dergi çıkartmaktadır. "Uyanış", Türkiye'lilerin Avusturalya'dan kaynaklanan sorunlarının çözümü ve Türkiye'lilerin, gençlik, kadın, yaşlılık gibi ekonomik-demokratik ve sosyal hakları ile ilgili yayın politikası sürdürmektedir.

Yaşlılar kolu ise yaşlıların sorunları ve bu sorunların çözümü doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

Türkiye Halkları ile dayanışma komitesi;

Bu zamana kadar, eksikliklerimizin bilinciyle, Türkiye ve Şili, üzerine bildirdi, afiş, ve yürüyüş gibi çalışmalarla bulunulmuş ve önüne koymuş olduğu çalışmalar çerçevesinde ileriki bir tarihte, Parleментар ve Mil-

letvekilleri ile birlikte çeşitli toplantılar için çalışmalarını sürdürmektedir.

S.T.I.B. Genel Kurulu'nda daha sonra Avusturalya Devrimci İşçi adına, bir arkadaş söz alarak şunları söyledi,

Faşist Cuntanın iş başına geliş 5 yıl olmasına rağmen, Türkiye Halkları'nın üzerindeki zım, zulüm, işkence, idam, yıldırma ve sindirme politikaları, seçilmiş bir parlemanto eliyle sürdürülmektedir. Bütün bu baskılara rağmen, 12 Eylül öncesi gibi örgütlü olmasalar bile, emekçi halkın çıkarlarını ve onların geleceğini savunan devrimciler yok edilmemiştir. Şüphesiz ki bir gün yine emekçi yoksul halkımız ve işçi sınıfımız, devrimci saflarda ve kavgada yerini alarak sağlamlaşacak, en geniş kitleleri kucağıyla haklı ve çetin bir kavganın neferi olarak Türkiye sınırlar mücadelesinde düşmana inat ortaya çıkacaktır. Şüphesiz ki yine bir gün, gençler, öğrenciler, memurlar, aydınlar öbek öbek sokaklara dökülecek MÜCADELEMİZ ORTAK KURTULUŞUMUZ BİRDİR şiarı ile emekçi yoksul halklarımızın mücadelesine ve DEVİRCİ YOL'umuza can katacaktır.

Gene şüphe yoktur ki, Ülkemizin bu mücadele azmiyle coştugu günlere erişebilmesinde, yurtdışındaki anti-faşist, anti emperyalist mücadelenin yeri önemlidir. Ne zaman ki yurtdışında azgın bir faşist terör estirilsen, ne zaman ki yurdumuzun en yiğit evlatlarına zincir vurulsun, konuşulamazsa yazılmazsa, halkın öz örgütleri kapatılsaydı, o zaman yurtdışındaki mücadelenin yükseldiği zamanlardır. Onun içindir ki, günümüz aktif bir biçimde çalışma ve mücadele günüdür. Birbirimize daha sık kenetlenmek, daha samimi yaklaşmak ve daha azimle örgütlenmek günüdür.

Faşist Cunta, bir taraftan her türlü zulmü halklarımızı reva görüp, devrimcileri asıp, Terzi Fikri'leri işkencelerde öldürürken, diğer taraftan da "Barış" ve "Demokrasi" sözcüklerini ağızından düşürmemektedir. Bu gerek yurtdışında olsun, gerek yurtdışında olsun, işçilerimizi uyutmak için baş vurulan bir "DEMOGOJ" den başka bir şey değildir. Dünya kamuoyunda kendilerine karşı oluşan ve oluşacak olan tepkiyi yumuşatmak ve kamuoyunu şaşırtmak istiyorlar. Faşist saldırıların ve demogojilerin hedeflerinden biri de yurtdışındaki biz emekçiler ve devrimciler olduğuna göre, en tutarlı ve canlı bir şekilde örgütlenmeliyiz. Derneklerimiz ve dayanışma komitelerimize sahip çıkmalıyız.

Bir değil on Avusturalya, bizim için kurtuluş değildir. İşte Türkiye orada, Avusturalya buradadır, durumumuzda ne değişmiştir. Bir yerde her gün hatta her saat ağırlaşan açlık, yoksulluk, kan ve zulüm, diğer yerde her gün artan işsizlik, pahalılık, canımız gibi esirgediğimiz kaybolan çocuklarımız ve boynumuzda bir değirmen taşı gibi duran gurbet... Hamam aynı hamam, tas aynı tas, değişen sadece tellaklar. Dün Türkiye'li kan emiciler bu gün Avusturalya'lı asalaklar.

Tüm bunların karşısında suskunluktan daha kötü bir şey olamaz. Hem kendimizi kurtarmak, hem de gelecek nesillere, çocuklarımıza gü-

zel günler armağan etmek kadar yüce bir sorumluluk yoktur. Bu armağan yurtdışında ve yurtdışında verilecek mücadelenin sonucunda olacaktır.

Nerede olursak olalım, ezilmek, horlanmak, tahakküm altında inlemek ve katledilmek durumuyla karşı karşıyayız. FAİLİ İSE FAŞİZM DİR.

Mücadele ve kavgadan yana kaygımız nedir? Ondan Faşist Cunta kaygı duysun!

S.T.I.B. Genel Kurulu'nun tüm anti-Faşistler, Türkiye'li ve Kürdistan'lı işçiler için devrimci bir çalışma ve mücadele coşkusunun filizlendiği dönüm noktası olması gereği ile haykırıyoruz.

Avusturalya Devrimci İşçi adına yapılan bu konuşmadan sonra, gerek mesejler okundu çeşitli Avusturalya'lı kuruluşların yanı sıra Avusturalya'daki Türkiye'li kuruluşların mesejları okundu. Melbourne Devrimci Yol tatarlarını gönderdikleri mesejda şunlar belirtildi;

Gerek Türkiye'den kopup gelmeden kaynaklanan sorunlar, gerekse yaşadığımız ülkeden kaynaklanan sorunlar, biz yurtdışındaki devrimci, demokrat, yurtseverleri beklemektedir. Örgütlü mücadelenin gereğini kavrayan, biz yurtdışındaki devrimciler, mücadelemiz sürecinde gördük ki, Türkiye'deki oligarşi ve buradaki uzantıları olan T.C. Kon-soloslukları, mücadelemizi bastırabilmek için "yurda dön" çağrıları çıkartmıştır. Yalan ve demogojik suçlamalarla, Türkiye Halkları'nın onuru, yarınki toplumun nüveleri olacak olan FATSA ve Fatsa Halkının mücadelesine gölge düşürmeye çalışmıştır. Bizler ise bu uğraşlarını boşa çıkartmaya çalıştık ve çalışacağız. Bu gün rejimin Avrupa'ya yönelik, demokrasiye geçidiği yolundaki yalanlarına karşı, Avrupa kamuoyu T.V. ile basın ile suskunluk içerisinde. Yine bu gün devrimciler, aydınlar, ilericiler kısırcı, tüm anti faşist halk kesimlerine yönelik idam, işkence, sokak ortasında kurşunlama, onlarca kişinin operasyonlarda katledilmesi gibi akla hayale sığmayacak faşist terör uygulanırken, Türkiye Solu hala kendisiyle uğraşmaktadır. Sorumsuz tutumlarını inatçı bir şekilde sürdürmektedirler. Kısaca yukarıda belirttiğimiz sorunların bilincinde olarak daha örgütlü ve bilinçli bir mücadele içerisinde girmeliyiz.

Genel Kurul'a bir rapor sunan "Ev alma komitesi" raporunda ise şunlar belirtildi;

1984 Yılından beri S.T.I.B.'in ve en geniş kitlelerin onayını alarak kurulan ev alma komitesi kendi görüş oranınca, ulaşabildiği en geniş kesimle ilişki kurarak bilgi ve düşünceleri alışı verişinde bulunmuştur. Bilindiği gibi, Türkiye'lilerin Avusturalya'ya gelişleri altmış yılların sonuna rastlar. Genelde emperyalizmin özelde, Ülkemizin içine girmiş bulunduğu bunalım sonucu alım gücünün zayıflaması işsizlik ve benzeri sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Yurtdışında çalışmak zorunda bırakılan işçilerimiz, bir sürü sorunla karşı karşıya geldiler.

Avusturalya hakim sınıfının yurdumduymazlığı, baskıları ve sistemin içine düştüğü bunalım da eklenince daha da karmaşık hal aldı. Avusturalya'daki Türkiye'lilerin, sosyal, kültürel, dil, kadın, yaşlılık gibi sorunların gün gibi ortada. Terciman, sigorta, iş ve trafik kazalarının davaları gibi hukuksal sorunlarımız, yine avukat doktor, sigorta gibi kişi ve kuruluşlar yoluyla, daha da çıkmaza sürüklenmektedir. bu gibi sorunlarımızın üstesinden, kendimiz ve kendi örgütlülüğümüzden başka gelemez.

Kendi gelenek ve göreneklerimizini yaşadığı, kendi sorunlarımızdan kaynaklanan acılarımızın birlikte paylaşıldığı türkülerimizin söylendiği,

oyunlarımızın oynandığı, sorunlarımızı birlikte tartışıp, konuşacağımız bir evimizin olması en doğal hakkımızdır.

Bu zamana kadar çalışmalarımızdaki eksikliğimizi atarak, yukarıda belirttiğimiz sorunlarımız etrafında örgütlenip o sorunların çözümü için mücadele etmeliyiz.

KAHROLSUN FAŞİST CUNTA

YAŞASIN MÜCADELEMİZ

AVUSTURALYA
DEVİRCİ İŞÇİ

LIBYA

Değerli Arkadaşlar; mektubunuzu aldım, aydınlatıcı noktalara sevindim.

Konuyla detaylı ele alamayışımızın nedeni, sizlerden uzak olmamızdan kaynaklanıyor.

Buralara gelince; 3 yılı aşkın bir zamandan beri, bizler, Libya'da Devrimci Yol tatarları olarak faaliyet yürütüyoruz. 1985 yılı, burada çalışmak zorunda bırakılan yabancı işçiler için hiç de parlak geçmedi. Libya, 1983'den sonra işçiler üzerinde sert ekonomik kararlar almaya başladı. Başarılı da oldular. İşçiler ücretlerinin tümünü alamamaktadırlar. Yabancı işçiler üzerinde uygulanan politika özetle şöyle:

1- İşçinin aldığı aylık maaş 200 Libya Dinarı (LD), bunun ise ancak 94 dinarını alabiliyor. (Bu %50'lik kesinti ya şirketlere ya da fabrikalara kesiliyor.)

2- Dükkan ve atölyelerde çalışanlar ise maaşları ne olusa olsun (yani 200, 300, 400 LD) ancak 60 dinarını alabiliyorlar.

3- Örtük ve tatlarda çalışanlar ise aylık 40 Libya Dinarı alabiliyorlar.

4- İşçilerin oturumu olduğu halde toplama kamplarına götürülüp, Libya'yı terk etmeleri için baskı yapılıyor.

5- Gece, saat 1'den sonra aileli evlere gidip oturma kartlarını soruyorlar. Oturumu varsa, 7 gün süre verip, gidiyorlar. Evlerin aranması sırasında bekar olarak kalan tüm işçileri kamplara götürüyorlar. Eğer patronu uğraşsa 1 hafta, 15 günde işçisini kamptan çıkartıyor.

6- Tunus, Türk, Suriye, Pakistan, Cezayir, Mali, Mısır pasaportu insanları gördüler mi, hemen arabaya atıp toplama kamplarına götürüyorlar.

7- Toplamakamplarında baskı zor ile kendi sloganlarını attırıp "devrimcilik" yaptıklarını ispatlamaya çalışıyorlar, ama kime?

8- Bütün bunlar 85'in Temmuz ayının sonunda uygulamaya başlandı. Halen de devam ediyor.

Hükümetin elinden gelse, yabancıları gemilere doldurup sınırdışı edecek. Tunuslulara yaptılar da zaten. Ortalık biraz karıştı. Şimdi o kadar açık yapamıyorlar. Son 1 aydan beri, evdeki eşyasını da bırakarak terkeden sayısı hayli yüksek.

Değerli arkadaşlar, mücadelenizde sağlık dolu günler dileriz.

ZAFER HALKLARIN OLACAKTIR

ZAFER İÇİN DİRENİŞ!

TEK YOL DEVİRİM

Devrimci selamlar
Libya'da Devrimci Yol
tatarları

KÜLTÜR VE KÜLTÜR SORUNU

Her insanın sınıfsal konumu, ideolojisi, aile ve çevre kalıtımı ve kendi pratik deneyimleriyle edindiği bir 'kültür'ü vardır.

GİRİŞ VE YÖNTEM:

Belli dönemlerde Kültür ve Halk Kültürü'ne olan ilgi artar. Ortaklığı "Kültür Çalışmaları"nın kasıp kavurduğu, her kişi, kuruluş ya da siyasi grubun "Kültür Projeleri"nin alabilmesine yaygınlaştığı günümüzde, Devrimci Kültür Anlayışı ve Kültür Çalışması'nın ne olduğunu daha bir açıklıkla ortaya koymak gerekiyor. Bunun için önce "Yurt dışı" ve "Avrupa" koşullarında konuya olan yoğun ilginin nedenleri üzerinde durma zorunluluğu var:

Emperyalizm aşamasına ulaşmasıyla birlikte gerileşen kapitalizmin, insana ve topluma ait olan değerleri "Yeniden Üretim" özelliği kaybetmiştir. Bugün emperyalist ülkelerde Kültür-Sanat alanında kayda değer bir yaratımın olmayışı emperyalizmin genel bunalımının bu alana yansımalarından başka bir şey değildir. İşte emperyalist ülkelerdeki kişi ve kuruluşların geri kalmış ülke kültürlerine ve kültürel yaratmalarına farklı amaç ve dürtülerle de olsa duydukları ilginin başlangıç noktası bu üretim durgunluğudur.

Geri kalmış ülkelere de her ne kadar emperyalizme bağımlı bile olsalar- insana özgü değerlerin ve kültürel yaratmaların üretimi büyük bir hızla sürmektedir.

Bu genel belirleyicilerin dışında özel iki neden üzerinde durulmalıdır. Bunlardan ilki doğrudan genel belirleyicilerin uzantısıdır. Özellikle Avrupa'da yabancı ve Türkiyelili işçi çalıştıran devletler, tam da emperyalist politikalarla denk düşer durumda ülkelerinde çalıştırdıkları yabancılar üzerinde asimilasyon politikaları uygulamaktadırlar. Gerek yabancı işçi nüfusu, gerekse uygulamalar açısından Batı Almanya bu devletlerin başında gelmektedir. İşte bu asimilasyoncu-emperyalist politikaların yansıması olarak yabancı işçi çalıştıran devletler, ülkelerindeki yabancıların ve biz Türkiyelilerin kültürlerine de ilgi duymaktadırlar.

İkinci neden ise Türkiye Halkları'nın, Türkiye Solu'nun ve Devrimci Hareketimiz'in özel durumuyla ilgilidir. "Yenilgi Dönemi" yaşayan sol, yenilginin boyutlarıyla da bağıntılı olarak, sağa sola savrulmalar, ideoloji ve politika ile hayatın bağını kuramama, daha doğrusu ideoloji ve politikayı hayat dışı olgularmışcasına görme eğilimlerine sıkça rastlanmaktadır. "Yeni İdeoloji", "Yeni Kimlik" arayışlarının doğal sonucu olarak, devrimci teorinin bütün boyutlarıyla ve açık olarak kurduğu ideoloji-toplum-tarih-kültür bağları koparılmakta; toplumdan ve sınıflardan bağımsız/kopuk "yeni" ve "salt" bir kültür anlayışı geliştirilmeye çalışılmaktadır. (1) Öyleki dinsel ve ulusal kültürün yalnızca bir parçası olan sinnet ve sinnet düşünceleri olarak tanımlanmakta, halk oyunları-folklor değil- oynanmak, ya da herhangi bir müziksel etkinlik "kültür çalışması" diye adlandırılmaktadır. Böylece sağ ve sol bir kültürçülük bir yandan "yeni ideoloji"lerin doğal bir parçası iken, diğer yandan sol kesimlerde kültür kavramının eksik ve yanlış algılanışının da bir sonucudur. Bir süre nesnel ve öznel nedenlerle kültür konusuna ilginin özüllerele belirt-

mek gerekirse- çoğunlukla yanlış bir öz ve biçimde arttığı büyüleri dönelerde bu ilgi artışını da devrimci politikalarımız ve halka olan sorumluluğumuzun bir gereği olarak önemle dikkate almamız. Öyle ki gerek emperyalist-asimilasyoncu kültür politikalarına, gerekse sol içindeki "kültürsüz" ve "kültürist" görüşlere rağmen devrimci dünya görüşü ve hareketimizin tespitleri doğrultusunda "kültür politikası" izleyebilmek.

Genel çizgileriyle kültür anlayışımız ve politikalarımıza geçmeden belirtelim ki her konuda olduğu gibi kültür konusunda da temelden farklı yaklaşımlar farklı dünya görüşlerinden kaynaklanır. Farklı dünya görüşlerinin belirlediği kültür anlayışları pratikte şekillenmeleri salt şekil ve biçim olarak birbirine benzebilir. Asıl farkı belirleyen siyasi eylemliliğin bir parçası olarak kültürel etkinliklerin anlayış ve pratik düzeydeki siyasal-sınıfsal özüdür. Diğer bir deyişle dünyaya M-L'nin yol göstericiliğinde, bakanlara başka öğretiler ve politikaların ışığında bakanların "Kültür Politikası" ayı olmayacaktır. Halklara ve halkların mücadelesine farklı bakışlar her konuda olduğu gibi bu konuda da farklı yönelimler yaratmaktadır.

KÜLTÜR NEDİR? SINIFSAK KÜLTÜRLER

En genel anlamda kültür, bir toplumda tarih boyu yaratılan maddi ve manevi değerler, bu değerlerin kullanımı ve gelecek kuşaklara aktarılmasıdır. (2) Yine en genel anlamıyla bir toplumun kültürü o toplumun sosyo-ekonomik ve siyasal gelişimiyle belirlenir. Yanı aydın çevrelerde yaygın olan sanının aksine kültür, salt kitaplarda yazılı olanı okuma, öğrenme ve bunları yaşamda uygulamaya da uygulamama değildir. Böylece bir bakış "kültür"ü okumaya dayalı bilgilendirme sınırlarına hapsedilmektir. Oysa insanın yaşamı boyunca, katılım, gelenek-görenek, gezip görüp inceleme, okuyup duyma, iş yapma... yani yaşamıyla edindiği birikimin insandaki maddi ve manevi şekillenmesi ve bu şekillenişin yaşam pratiğinde uygulaması, o insanın kültürel şekillenişidir. Yanı sözün kısası her insanın sınıfsal konumu, ideolojisi, aile ve çevre kalıtımı ve kendi pratik deneyimleriyle edindiği bir "kültür"ü vardır. Bir toplumun kültürüne o toplumdaki tüm sınıf ve tabakaların ortak ürünü olmakla birlikte, her sınıfın toplum kültüründen görece bağımsız "sınıf kültürü" vardır. Bir toplumun/ulusun çeşitli sınıf kültürleri karşıt olarak üretilmelerine rağmen birbirlerini etkileyerek birbirlerini bütünlemlerlerse; toplumlar/uluslar da karşılıklı kültür alışverişinde bulunarak birbirlerini etkilemişlerdir. O halde gerek ulusal, gerek sınıfsal anlamda "saf kültür" olamaz.

Yine kültürün dar kavranışlarından biri de kültürün salt sanat ve

sanatsal etkinlikler düzeyine indirgenmesidir. Genel kültür içinde sanat ve sanatsal etkinliklerin yadsınmaz bir önemi olmakla birlikte sanatlar, hele hele bu alanın özel çeşit, işleniş, teknik ve üslup farklılıkları yalnız başlarına ancak kültürün birer öğesidirler.(3)

İnsanlık tarihinin ilk genel doğrularından biri sınıf farklılıklarının olmadığı dönemlerde kültür farklılıklarında da olmadıydı. İnsanlar arası "Birinci İslöümü"nin yarattığı "uzmanlaşma" toplumda sınıflaşma, "Yöneten/Üst - Yönetilen/Alt" tabakaları yarattı. Bu sınıfsal farklılaşma "kültür farklılığı"nın da yaratmakta gecikmedi. Çünkü toplumda "birlikte üretilip birlikte tüketen" insanlar ve bunun getirdiği "yaşayış birliği" yerine; bir yanda üretkenler/yönetilenler, diğer yandan bunların ürettiklerine el koyup tüketen/yönetenlerin yer aldığı "yaşayış ikiliği" oluşmuştu. Bu yaşayış ikiliği elbetteki "kültür ikiliği"ni yaratacaktı, yukarıda belirttiğimiz gibi kültür doğrudan doğruya yaşayışın kendisidir.

"Türk Topulukları'nda da sınıfların ortaya çıkışından -Orta Asya'dan- bu yana "tez" ve "anti-tez" olarak alt ve üst kültürler varolmuş. Türk Kavimleri "avam", "havas", "alt-üst" bir bütün olarak Orta Asya'dan bu yana ilişkide bulundukları diğer kavimleri etkileyerek, onlardan etkilenerek Anadolu'ya dek gelmişlerdir. Kuşkusuz bu etkileşim alt ve üst tabakalarda aynı olmamış, sınıf farklılıkları kültürel alışverişlerde azımsanmayacak farklılıklar doğurmuştur. Üst tabakalar önceleri Qn-Hint, sonraları Arap-Fars-Bizans, daha sonra da Batı

etkilerine daha açık olmuşlardır. Diğer yandan dinsel farklılıklar da bu farklılıkta büyük rol oynamıştır. Bindiği gibi Türkler'in müslümanlık ilk yüzüyle gelişleri Arap Tüccarları aracılığıyla olmuş, bu tüccarlarla alışveriş halindeki Türk üst yöneticileri ilk Türk Müslümanları olmuşlardır. Alt tabakalara eski dinleri olan Şamanizm'le büyük çelişkileri olması yanında sömürülmelemleri araç olarak da gördükleri bu dini kabul etmek yerine şamanizmle şilik karışımı "batını" bir dini müslümanlık olarak kabul edip sürdürmüşlerdir.

Osmanlılar'da da Selçuklular'dan alınan geleneksel mirasla "Türk Kültürü" muhafaza edilmemiş, Arap-Fars-Bizans devlet yapısı ve yapıya denk düşen kültür hakim olmuştur. Osmanlı Devleti'nde padişahın da içinde bulunduğu üst yöneticilerden oluşan "Yönetim Erki"ne "Divan" denirdi. İşte Osmanlılar'da üst kültür, saray ve yakın çevreleriyle, taşrada yönetici ve eşraf konaklarının kültürü olan "Divan Kültürü"dür. Halk tabakalarıysa üst kültür'e karşıt olarak kendi kültür ve yaratmalarını sürdürmüştür. (4) Sosyolojik açıdan bakıldığında bir zümre/sınıf kültürü olan Divan Kültürü "ulusal/burjuva kültür olabilir mi? Burjuvazinin ulusalık özdeş olan/olması gereken bir sınıf olduğunu bilmeyenimiz yoktur. Şunu hemen belirtelim: Osmanlılar'da bir dizi nedenle burjuvazi oluşmamış, oluşma yolundayken "yarı yolda" kalmıştır. Oluşmayan burjuvazinin burjuva/ulusal kültürü oluşturabilmesi, bu bağlamda Divan Kültürü'nün "ulusal kültür" olması elbette olanaksız. Batılı anlamda ulusal-siyasal bir geleneği ol-

kanıtı olsa gerek.

Divan Kültürü, bir dönemin hakim sınıf kültürüdür diye yadsınmayacağı gibi günümüzde hakim hale getirilemez. Osmanlı döneminde bile halka benimsetilemeyen bu kültür, günümüzde toplumun tüm kesimlerine hiç benimsetilemez. Bir sınıfın kültürel mirası tüm sınıflara, en genel anlamda tüm insanlığa aittir: bu zümre kültürü de çok iyi bilinmeli. Devrimci Demokratik Kültürün yaratılmasında ondan gereğince yararlanılmalıdır.

Sol hareketlerin yenilgi dönemlerinde yenilginin etkisiyle kimileri, herşeyin suçlusuz halkmış gibi "suret-i haktan" görünüşü halkı ve halk kültürünü geriletilmek, çağdaşlaşma ve çağdaş kültüre engel olmak suçları. Kendini herşeyin dışında ve üstünde gören "Klasik Osmanlı Aydın"nın halka inançsızlığının devamı olan bu tavır, açtıkları ki kimilerinin -söz deyin küçük burjuvazinin- kendin günahlarının "kefareti"ni halka yüklemeye çalışmasından başka birşey değildir.

Görünümde yukardaki tavrı taban tabana zıt olmasına karşın Devrimci Demokratik Halk Kültürü'nü yaratmada aynı sonuca varan bir başka sapkın eğilim de "halk" ve "halk kültürü"nü alabildiğine abartmaktır. "Herşeyin yaratıcısı ve sahibi halktır" genel doğrusuyla başlayıp "ne eylerse güzel eyler" tapınmacılığına varan bu görüş frenkçe'de "Popülizm", Türkçe'de "halk dalkavukluğu" olarak adlandırılıyor. Bütün konularda olduğu gibi kültür ve sınıf kültürlerine ilişkin de konuya "reddiye" "methiye" düzlemi dışında yaklaşmak gerekiyor.

ULUSAL KÜLTÜR-DEVİRİMCI DEMOKRATİK HALK KÜLTÜRÜ

Burjuvazinin toplumda varolan tüm geleneksel ve sınıfsal kültürleri diyalektik bir bileşime -matematiksel toplam değil- tabi tutup, kendi değerlerini de ekliyerek ulusun tümüne hitap etmek üzere yarattığı kültüre "Ulusal Kültür" denir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi batılı anlamda oluşumu yarım kalan, "ruşeym" halinde iken emperyalizm tarafından kavruklarak kendine bağımlı hale getirilen burjuvazinin ulusal özelliklerini belirleyici olmayaçakı açıktır. Türkiye burjuvazisi ekonomik ve siyasi alanlardaki kozmopolitizm kültürel alanda daha fazla üretmiştir. Pekçok konuda olduğu gibi kültürel konuda da Batı taklitçiliği burjuvazinin baştaçısı olmuştur. "Batı" ile Türkiye'yi aynı sanmak/saymak ikisi de yuvardaktır diye karpuzla portakalı aynı sanmak/saymaktır. (6) İşte bu yarıdan kaynaklanan "şekilcilik" anlayış kültürel kozmopolitizmin temel nedenlerinden biridir. Birçok özellikleriyle Osmanlı üst tabakalarının devamı olan cumhuriyet burjuvazisi "Osmanlı Batıcılığı"ni sürdürmekten başka birşey yapamazdı. "Milli" olma şansı baştan yitirmiş olan burjuvazinin 1950'lerde daha da yoğunlaşan hızlı ve çarpık kapitalistleşmeyle birlikte "gayrimillî" özelliklerinin daha da belirginleştiği görülmektedir. Toplumda bugün yaşamakta olan doğu ve batı kaynaklı yoz kültürün de yaratıcısı ve sorumlusu şu "batılı geleneği" olmayan burjuvazimizdir. Bir yandan batılılaşmaya çalışır, ama enkindemlisi bile 30-40 yıl öncesinin kır kökenli "bezirgan"ıdır. Feodal Kültür kendi üzerinde şu ya da bu

biçimiyle etkisini sürdürür. Doğu'lu ve İslamcı, ama batılı gibi yaşar. İşte bu çelişki Türkiye insanına reva görülen arabesk-avrubesk ikilemini dayatıyor. Arabesk bugün yoz bir müzik türü olmanın ötesinde bir yaşayış biçimi olarak kendini benimsemiştir. Aynı şekilde bizim avrubesk'lik adını taktığımız şekilsel batılılaşmanın yolaçtığı bir başka çarpık kültür de burjuvazi tarafından belli

oranlarda topluma yerleştirilmiştir. Oysa bu çelişkinin iki ayaklı kozmopolitizme ulaşmadan çözümü mümkündür. Bu alanda devrimci politikalar olmazsa olmaz özelliğini taşımaktadır. Bir bütün olarak hayatın tümüne ilişkin üretilen devrimci politikalar, kültürel çarpıklıkları da gidermenin tek yoludur. Burjuva devrimi yapmış ülkelerde burjuvazinin üstlenip yarattığı Ulusal Kültür Sentezi geri kalmış ülkemizde belli yönleriyle burjuva devrimlerini de tamamlamak zorunda olan devrimci halk güçlerince yaratılacaktır.

Kuşkusuz Türkiye'nin özgün yapısı nedeniyle siyasi tespitlerin ana halkanın birini oluşturan "milli mesele" kültür konusunda da çok önemli özellikler taşıyor. Türkiye'de "Kürt ve Kürdistan Sorunu" olarak kendini bulan milli mesele, kültür sorununun da devrimci ya da sosyal şöven olmanın başta gelen ölçütlerinden. Kürt Ulusu'nun kendi dilini özgürce konuşabilmesini, kendi diliyle eğitim yapabilmesini; kendi kültürel özelliklerini koruyup geliştirebilmesini vb... savunmak ve bu uğurda mücadele vermek devrimcilikten de önce demokrat olmanın gereğidir.

YURTDIŞI BAĞLANTISI:

Kimileri yurtdışında bulunmamızdan, buranın Avrupa zeminini, derginin Devrimci İşçi yayın organı olmasından hareketle niye bu kadar Türkiye üzerinde durduğumuzu anlamsız/başka anlamlı bulabilirler. Yazınca buraya kadarki bölümünü okuyan kimileri belki de şu ana kadar "Ayakları Burada, Kafası Türkiye'de" sakızını çiğnemeye başladılar bile. Bunlara herşeyden önce bir halk türküsüyle cevap vermek gerekirse: "Kendim Gurbet Elde, Gönüm Silada"... Bizler işçisiyle, diğer mesleklerden insanlarıyla, ekonomik ve politik ıltıcaısıyla Türkiye'li olma özelliklerini taşıyan insanlarız. Yurtdışında ideolojik-siyasi-kültürel tesbit ve eylemliliklerimiz buradaki insanlarımızın Türkiye'li olma özelliklerini dikkate almak ve bu özellikler üzerinde yükselmek zorundadır. Devrimci İşçi'nin ve Türkiye'li devrimcilerin kültür politikaları, devrimci dünya görüşü ve bu görüşler ışığında oluşturulan genel siyasi tespitlerle uyumlu olmalıdır. Ve bu anlamda Türkiye'li devrimcilerin önünde duran Devrimci Demokratik Halk Kültürü'nü oluşturma görevlerinin bugünden ve yurtdışında da atılacak ön adımı ve oluşturulması gereken nüveleri olacaktır. Bunun somutla yansıması herşeyden önce doğru kültür anlayışı ve politikaları olmaksızın olmaz.

Yurtdışındaki doğru kültürel faaliyetler Türkiye'nin ve Türkiye'liğin iyi tanınmasıyla mümkün hale gelir. Elbette Türkiye'li olma özelliklerinin bazıları devrimci dünya görüşü doğrultusunda "Kitlelerin Kendi Kendilerini Yönetmeleri" anlayışının hakim hale getirilmesi, yeni bir yaşam tarzı yaratma çabalarında olumlu ve geliştirilmesi gereken özellikler taşıran; bazıları da olumsuz, aşılması, kaldırılması gereken özellikler

- 1- Türkiye ile bağlantısı
- 2- Azınlık-Getto-Kültürü mü?
- 3- Neler korunmalı ve Geliştirilmeli?
- 4- Kültürel Gelişimi Sağlamanın Yolu Doğru Sınıf Bilincinde geçer.

b- Yurtdışındaki Türkiye'liğin Kültürel verilerinin araştırılması niçin gereklidir?

- 1- Ulusal Açından?
- 2- Siyasal Açından?
- 3- Sanatsal Açından?

c- Kültürel Etkinliklerimiz Neler Olmalı?

1- Konuya İlişkin Tartışma ve Eğitim Etkinlikleri.

- a- Çalışma Grupları
- b- Toplantılar (Seminer, konferans vb...)

- c- Yayın-lar-
- 2- Gösteriler
- a- Geceler
- b- Şölenler
- c- Festivaller
- d- Açık Hava Gösterileri vd...

DİP NOTLAR:

(1) Dünya Devrim Tarihleri ve özellikle yenilgi dönemleri incelendiğinde bu dahiyan(!) buluşların hiç de "yeni" olmadığı hemen görülür. Böylesi "Kültür Anlayışları" savunulan "Yeni" dünya görüşünün parçası olarak belki kendi içinde bir tutarlılık taşıyor. Ancak denk düştüğü sapma olarak "kültürizm" olmanın ötesinde bir anlam ifade etmez.

(2) İnsanoğlunun doğaya karşı ürettiği herşeye kültür denir" ya da "insanın maddeye kattığı herşeye kültür denir" gibi tanımlar da doğru tanımlardır. Konumuzda denk düşmesi açısından yukarıdaki tanımları kullanıyoruz.

(3) Devrimci "Kültür ve Sanat Geceleri"ndeki etkinliklerin dar anlamda kültürel etkinlikler olmaları bir yana, gerekli sanatsal-estetik içeriklerinin eksikliği somut bir olgu. Kültür ve sanat etkinliklerimizde siyasal öz ve propaganda-ajitasyonun estetik dokuya diyalektik birlikteliğini sağlayabilmeyi. Siyasal içerikle estetik doku birbirleriyle çelişen değil, birbirlerini bütünlükten geçelerdir.

(4) Burada amacımız Türk Tarihi'nin ayrıntılı kültürel irdelenmesi değil elbette. Ancak günümüzdeki kimi "yeni türedi" sınıfsal ve kültürel görüşlerin temellerinin sergilenmesi için böylece çok genel tarihsel yinelemenin gereğini duyduk.

(5) Osmanlılık sağda cunta ve neo-liberal T. Özal'dan Tercüman'a, solda da değişik yönleriyle neo-avrubesk sivil toplumcu/dönüşümcü bir sürü kişi ve gruplarca hortlatılmaya çalışılıyor.

(6) Bu farklılıklar bütün toplumlar için geçerli olan kimi genel doğruları yadsıyacak cinsten farklılıklar değildir.

(7) Örnekleme gerekirse Türkiye'lik özelliklerinden birisi olarak imce-yardımlaşma-dayanışmanın yerleşikliği ve yaygınlığı "kollektif üretim kollektif tüketim" devrimci yaşam tarzına yatkın, geliştirilmesi gereken örneklerden yalnızca birisidir. Diğer yandan toplumda kadercilik, teslimiyet, yönetilme, kulluk etme vb... anlayışların belli oranlarda sürüyor olması, köretilmesi ve giderek yok edilmesi gereken çağdışı-gerici özelliklerden birisidir.

ŞEHİTLERİMİZİ KALBİMİZDE YAŞATACAĞIZ

Mine Bademci
Urdu'da doğdu. 1980'de Malatya'daki çatışmada öldürüldü.

Mustafa Sevil
Malatya'da doğdu. 10 Ekim 80'de Malatya'daki çatışmada öldürüldü.

Alaadin Bölükbaşı
1956'da Fatsa'da doğdu. 20 Ekim 1980'de Fatsa'daki çatışmada şehit düştü.

Ahmet Yüksel
22 Ekim 1980'de Ankara'daki çatışmada öldürüldü.

Ali Ekber Acar
23 Ekim 1980'de Ankara'daki çatışmada öldürüldü.

Harun Gökkaya
1958'de Denizli'de doğdu. 27 Ekim 1980'de Buldan'da çıkan çatışmada şehit düştü.

Abdurrahman Çetin
1961'de Denizli'de doğdu. 29 Ekim 1980'de Eşme'deki çatışmada şehit düştü.

Sadi Ekiz
1947'de Fatsa'da doğdu. 30 Ekim 1980'de Fatsa'da şehit düştü.

Özbil Aras
1960'da Şavşat'ta doğdu. 31 Ekim 1980'de Şavşat'ta çıkan çatışmada şehit düştü.

Kemal Özdemir
1950 yılında Fatsa'da doğdu. 15 Ekim 1980 günü Fatsa'da çıkan bir çatışmada şehit düştü.

İhsan Unal
6 Ekim 1980'de Ünye'de çıkan bir çatışmada öldürüldü.

Gülten Erdem
11 Ekim 1980'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde işkenceyle öldürüldü.

Zeynel Abidin Ceylan
1959'da Hozat'ta doğdu. 12 Ekim 1980'de Ankara'da işkenceyle öldürüldü.

Vahap Atılan
11 Ekim 1982'de Diyarbakır'daki bir çatışmada şehit düştü.

Zafer Mütebaoglu
1954'de Kastamonu'da doğdu. 15 Ekim 1982'de Mamak Askeri Cezaevi'nde işkenceyle öldürüldü.

Turgay Erbay
1957'de Gankın'da doğdu. 22 Ekim 1982'de İstanbul'da bir çatışmada öldürüldü.

İlhan Durmuş
1956'da Fatsa'da doğdu. 13 Ekim 1983'de Fatsa'daki çatışmada şehit düştü.

İlyas Has
7 Ekim 1984'de Buca Cezaevi'nde idam edildi.

Hıdır Aslan
1958'de Hozat'ta doğdu. 24 Ekim 1984'de Burdur Cezaevi'nde idam edildi.

Tevfik Karataş
1933'de Fatsa'da doğdu. 30 Kasım 1981'de Fatsa'da çatışmada öldürüldü.

Adil Yılmaz
1952'de Ankara'da doğdu. 26 Kasım 1980'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde işkenceyle öldürüldü.

Munzur Geçgel
27 Kasım 1980'de İzmir Emniyet Müdürlüğü'nde işkenceyle öldürüldü.

Özgül Tuncay
1957'de Artvin'de doğdu. 4 Kasım 1980'de Fatsa'da şehit düştü.

Ayşe Makar
1956'da Fatsa'da doğdu. 15 Kasım 1980'de Fatsa'da çıkan bir çatışmada şehit düştü.

Kenan Gürsoy
1956'da Diyarbakır'da doğdu. 2 Aralık 1980'de Diyarbakır'da işkenceyle öldürüldü.

Kenan Özcan
Kasım 85'de Amasya Cezaevi'nde öldürüldü.

Bayram Lafçı
1959'da Amasya'da doğdu. 3 Aralık 1980'de Havza'da çıkan bir çatışmada şehit düştü.

Adem Özer
İşkilip'de doğdu. 3 Aralık 1980'de Havza'daki çatışmada öldürüldü.

Turhan Köse
9 Aralık 1980'de Havza'daki çatışmada şehit düştü.

Ahmet Gürlü
15 Aralık 1980'de Kumru'da çatışmada şehit düştü.

Ayhan ESKİCİ
15 Aralık 1980'de Kumru'da çıkan bir çatışmada şehit düştü.

Sebahattin Demir
15 Aralık 1980'de Kumru'da çatışmada şehit düştü.

Ahmet Sakin
15 Aralık 1980'de Kumru'da çatışmada şehit düştü.

Erkan Uzuneminoğlu
1956'da Borçka'da doğdu. 26 Aralık 1980'de Şavşat'ta çatışmada şehit düştü.

Taner Uzun
1961'de Şavşat'ta doğdu. 26 Aralık 1980'de Şavşat'ta çatışmada şehit düştü.

Mustafa Şahin
1945'de Karakoçan'da doğdu. 31 Aralık 1980'de Şavşat'ta çatışmada şehit düştü.

Cengiz Aksakal
1944'de Artvin'de doğdu. 31 Aralık 1980'de işkenceyle öldürüldü.

Fahri Dede
2 Aralık 1980'de Ardanuç'da çatışmada öldürüldü.

SAĞA SAVRULAN SOL VE SOSYALİZMİN SORUNLARI

Yaşadığımız bu yenilgi sonrası dönemde, politik gündemde ağırlıklı ideolojik-politik sorunların yer aldığı görülmektedir. Ideolojik-teorik çalışmanın ve mücadelenin önemini göreceli olarak öne çıkartan bugünkü koşullarda, politik-pratik düzeyde kalıcı adımların atılabilmesi bir bakıma ideolojik-teorik düzeyde bulanıklığa yolaçan sisi dağıtmaktan, devrimin temel sorun ve görevleri üzerinde belli bir açıklığı sağlamaktan geçer.

Bugün, çevremizi kuşatan sağcı rüzgarlara karşı koyabilmek, bu rüzgarları, kaynağına inerek etkisizleştirebilmek; ve de bu rüzgarlı ortamın tozu dumani içinde bulanıklıktırılarak tanınmaz hale getirilen devrimci dünya görüşünü yeniden tanımlayarak netleştirebilmek ve bu netliğin ışığında bugünün temel siyasal görevlerini kavrayabilmek için ideolojik-teorik sorunlara özel bir ağırlık vermemiz gerekmektedir.

Kuşkusuz ki, bugünün siyasal görevlerine ışık tutacak bir ideolojik-teorik çalışma, siyasal pratiğe ilişkin somut adımların atılabilmesiyle birlikte, teori ile pratiğin birliği sağlanarak bir anlam ifade edecektir.

Biz bu yazıda, uluslararası düzeyde gözlenen sağ'a kayışta önemli bir neden olarak gördüğümüz uluslararası sosyalist hareketler içinde Marksizme karşı oluşan revizyonist akımların ulu açtığı derin tahribatlar ve bunların kimi önemli sonuçları üzerinde duracağız. Bu tahribatın beslenen ideolojik-politik bunalımın ülkemiz Sosyalist Hareketleri üzerindeki olumsuz etkileri ile birlikte, bunalımdan çıkış için çözümün nerede aranması gerektiğine ilişkin bir perspektif bir bakıma yeniden tartışmaya sunulmaktadır.

Bu yazı çerçevesinde ele alınan bir çok konu, daha kapsamlı bir şekilde ele alınması ve tartışılması gerektiğinin bilincindeyiz. Bu açıkların önümüzdeki süreçte yapılmasının gerekliliğine inanıyoruz. Bu görevin yerine getirilmesi bir bakıma bizlerin, anlamı ve ileticiliği bir ideolojik tartışmayı, en başta kendi saflarımızda gerçekleştirebilmemiz bağlı olacaktır.

Bugün ülkemiz sol hareketleri safarında ideolojik-politik kargaşa büyük sürmektedir. Ideolojik-teorik düzeyde ortaya çıkan belirsizlikler dölensel, güncel politikalarda bir türlü aşıl原因an tıkanmalar, yenilgi koşullarının yarattığı yaygın yalınlık eğilimleri ile beslenince, emekçi kitleleri saran umutsuzluk sisi alabildiğine yoğunlaşmaktadır. 12 Eylül yenilgisinin getirdiği yalınlık, bezginlik, yıklılı ortamdır, devrimci hareketlerle birlikte bir bütün olarak halk hareketinin dağılmasının, siyasal ve yığılsal örgütlülüklerinin çökertilmesinin yarattığı dağınıklık ve örgütsüzlük durumu henüz ortadan kalkmamıştır. Aynı şekilde, her düzeyde yenilginin toplumun çeşitli kesimleri üzerinde tahrip edici etkileri varlığını sürdürmektedir. En başta devrimci kadrolar ve yığınlar; kafa karışıklığının, perspektif yokluğunun egemen hale geldiği bu koşullarda, kolaylıkla sağ ideolojinin etkisi altında girebilmektedir.

Nitekim ülkemiz özgülünden kaynaklanan nedenlerle birlikte, uluslararası konjiktürün da katkısıyla ülkemizde bugün soldan sağa büyük bir savrulmuş yaşandığı gözlenmektedir.

Buna, yakın tarihimizin en büyük savruluşu denebilir.

Bu büyük savruluşun sol siyasal çevrelerde bütün ağırlığıyla ortaya çıktığı açıktır gözlenmektedir. Emekçi yığınların geleceğini burjuvazinin çeşitli fraksiyonlarına ipotek eden politikalar demeti, çeşitli sol hareketler tarafından çarpıcı bir benzerlik içinde kurtuluş reçetesi haline getirilmiş bulunmaktadır.

12 Eylül açık faşist darbesi sonucu ortaya çıkan halk hareketinin yenilgisiyle birlikte gözlenen sağ'a savruluşta çok yönlü etkenlerin derece derece rol oynadığı muhakkaktır.

Bu husus başlıbaşına bir çalışmayı gerektirecek kadar kapsamlı ve önemlidir.

Ancak, burada bir belirleme yapacak olursak; ülkemizdeki ideolojik-politik kaosun ve tıkanıklığın aşılabilmesi, yenilgi sürecinden bir türlü çıkılamaması, yenilgi ile birlikte içine girilen bunalıma ağırlıklı koruyarak devam ediyormuş gibi sonuçların ortaya çıkışında; 12 Eylül yenilgisiyle başlayan yenilgi sürecinin dünya ölçeğinde revizyonist egemenliğin tahribatlarının önemli rol oynadığı sağ'a kayış süreci üzerine oturmasının önemli rolü olmuştur.

Aynı yönde olumsuz etkiye bunalımın bu süreçlerin içine geçmesi, 1980'li yıllarda, ülkemizde, sol'dan sağ'a doğru savrulma siyasal süreci üzerinde etkili sonuçlara yol açmıştır.

Başta Devrimci Hareketimiz olmak üzere, Türkiye Sol'u bu süreçte savunmasız bir şekilde girdi. Yenilginin ulu açtığı dağılma, örgütsüzlük, mücadele araçlarından yoksunluk gibi nedenlerle faşist güçlerin emekçi halklarımızı yıldırmaya yönelik çok yönlü (ideolojik-politik-psikolojik) savaş yöntemlerine karşı ciddi bir devrimci mücadelenin verilmesine ulu açtı. Bir nevi faşist terör desteğinde estirilen her türden sağcı rüzgarlara karşı meydan boş ve engelsiz kaldı. Devrimci güçlerin siyasal arenada devrimci politikalarla yer almasını engellemek için yıllardır sürdürülen azgın faşist terör aralıksız bir şekilde bütün şiddetleyle sürdürülürken, öte yandan çeşitli burjuva fraksiyonlar ve bu fraksiyonların gölgesinde filizlenen çeşitli reformist akımlar boşaltılan bu arenayı doldurma çabasına girdiler. Yeniden filizlenen bu reformist akımlar, bir yönüyle ülkemizin verli koşullarından gıdalarını almaktalar. Başka bir yönüyle de, bu akımlar gıdalarını uluslararası Sosyalist Hareket içinde Marksizme düşman akımlardan almaktadır. Biz burada ağırlıklı, uluslararası Sosyalist Hareket'te belli bir etkinliğe sahip olan akımlar üzerinde durarak, fakat bu akımların ülkemizdeki siyasal oluşumlar üzerindeki etkilerini de gözardı etmeden genel bir panorama çiziceğiz.

VAROLAN "SOSYALİZM"LERİN SOSYALİZMLE BAĞI KALMAMIŞTIR

Uluslararası Sosyalist Hareket, tari-

hin en derin bunalımlarından birini yaşamaktadır. "Sosyalist Sistem" içinde 60'lı yılların başında belirginlik kazanan ideolojik ayrılıklar derinleşerek sistemin ideolojik ve politik olarak parçalanmasını beraberinde getirdi. Bu parçalanma, komünist hareketlerin enternayonalist birlik ve dayanışmasının parçalanmasının da ötesinde, bu hareketleri politik/askeri düzeyde bile bir çatışma noktasına getiren bir ideolojik-politik parçalanma şeklinde gelişmektedir.

"Sosyalist Sistem" içinde bu bölünme ve parçalanma ile birlikte, sisteme anti-marksist revizyonist çizgilerin egemen olması, bunalım sürecinin alabildiğine derinleşmesinde ve bunalımın ağırlaşmasında önemli bir rol oynadı.

Bugün, uluslararası Sosyalist Hareketlerde yaşanan bunalımın önemli nedenlerinden biri, "Sosyalist Sistem"e egemen olan revizyonist-milliyetçi çizgilerin en başta Sosyalist Hareketler'in ideolojik-politik bünelerinde yolaçtığı derin tahribatlarıdır. Kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecini yaşayan sosyalist ülkelerde iktidara zamanla revizyonist politikaların egemen olması geçiş sürecinde devrimin sürekliliğinin kesintiye uğramasına ulu açmıştır.

Nitekim ülkemiz özgülünden kaynaklanan nedenlerle birlikte, uluslararası konjiktürün de katkısıyla ülkemizde bugün Sol'dan Sağ'a büyük bir savrulmuş yaşandığı gözlenmektedir.

Geçiş döneminin zorunlu ihtiyaçlarından kaynaklanan ve geçici olarak görülmeye gereken çeşitli devlet kurulumlarının devrimi gerçekleştiren emekçi kitlelerin denetiminde olması vazgeçilmez bir kuraldır.

Devrimci dönüşüm sürecinin, bu şekilde kesintiye uğraması, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Siyasal devrimlerin büyük bir çoğunluğunun benzer bir durumla karşılaşması, geçiş döneminde, devrimci dönüşümleri sakatlayan önemli etkenlerin varlığına işaret eder. Mevcut deneylerden çıkartılacak dersler, gelecek açısından nasıl bir toplumsal sistemin hedeflendiğini de açıkça çıkartacak önemli ipuçlarını ortaya koyacaktır.

Devrimin nihai hedefi, sınıfların ve sömürünün yok edildiği, herkesin yetenekleri çerçevesinde üretme katılıp, toplumsal üretimden ihtiyacı kadar pay aldığı, en başta devlet olmak üzere toplum üzerindeki sınıfsal, siyasal otoritenin aşıldığı, gerçek anlamda demokratik bir yaşam tarzının topluma egemen hale geldiği ve böylece bir devlet biçimi olarak demokrasinin de aşıldığı bir toplumsal sistemin yaratılmasıdır. Bu nihai hedefe varabilmek için, proleterya diktatörlüğünde ifadesini bulan, proleteryanın sınıfsal-siyasal egemenliğinde tarihi bir geçiş döneminin zorunluluğu, marksist devrim teorisinin belli başlı köşe taşlarındandır.

Ne varki, kapitalizme özgü ilişki-anlayışların toplumun her kesitinde yokedildiği böyle bir sosyalist toplum hedefine yönelmesi gereken bugünkü mevcut "sosyalist" siyasal iktidarlara, bu temel amaca sırtlarını dönererek geçiş döneminde tasfiye edilmesi gereken kapitalist topluma

özgü ilişkileri korumaya, tasfiyeye uğrayanları yeniden canlandırmaya ve devrimin kazanımlarını içten dışı olarak bozmaya, yoketmeye yöneldiğidir.

Bu geriye yönelimin bir sonucu olarak, bugünkü "sosyalizm"ler gerçek anlamda sosyalist toplum olma özelliklerinden giderek uzaklaşmaktadır. Kapitalizme özgü ilişkileri koruma ve canlandırmanın bir sonucu olarak giderek kapitalist sistemin bunalım girdabına giren bu ülkeler, izlenen mevcut politikaları itibarıyla M-L dünya görüşünden köklü şekilde uzaklaşmış bulunmaktadır. M-L geçiş dönemi perspektifinde, kapitalizm tasfiye edildikçe, sınıflar ve sömürü ortadan kalktıkça, devrimci dönüşüm proleterya iktidarı altında gerçekleşitçe devlet-toplum ayrımı, devletin fonksiyonlarını topluma devrederek sömnesiyle birlikte ortadan kalkacaktır. Bu aynı zamanda toplumsal sürecin sınıfsız, sömürsüz, bürokrasisiz, sürekli ordusuz ve devletsiz bir yöne doğru evrildiği bir süreçtir. Bu süreçte, geçiş döneminin zorunlu ihtiyaçlarından kaynaklanan ve geçici olarak görülmeye gereken çeşitli devlet kurulumlarının devrimi gerçekleştiren emekçi kitlelerin denetiminde olması vazgeçilmez bir kuraldır.

Oysa ki, varolan "sosyalizm"lere bakıldığında, bu modellerde, toplumsal ilişkiler bütünlüğünde bürokrasiye, sürekli ordu ve polis gücüyle kurumsallaşan siyasal erk, devrimin gerçek sahibi ve güvencesi olarak gereken proleter kitlelerin denetiminden uzak, bu kitlelere alabildiğine yabancılaştırılmış ve yeni bir baskı aygıtına dönüşmüştür. Böylesi bir toplumsal sistemin M-L öğretilerinde tanımlanan sosyalist toplumsal ilişkiler sistemiyle bir alakası ve bağı yoktur. Devrimi gerçekleştiren emekçi halk kitlelerinin toplum yönetiminde doğrudan örgütlülükleriyle aracılığıyla yer almadığı, yönetimde doğrudan söz ve karar sahibi olamadığı, proleter siyasal egemenliğin temel işlevi olan örgütlü proleter kitlelerin inisiyatifinde gerçekleşemediği ve dolayısıyla bürokrasinin egemenliği altında toplumsal sisteme sosyalizm demek mümkün değildir.

Bu nedenle, bugün uluslararası düzeyde Sosyalist Hareketler'de yaşanan kargaşa ve bunalımın önemli kaynaklarından biri varolan "sosyalizm"lerdir. Sovyetler Birliği'yle, Çin'iyle, Arnavutluk'uyla, Polonya'sıyla bu "sosyalizm"ler, dünya proleterya hareketi safarında büyük bir tahribat ve düş kırıklığı yaratmıştır. Bu olumsuz "sosyalizm"lerin, dünya çapında yükselen devrimci coşkuyla olumsuz bir etkiye bulunduğu ve burjuva güçlere boyun eğme eğilimlerinin güçlenmesine hizmet etmesi yanında, emperyalist güçlerin karşı devrimci

propagandalarına da önemli bir malzeme teşkil ettiği yadsınamaz bir gerçektir.

Özellikle, emperyalist kapitalist dünya gericiliğinin dünya halklarına karşı ideolojik-politik-askeri vb. her alanda saldırganlığının dolu dizgin sürmekte olduğu bu günkü koşullarda bu revizyonistçe hizmetin özel bir anlamı olmaktadır.

Mevcut "sosyalizm"ler, emperyalist-kapitalist sistem karşısında güçlü ve emekçi kitlelerce arzu edilen bir sosyalist toplumsal sistem alternatifini niteliği taşıyor. Alternatif adına ortaya çıkan "sosyalizm"ler, dünya halkları açısından uğruna mücadele edilecek cazip birer örnek özelliğinde değildir. Bin bir güçlük ve emekle, mücadeleyle sosyalizme bağlanan umutlar bu olumsuz örneklerin duvarına çarparak dağılmakta, kırılmaktadır. Bu "sosyalizm"ler, kitlelerde devrim inancını sarsarken, onları yeniden burjuva siyasal alanına itici, uzlaştırıcı birer olgu olmaktadır.

Dünya çapında devrimci halk güçlerinin mücadele azmini törpüleyen, devrimci coşkuyla kıran bu olumsuz örneklerin varlığı şartlarında, bugün dünya ölçeğinde sol'dan sağ'a doğru kayış gözlenen somut bir olgu olmaktadır.

Bu sağ'a kayışa, aynı zamanda, M-L dünya dünya görüşüne yönelik sistemli bir ideolojik saldırı eşlik etmektedir. Marksizmin devrimci içeriğini tümüyle yoketmek, onda burjuvazi için kabul edilemez, tehlikeli ne varsa ayıklamak, onu zararsız bir öğreti haline getirmek tüm revizyonist-reformist-anarşist vs. sapmaların ortak paydası olmaktadır.

Bu ortak payda üzerinde birleşen akımların, proleterya hareketleri safarında ulu açtığı ve ideolojik-politik tahribatlarla ağırlaşarak yaşamakta olan bunalımın bütün yönleri ve nedenleri ile birlikte incelenmesi, bunalımdan çıkışı sağlayacak perspektiflerin yeniden ve güçlü bir şekilde ortaya konması, M-L hareketlerin önünde duran önemli görevlerdendir. Bu görev, ancak, devrimci özü boşaltılarak burjuva liberalizmi düzeyine indirgenmek istenen marksist dünya görüşünün bilimsel savunusuna dayanan bir ideolojik mücadele ile Marksist öğretiyi yönetilmiş tüm revizyonist çarpıtmalar etkisiz kılınarak yerine getirilebilir. Böylesi bir çaba, ülke özgüllüğündeki sapmalara olduğu kadar, bunların uluslararası dayanaklarıyla da bir ideolojik hesaplaşmayı gerektirir.

İFLAS EDEN ÇİN-SOYVET POLİTİKALARI VE DEVRİMCI TUTUM

Uluslararası Sosyalist Hareketler'in bünyesinde cereyan eden ideolojik-politik gelişmeler, ülkemizdeki siyasal oluşumlar üzerinde her dönem etkili olmuştur. Sosyalist sistem içinde ideolojik ayrınlıkların derinleşerek sistemde parçalanmaya ulu açması, ülkemizde de etkisini göstermede gecikmedi. Sosyalist sistem içinde 60'lı yılların başında başlayan ideolojik tartışmalar, 70'li yıllara geçilirken sistem içinde bir parçalanmaya ve keskin kutuplaşma-

ya dönüşmüş bulunuyordu. Bu ideolojik-politik kamplaşma, ülkemizde de 60'lı yılların sonlarından itibaren etkisini gösterdi. Denebilir ki, daha sonraki yıllarda, 70 yenilgisinden sonra sol hareketlerin ayrışması ve yeniden sallaşması sürecinde, Qn-Sovyet kamplaşmasına karşı tavır sorunu, siyasal oluşumlarda önemli köşe taşlarından biri idi. O dönemde, Qn-Sovyet kamplaşmasının ürünü olan ideolojik tartışmalar, ülkede, sınıf mücadelesinin ortaya koyduğu sorunlara karşı tavır alırken daha da ağır basar oldu. Bu durum, bir çok siyasal hareketin ayakları havada bir şekilde, dönemin temel görevlerine sırt çevirmelerine, özellikle faşist saldırılarına karşı belli bir kayıtsızlığa ve edilgen bir sorumsuzluğa düşmelerine yolaçtı.

Devrimci Hareketimiz, o dönemin koşullarında, kitleler içinde ideolojik etkinlik kurmaya çalışan bu sapaamlara karşı ideolojik mücadeleye özel bir ağırlık verdi.

Bu bağlamda, Devrimci Hareket, Qn-Sovyet kamplaşmasının bir doğru ile bir yanlışın kutuplaşması olmayıp, özünde revizyonist-milliyetçi çizgilerin bir kutuplaşması olduğunu vurguladı. Enternasyonalizm adına sapaamlardan birinin kuyruğuna takılmanın devrimci tutum olamayacağı tesbitiyle, o dönem alınması gereken en doğru tutum alındı. Devrimci dünya görüşünün, Marksizmin, inkarına dayanarak bu sapaamlara karşı, unutturulmaya çalışılan devrimci perspektiflere dayanarak mücadele etmek küçümsenemez bir görev olarak kavrandı.

Bilindiği gibi, Dünya Sosyalist Hareketleri saflarında ortaya çıkan ideolojik ayrılıklara karşı alınacak tavır ile ülke özgünlüde takip edilecek politikalar arasında kopmaz bir bağ olacaktır. Aksi takdirde bütünlüğü ve iç tutarlılığı olan bir bakış açısından söz etmek mümkün olmaz. Uluslararası düzeyde, sapaamlardan her hangi birinin güdümünde olan bir siyasal hareketin sınıf mücadelesinde doğru devrimci politikalarla yerleşmesi düşünülemez. Ülke devrimin sorunlarına doğru ve bütünlüklü yaklaşımın ön şartlarından biri de, dünya çapındaki gelişmelerle doğru kavramak ve tutarlı bir enternasyonalizm çizgisini izleyebilmektir.

Bu bağlamda denebilir ki, Devrimci Hareketimiz, Qn ve Sovyet kaynaklı sapaamlara karşı önemli ideolojik barikatları oluşturarak bu çizgilerin ideolojik etkinliklerini kırmada önemli bir misyonu yerine getirdi. Sovyet revizyonizminden kaynaklanan; "ileri demokrasi", "toplumsal ilerleme", "barışçıl geçiş" gibi tezlerin teorik arka planında yeralan "kapitalizmi ekonomik yarışta yenme" teorisinin, özünde, dünya halklarının mücadelesini SSCB'nin gücündendirilmesine tabi kılan bencil milli çıkarlara dayandığı ortaya kondu. Yine aynı şekilde, ulusal çıkar üzerinde temellenen ve "sosyal emperyalizm", "üç dünya teoris" gibi tezlerde ifadesini bulan QP'nin anti-marxist görüşleri de eleştirilerek bu sapaamların dar milliyetçi karakteri o dönemin tartışmalarında ortaya konup vurgulandı.

QP ve SBKP'nin politikalarının sağcı karakteri bugün çok daha fazla açıkça gözlenir hale gelmiştir. Son rota değişiklikleriyle, QP'nin politikası; "yeni demokrasi", "iki ayağı üstünde yürümek", "kültür devrimi", "sosyal emperyalizm", "üç dünya teoris" gibi dönemleri içeren bir evrim geçirdikten sonra, en son, kapitalizmin hızlı yolcusu Deng çizgisinin partiyeye egemen olmasıyla bugün Qn, 1957 yılının "Büyük İleri Atılım"ın öncesine götürülüyor.

Mao'nun "proleterya diktatörlüğü altında devrimin sürdürülmesi" ve "kültür devrimi" gibi görüşlerine karşı sistemli bir ideolojik saldırının Qn'de bu hızlı geriye dönüşe eşlik etmesi gelişmelerin dikkat çeken yanlarından biridir. Bugün Qn'de "düşüncenin özgürleştirilmesi" sloganı altında, kapitalist canlanmanın öndeki siyasal engeller etkisizleştirilmeye çalışılmaktadır. Geriye dönüşe karşı direnenler bastırılırken, bunun teorisi de şöyle yapılmaktadır. "Qn'de sınıf mücadelesi önemini yitirmiştir." "Bir kere devlet iktidarı ele geçirilip yönetim kurulduktan sonra ekonomik inşaa görevi öncelik kazanmalıdır vb." Bu gibi tezler SBKP'nin ekonomizmine taş çıkartacak niteliktedir.

Qn'in kapitalizm doğrultusundaki hızlı evrimi ve QP'nin marksizmi açıkça yadsıyan tutumu nedeniyle, bu çizginin takipçiliğini yapmaktaki hareketlerde bile belli uzaklaşmalar görülmektedir. Bugün başta ülkemizdekiler olmak üzere QP'nin sadık izleyicileri, bu çizgiden ya da takipçilikten uzaklaşmanın hazırlığı içine girmiş bulunuyorlar. Bu çizgiye bağlanmış umutlar hızla sönmektedir.

Gelinen noktada, QP'nin siyasal çizgisi, Sol'da eski etkinlik durumundan çok şey yitirdiği gibi, bunun da ötesinde siyasal kimliğinin sol karakteri bile tartışılacak bir konum-

yarış" teorileriyle Sovyet ekonomisinin kaderine tabi kılan ve böylece ekonomizmin en çıplak örneğini sergileyen Sovyet çizgisi, hayatın şaşmaz gerçekliğinde duvara çarparak batıya gömülmüş bulunuyor. Bu çizgiye göre; dünyada can çekişen, çürüyen emperyalist-kapitalist sisteme alternatif olarak doğan Sosyalist Sistem'in ekonomik planda başarılı bir inşası istenen sonucu sağlayacaktır. Temel mücadele bu iki sistem arasında cereyan etmekteydi. İlerleyen, büyüyen, gelişen ve güçlenen Sosyalist Sistem, (söz Sovyetler Birliği olarak anlayan) gerileyen, çöken kapitalizmi yeryüzünden ekonomik yarış ile silcekti. Dünya barışını tehlikeye sokan şiddete dayalı devrimlere gerek yoktu. Dünya halklarının enternasyonalist görevi, Sovyet ekonomisinin güçlendirilmesine tabi kılınmalıydı...

Ne var ki; emperyalist-kapitalist dünya ekonomik sistemini ekonomik yarış yoluyla çökertecek olan "sosyalist" sistem, bugün durgunluk ve tıkanıklarla yüz yüzedir. "Sosyalist" sistemde yeralan ülkelerin ekonomileri her geçen gün artan bir oranda kapitalist dünya ekonomisinin etki alanına girmektedir. Bu ülkeler, kapitalist sistemin işleyişine egemen olan ekonomik toplumsal yasaların adım adım canlandırıldığı bir geriye dönüş süreci içindedirler.

Sovyet politikasının ana ekseninde yeralan "ekonomik yarış" teorileri,

Bu parlak geleceğe, bütün bir tarihi dönemi kapsayacak geçiş dönemi boyunca, toplum üzerindeki egemenliğini doğrudan emekçi kitlelerin bilinçli politik eylemlerinde somutlanan, bu anlamda devrimci yönlendirici gücünü proleter kitlelerle bütünleşmekten, kaynaşmaktan alan bir proleterya iktidarı adında ulaşmak mümkün olabilecektir.

başta Sovyet ekonomisinde olmak üzere gözlenen açmaz ve tıkanıkları nedeniyle inandırıcılık gücünü yitirmektedir. Bu toplumsal sistem (varolan "Sosyalizm") dünya halkları için değil parlak bir geleceğin müjdecisi, onlara cazip dahi gelmiyor.

Proleterya diktatörlüğünün, revizyonist, bürokratik bir egemenliği düşmesi sonucu, proleter demokrasi sorununda dünya halklarına kötü örnek olmaktan öteye umut verici bir şey sunamayan SBKP'nin bu ekonomik politikasına, onun mücizevi başarılarına bağlanan umutları da böylece sönmeye sürmektedir. Emekçi-proleter kitlelerin yeni ve etkili politik girişimi olmadan, bu yönetimlerin kendiliğinden sınıfsız, sömürsüz ve özgür bir sosyalizm hedefine yönelebilecekleri pek mümkün görünmüyor.

Bu sosyalizm hedefine, ancak, bu amaca uygun düşen devrimci politikalarla varılabilir. Bu parlak geleceğe, **bütün bir tarihi dönemi kapsayacak geçiş dönemi boyunca, toplum üzerindeki egemenliğini doğrudan emekçi kitlelerin bilinçli politik eylemlerinde somutlanan, bu anlamda devrimci yönlendirici gücünü proleter kitlelerle bütünleşmekten, kaynaşmaktan alan birproleterya iktidarı altında ulaşmak mümkün olabilecektir.** İktidarın politik perspektifinde meydana gelecek muhtemel kaydırma girişimlerine karşı gözlerini nihai hedefe dikmiş bilinçli ve güçlü bir kitle hareketinin koruyuculuğunda, evet, ancak bu sayede bu hedefe varılacaktır.

Kitlelerin doğrudan politik eylemlerinin yaratıcı gücüne dayanma yerine, kitlelere kuşku ve güvensizlikle bakan, kitlelerin yaratıcı gücünü bilinçli bir şekilde hedefe yöneltme yerine, gücünü bürokrasi ve militarizmden alan, böylece emekçi kitlelerin politik kanalları tıkararak onların politikleşmelerine yol açan bu politika devrimci bir politika olamayacağı gibi, böylece bir politikayla kapitalizmi yenilgiye uğratmanın da mümkün olmayacağı tecrübeyle

sabit oldu.

Nitekim, Sovyet ekonomisinin gelişme düzeyinin kapitalist sistemin önüne bir türlü geçememesi ve böylece kendisine yüklenen misyonu yerine getirememesi sonucu, Sovyet ekonomizminin mücizevi başarılarına bağlanan umutlar giderek sönmektedir. Umutlar söndükçe, Sovyet çizgisinin ideolojik-politik zayıflık ve güçlükleri arttıkça "sosyalist" ülkelerin giderek askeri güce dayanarak bu zayıflıklarını bu yoldan gidermeye çalıştıkları gözlenmektedir. Afganistan işgali, Polonya müdahalesi gibi olaylar askeri tırmanışın en son örnekleri arasındadır.

Hantallaşan Sovyet ekonomisinin önemli güçlükleri ve yetersizlikleri yanında, başta ABD olmak üzere emperyalist-kapitalist sistemin ekonomisinin teknolojik üstünlüğünün artarak devam etmesi sonucu "ekonomik yarış" teorisinde ifadesini bulan Sovyet ekonomizmi bir ideolojik çizgi olarak iflas etmiş bulunuyor.

SBKP'nin bu iflas karşısında ne gibi politik tutum geliştireceği ayrıca yakından incelenmesi gereken bir konudur. Herşeyin bir izahı bulunacağı gibi, ekonomizmin bataklığına boğulan ve iflas eden bu politikaların geleceğine ilişkin bir belirleme yine kendilerince yapılacaktır. Bu politikanın özü korunarak kimi revizyonlara uğrayacağı muhtemel görünür.

Burada vurgulanması gereken bir nokta şudur: Sovyet revizyonizmi dünya halkları açısından olduğu kadar ülkemiz halkları açısından da ideolojik etkinliğinden ve inandırıcılığında çok şey kaybetmiştir. (Ancak bu belirlme, hiç bir şekilde, SBKP revizyonizminin QP gibi ideolojik etkinliğini hızla yitireceği şeklinde yorumlanmamalı. Bu sapaama karşı ideolojik mücadele önemini korumaktadır.)

AVRUPA KOMUNİSTLERİNİN TARİHİ ÇABASI: TARİHİ YANILGILARI AKLAMA

QP ve SBKP kaynaklı revizyonist çizgilerin içine düştüğü açmaz ve ideolojik iflas, bir başka revizyonist-reformist çizginin yeniden hortlamasına ve yüksek perdeden devreye girmesine yolaçtı. Avrupa Sol'u diye isimlendirilen bu akımlar ideolojik etkinlik ve inisiyatif kurabilecek için iflas eden diğer akımların olumsuzluklarından alabildiğine yararlanma çabasına girdiler. Bu durum, bir bakıma, 3.Enternasyonal akımına karşı, 2. Enternasyonal akımının kendini aklama çabasına da dönüşmüş bulunuyor.

Özellikle, 2. Enternasyonal dönelerinin bugünkü takipçilerinin, bugünkü bürokratik yozlaşma içindeki varolan "sosyalizm"lerin siyasi kimliklerinden kaynaklanan olumsuzluklarını M-L'ne fatura ederek, tarihi olarak defalarca yaşamın canlı pratiğinde mahkum edilen Bakin'in, Bernstein'ci, Kautsky'ci sapaamlarını aklama çabası günümüzdeki ideolojik tartışmaların en ilginç yönünü oluşturmaktadır. Tarihi süreç içinde ortaya çıkmış ve M-L'e düşman ne kadar akım varsa bunların tümü, varolan "sosyalizm"lerin olumsuzluğunda, kendi olumsuzluklarını aklama çabası içine girmiş bulunuyor. Anarşistyle, reformist-sivil toplumsuyları, Troçkistyle bilinen sapaamların tümü bu fatura edişin teorisıyla yeniden canlanabilmenin hayaliyle yaşamaktadır.

Ülkemizde, 70'li yıllar boyunca yoğun bir şekilde süren ideolojik tartışmalarda, Avrupa Sol'unun yandaşları dikkate değer bir ideolojik etki yaratamadılar. Bu durum doğal olarak bir kesimde savunulan görüşlerin pek fazla tanınmamasına ve mu-

hatap alınmamasına yolaçtı. Dolayısıyla devrimci çevreler, Avrupa Sol'unun yaptığı tartışmalarda yeterli bir tanışma imkanı bulamadı. Bu bakımdan, QP ve SBKP kaynaklı hatalı görüşlere karşı belli bir ideolojik netlik kazanan devrimci kadrolar ve kitlelerde Avrupa Sol'u patentli liberal-reformist tezlerle karşı bu ideolojik netlik klasiklerden sağlanan bilgiyle sınırlı kaldı.

Bu son derece sağ görüşlerin bir yenilgi döneminde, ayrıca Avrupa zemininin sunduğu avantajlardan da gidilerek devrimci saflarda etkili olmaya başlamasında bu yetersiz tanınmanın önemli bir rolü olduğu yadsınmaz.

Uluslararası revizyonist cenderenin Avrupa Sol'u kanadı 80'li yıllara gelinceye kadar ülkemizde yeterince temsil edilemedi. Bu, bu ideolojiye yakın çevrelerin belli bir ideolojik çaba içinde olmadıkları anlamına gelmez. O dönem sınırlı kalan, Sol'da önemli bir etki yaratamayan bu çizgi, bugün yenilgi koşullarının yarattığı olağanüstü koşullardan da yararlanarak toplumsal arenada ideolojik etkinlik kurma çabasında.

İdeolojik-teorik düzeyde belli bir bütünlük ve tutarlılık çizgisinde olmayan, daha çok, "sivil toplumsuluk", "anti-devletçilik", "anti-otoriterlik", "ademi-merkeziyetçilik", "çoğulculuk", "bireysel özgürlük" vs. gibi kavramlar etrafında burjuva liberalizmine has belli bir felsefenin, belli bir bakış açısının propagandasına dayanan görüşleri ileri süren bu çevreler, gözlenen taktik tutumlarıyla, takipçiliğine soyundukları Avrupalı dostlarının tecrübelerinden de yararlanmayı ihmal etmiyorlar. Zira, Avrupalı dostları, yıllarca ideolojik-politik planda keskin bir anti-Leninist çizgide olmalarına rağmen son yıllara kadar Lenin'in görüşleri ile doğrudan bir polemik yapmaktan özellikle kaçınırdılar. Lenin'i, Marksizm'i ters yüz eden, çabı olarak tartışmaya başlayan Avrupalı "komünistler", bugün içeriği boşaltılmış bir Marks ismine sahiplenmekle yetinip yeni bir marksizm yorumunu oluşturma çabasında oldukları iddiasındadırlar.

Ağırlıklı Avrupa Komünizm'i denen kimi hareketlerden ideolojik gıdasını alan ve ülkemiz koşullarında yeniden üretilen bu görüşlere karşı, ülkemiz özgünlüde bir ideolojik mücadeleden öne mi ve gerekliliği açıktır. Bu görüşlerin ideolojik olarak asıl gıdalandıkları kaynaklarıyla bağlantıları içinde ele alınmaları daha uygun olacaktır.

Geçmişte, ülkemizde, geniş sol çevrelerde yeterince tartışılmayan, tanınmayan ya da yeterince tanımlanmayan ve bugün marksizmin krizi tartışmalarıyla, yeni dünyaları keşfe soyunma iddiasındaki Avrupa Sol'u kapsamındaki hareketlerin temel kalış noktaları nelerdir?

Özellikle, dünya çapındaki koşullarda meydana gelen gelişmeler ve değişimler karşısında, nesnel dünya gerçekliğini yorumlama ve onu dönüştürme karşısında Marksist öğretinin yetersizliği ve geçersizliği önemli bir kalış noktasıdır.

Kendi içinde farklı ideolojik çizgilere bürünen Avrupa Sol'u kapsamındaki hareketlerin kimi temel kalış noktalarını özetlersek:

Denmektedir ki; Yaşadığımız dünya, Marks'ın, Lenin'in yaşadığı dünyadan temelden farklılaşmıştır. O gününün dünyasının temel problemleri bugün temel olma özelliklerini yitirmiştir. Ne kapitalizm eski kapitalizmdir, ne de kapitalizme yer alan sınıflar aynı sınıflardır. Bugün sınıflar arasındaki uzlaşmaz karşıtılıklar yumaşmıştır. Proleterya ile burjuvazi arasındaki kesin ayrım çizgileri giderek kaybolmaktadır. Marksist öğretide önemli bir yer tutan artı-değer sömürüsü, proleteryanın maddi zenginleşmesi ile temel önemini yitirmiştir. Prole-

teryanın temel dramı psikolojik yok-sulluşmadır. Temel problem tekniğin ve makinalaşmanın insan fonksiyonlarına vurduğu zincirlerdir. Ezenler-ezilenler, sömürden-sömürülenler, mülkiyete sahip olanlar-olmayanlar gibi sınıfsal ilişkilerle donatılan, toplumun sorunlarına sınıflar pence-resinden bakanlar, sınıfsal ilişkileri çözmek ve bu ilişkiler üzerinde temellendirilen mücadeleleri gündeminde ısrarla tutmaya devam edenler doğmatiklerdir, marksizmin, doğmatik yorumuna sarılan soldur. Zira, Marksizmin bu tezlerinin artık geçerliliği kalmamıştır. Bunlar, Marksizmin eskiyen yorumundan kaynaklanan tezlerdir. Toplumsal bunalımın kökleri maddi (ekonomik) değil, manevi (kültürel) alandadır. Toplumdaki psikolojik yoksulluşmanın getirdiği ruhi çöküntüye karşı mücadele esastır. Marksistler sınıfları ilgilendiren sorunları değil, ezeni de ezilene etkileyen tüm toplumu ilgilendiren toplumsal sorunlara karşı mücadeleleri ağırlıkla gündemine almıdılar. Sınıf mücadelesi ve onun politik biçimi önemi yitirmişti. Mücadelelerin ağırlık noktası politik biçimlerden ideolojik-kültürel biçimlere kaymıştı. Siyasal iktidarı hedefleyen ve iktidarı aracılığıyla toplumu yukarıdan aşağıya dönüştürmekle sosyalizme varılmıyordu. Toplumsal dönüşüm, siyasal iktidarlardan toplama dışardan/yukarıdan müdahaleleriyle değil, sivil toplumun çerçevelendiği bir alanda, toplumun kendi doğal evrimi içinde kendiliğinden gerçekleşmektedir.

Kapitalizm, kendiliğinden sosyalizme doğru bir dönüşüm içindedir. Bu dönüşüm sürecinin yarıya yakını Avrupa'da katedilmiş bulunuyor. Devrimler bu kendiliğinden dönüşümlerle ilerleyen toplumsal süreçleri sakatlamak başka bir işe yaramıyor vs...

Demokrasi mücadelesini varolan burjuva demokrasisini sınırlarını genişletme sorunu olarak gören bu anlayışlarda, demokrasi bir siyasi biçim (devlet biçimi) değil daha çok bir kültür ve yaşam tarzı ögesi olarak görülmektedir.

Yine bu çevrelerde; kapitalizmin, emperyalizmin, dünyanın geri kalmış ülkelerinde ilerici bir rol oynadığını savunulardan, kapitalizmin toplumu ilerletici, ilerici özelliğinden hareketle, bu dönemde sosyalizme geçişin imkansızlığına varana kadar çok çetritli konular tartışmanın gündeminde-dir.

Acaba, proleterya, dendiği gibi, gerçekten devrimi yapacak, sosyalizm kuracak devrimci bir sınıf mıdır? Yoksa, proleterya, "kapitalizmle çözülmüş bir evliliğe giren", sistemden yana, sistemle bütünleşmiş bir sınıf mıdır? Bu ve benzeri sorunları ortaya atarak, proleteryanın toplumsal devrimdeki tarihsel rolüne kuşkuyla bakan, proleterya, sosyalizmi kuracak öncü sınıf misyonunu yükleyen marksizmi bir yanlışlar teorisi olarak anlayan, proleterya ile burjuvazi arasındaki mücadeleyi basitçe bir ekonomik çıkar mücadelesine indirgeyen görüşler ileri süren çevreler olduğu gibi, baskı ve şiddet-tin kaynağını hiyerarşide arayarak, her türden hiyerarşiyi ve hiyerarşiyi içeren örgütlenmelerle şiddetle karşı çıkan, örgütsüzlüğü savunana ve kendiliğinden kitle hareketliliğine dayanmayıp öneren görüşlerle birlikte, kapitalist toplumda alternatif yaşam biçimlerini kurmayı ve insanları burarlarda kendilerini dönüştürmesi gerektiğini savunan ütopya sosyalizme üzgü görüşlerde Avrupa Sol'unun fikir karşılaşışında içinde yer alan ve tartışılan görüşlerdir.

Bunlara acaba, "kapitalist toplum sosyalist toplumun maddi ön koşullarının yaratıldığı, üzerinde sosyalizmin inşa edileceği en uygun bir alt yapıdır" fikri doğru mudur? Ya da "feodalizm, kapitalizm, sosyalizm gibi toplumsal sistemlerin bir ileri sisteme doğru evrimini ifade eden 'ilerleme' teorisi doğru mudur?" gibi soruları ve arayışları ekleyerek bu listeyi çoğaltmak mümkündür. Ama burada buna ne olanak ne de gerek vardır.

Yukarıda kısaca özetlediğimiz bu tezler, bugün Avrupa Sol'unun ortaya koyduğu, tartıştığı en revaçtaki tezlerin bir bölümüdür. Bu kesimde, anti-marksist tutumda birleşen, ama kendi içinde farklılaşan çok çeşitli eğilimlerin yeraldığını söylemek gerekiyor. Marksizmin tüm genel tezlerini de içeren bir sorgulamaya görevini önlerine koymuş olan bu çevreleri, bizler marksizme bağlantısı (ya da bağlantısızlığı) noktasında aynı sepette değerlendirmek durumundayız.

"KRİZ" TEZLERİ: MARKSİZMİN RESMİ REDDİYESİ

Tarihin her döneminde, burjuva liberalizminin bayrağı altından bir türlü çılp bağışsızlaşamayan Avrupa Sol'u bugün, yukarıda özetlenen içerikteki bir tartışma ile yüksek perdeden Marksizmin krizini ilan etmiş bulunuyor. "marksizmin krizi" tartışmaları, özünde, marksizmin geçersizliğinin resmi ilanı olmaktadır öteye gitmiyor.

Köküli bir revizyon yapmak amacı ile, marksizmin bütün devrimci özünü tasviye etmek üzere ortaya atılan "kriz" teorileri üzerine inşa edilen sözde "yeni" yorumlar, içerik olarak bugüne kadar defalarca ve değişik ambalajlarla pazarlanan eski tarihi yanlışların bir tekrarı olmaktadır ve bu yanlışların allanıp pullanarak yeniden piyasaya sürülmesinden öteye gitmiyor.

Bu arada şu da bir gerçek ki; "kriz" teorileriyle, Marksizmin devrimci özünü tasviye yönelen bu çabalara ülkemizde de katkida bulunan bir siyasal çevre, yenilgi koşullarının yarattığı boşluktan da yararlanarak oluşmuş bulunuyor. Ne var ki, bu malum çevre, şimdilik, Marksist dünya görüşüne derin katkılarla tanınan ve Marksizmin yaratıcı sima-

rupa komünizmi" hareketi de bugünün iflas etmiş bulunuyor.

Bu hareket, bir yandan devrim olgusunu reddederek ortaya çıkarırken, bir yandan, Avrupa'da düzenin yerleşik kurumları haline gelen Sosyal Demokrat Partiler'den farklı bir politika, başka bir deyişle, güya üçüncü yol bul deneyeceklerdi. Kendi sağdaki hareketlerin denetimindeki kitlelerle bağ kurabilmek ve böylece kitleleşilebilmek amacıyla politikalardan programlarına kadar sağcı bir kimliğe bürünen bu partiler sonuçta, bizzat kendileri sağında gördükleri partiler/hareketler tarafından yutulmaya, eritilmeye başladılar.

"Avrupa Komünizmi" hareketi, dünya işçi hareketi içindeki Marksist hareketin günümüzdeki kuşağı ve devamıydı.

2. Dünya Savaşı'ndan sonra başta Yugoslav (Tito) İtalyan Komünist Partisi olmak üzere, bir çok Avrupa kökenli parti yavaş yavaş devrim döneminin bittikten, evrim reform döneminin başladığından söz etmeye başlamışlardı.

İçine girilen yeni dönemdeki gelişmeler, özellikle bilimsel teknik devrim sonuçlarıyla birlikte kapitalist sistemde yeni bir canlanma döneminin başlaması gibi önemli gelişmeler yeni ideolojinin temel dayanaklarını oluşturdu.

Sovyetler Birliği'nde 1956'da Kuruçev revizyonizminin partinin egemen çizgisi haline gelmesiyle birlikte bu gelişmeler alabildiğine hızlandı. "Barış içinde bir arada yaşam", "toplumsal ilerleme", "barışçıl geçiş" gibi Sovyet teorileri, Batı Avrupalı Komünist Partileri'nin cesaretlendirerek bu partilerin sınıf uzlaşmasına dayanan çizgilerinin resmileşmesini sağladı.

Avrupa Komünist Partileri, kapitalizmden sosyalizme geçiş sorunuyla parlamentarizmde dayalı barışçıl geçiş stratejisini temel yol olarak seçmişlerdi. Ne var ki, ard arda gelen seçim yenilgileri bu yola bağlanan umutları her defasında kırıyordu. Komünistlikleri tartışılır hale gelen bu partiler, Avrupa'da kayda değer bir güç de oluşturamıyor.

Avrupa'da bir türlü hayat bulamayan parlamentar geçiş stratejisi, Şili'de, Allende'nin seçimleri kazanmasıyla ilk defa iktidarı pratiğinde deneme imkanını bulabilirdi. İlk başarılı girişim sayılabilecek bu seçim zaferi, aynı stratejiyi savunan hareketlerde büyük bir umut yarattı. Ancak, Şili deneyinin bilinen trajik sonu, parlamentarizmde bağlayan barışçıl geçiş tezlerinin geçersizliğinin bir kanıtlanması oldu. Reformizmde sapanlar, bu deneyden doğru devrimci dersler çıkaracakları, parlamentarizmin Şili'de somutlanan açmazlarını alabildiğine sağa kayarak aşmayı tercih ettiler.

Şili deneyinin başarısızlığı, bir bakıma, burjuva devlet aygıtını yıkmayı ve proleterya iktidarı altında sosyalizme geçişi ön gören M-L devrim teorisinin geçerliliğinin bir kanıtlanmasıydı.

Şili deneyi, parlamentarizmde bağlayan hareketleri sağa-sola savurmadaki önemi bir rol oynadı.

Şöyle ki: Şili deneyinin somutladığı bir gerçek; parlamentar yoldan iktidara gelmekle, burjuvazinin tarihsel olarak kurumlaştırdığı, yerleştirip oturttuğu toplumsal düzeni, aynı kurumlar içinde yer alarak, reformlar yoluyla da olsa, burjuvazinin onay veremeyeceği bir biçimde dönüştürmek mümkün değildir.

Burjuvazinin sınıfsal çıkarlarına zarar veren her reform girişimi burjuvazinin şiddetini gündeme getiriyordu. Kısacası, barışçılık, burjuvazinin belirlediği, esnekliğinin son sınırında bitiyordu. O sınırlar zorlanınca

karşı direnmeler ve çatışmalar kaçınılmaz oluyordu.

Bu bakımdan, baştan sona barışçılığa dayanan parlamentar stratejisi bu açmazı kendisini Şili deneyinde bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştu. Ne var ki, burjuva liberalizminin ideolojik girdabından çıkamayı hiç bir zaman düşünmeyen Avrupa Komünist Partileri bu stratejik açmazı, burjuvaziye iyice yaklaşıp aşma çabasına girdiler.

Burjuvaziye yaklaşma politikasının en ilginç örneği İtalya Komünist Partisi'nde ortaya çıktı. Bu parti "tarihsel uzlaşma" tezini ortaya atarak, bu yaklaşmayı sadece politik değil, aynı zamanda ideolojik planda da gerçekleştirecek, parlamentar stratejiyi alabildiğine sağ bir revizyona tabi tuttu.

Şili deneyi de göstermişti ki, parlamentar yoldan seçimleri kazanarak iktidara gelmek mümkündür. Ancak, burjuvazi, Şili'de, sosyalist dönüşüme izin vermemişti. Barışçıl yoldan iktidara gelen parti, toplumu reformlarla dönüştürmek için, burjuvazi ve onun kurumlarıyla, örgütlü güçleriyle çatışmaya girmek zorunda kalmıştı. Bu durumda ya burjuvaziye aşıktan çatışmayı göze almak ve ona göre yeni bir strateji tayin etmek ya da burjuvazinin tepkisine yol açan dönüşümlerden uzak durarak çatışmanın kendisine meydan vermemek; yani nihai hedef olarak kapitalizmi benimsemek gibi bir ikilem ortaya çıkmıştı.

İşte, bu ikilem ile karşılaşan başta İKP olmak üzere Avrupa Komünist Partileri, barışçıl biçimde de olsa, iktidarı sorununa kuşkuyla bakar hale geldiler.

Şiddetle dayalı iktidarı gibi en radikal sloganlara sarıldıkları bir dönemde (2. Dünya Savaşı) bile iktidarı olmayı göze alamamış olan bu Komünist Partileri, burjuvaziye hiç bir şekilde çatışmaya yol açmayacak bir dönüşüm projesi üzerinde durmaya ve "yeni" kapitalizmden sosyalizme geçiş teorileri icat etmeye koyuldular.

Bu dönüşümcü geçiş projesi, öyle bir proje olmalı ki, bu proje "komünist"leri hiç bir şekilde, burjuvaziye aralarında varolacak ilişkileri çözerken, burjuvaziye şiddetle mecbur edecek bir duruma yol açmaması, Şiddeti gerektiren çözümleri gündeme getirmemeliydi...

Bu ve benzeri sebepler, İKP'nin ünlü "tarihsel uzlaşma" tezini ortaya çıkmasını ve açıkça savunulmasını sağladı. İKP, bu ünlü teze uygun bir teorik zemin yaratabilmek için, İtalyan toplumunda demokratikleşmenin önünde engel teşkil eden bir "elit" kesimin toplumun kuruluşuna damgasını bastığı yolu bir tarih yorumunun üzerine bu tezleri oturttu. İtalya'da cumhuriyet radikal ve aşağıdan bir burjuva devrimi ile değil, savuna monarşisi ile belirli burjuva ve aristokrat tabakalar arasında ulaşılan bir ittifak sonucunda kurulmuştu. Dolayısıyla baştan beri sağcı bir iktidarı blokunun egemenliği karşı toplumda oluşan tepkileri en başta Hristiyan Demokratlar kendilerine kanale ederek daha halkçı ve demokrat bir alternatifin temsilcisi olmuştu. Hristiyan Demokratların geniş kitle tabanı durumundaki Katolik kamuoyu ile bağ kurabilmeyi ve sağcı iktidarı blokuna karşı daha halkçı daha demokratik bir alternatifin hakim kılınabilmesinin biricik yolu olarak "tarihsel uzlaşma formülü" ortaya atılmıştı.

Çeşitli toplumsal sınıfların burjuvaziyi anlaşıp ve uzlaşması anlamına gelen bu "tarihsel uzlaşma" fikrine göre, toplumsal dönüşümün ve reform programlarının hayata geçirilmesinde burjuvazinin onayını almak ve bu onayın gerçekleştiği oranda ilerlemek esas olmalıydı.

Hatta komünistlerin tek başlarına iktidarı olmaları bile tehlikeli olabilirdi. İktidarı sağdaki güçlerle (Hristiyan Demokratlarla) paylaşılmalıydı. Hal bu olunca, artık bundan böyle, komünist partilerin esas görevi, burjuvazi, onların siyasi temsilcilerini belli değişikliklere ve reform girişimlerine ikna ettirecek bir çaba da belirleniyordu.

İşte direksiyonu tam sağa kıran İKP, Şili'de Allende'nin, kendi dışındaki sol güçlerle güç birliği yapmasını, Şili sağının bu şekilde karşıya alınmasını, Şili deneyinin başlıca hatasolarak belirlendi. Sol güçlerle girişilen bir cepheleşme, sağda da bir cepheleşme yaratarak çatışmanın zeminini yaratıyordu. Oysa, Allende sol güçlerle değil, sağdaki Hristiyan Demokratlarla bir tarihsel uzlaşma amalıydı. Bu tarihsel uzlaşma zemininin sunduğu olanaklar çerçevesinde ilerlemeliydi.

İtalya'da bir dönem Hristiyan Demokratlarla böylesi bir tarihsel uzlaşma için yıllarca uğraşan İKP'nin bu teslimiyetçi uzlaşma politikası da bir işe yaramayarak iflas etmiş bulunuyor.

Burada bir parantez açarak, şunu vurgulamakta fayda vardır; Benzer bir "tarihsel uzlaşma" tezi, 1980'lerden sonra ülkemizde de "sivil toplumcu", "doğuculaşmacı" kesimler tarafından bir tarih tezi ile birlikte gündeme getirildi. Türkiye Sol'u, bugüne değin hep batıcı-elitci geleneğin devamcısı CHP'de ittifak arayışını gırmıştı. Bu yanlış. Türkiye'nin demokratikleşme talebine de ters düşüyordu. Sosyalist Hareket, sağın büyük kitlelerini yönlendiren, "tarihsel halk tepkisini" kendisine kanale eden, sivilleşme espirisine en yakın olan AP ve bu geleneğin bugünkü takipçisi akım ile bir ittifak ve uzlaşma amalıydı. "Tarihsel halk tepkisi", "mili iradecilik-elitçilik" çerçevesinde savunulan görüşlerin arka planında bu tarihsel uzlaşmanın düşü yatmaktadı.

Tekrar konumuza dönersek, Şili deneyi, İKP gibi kimi hareketleri tam sağa savururken, kimilerini de daha radikal çözümler üzerinde bir araya da yöneltti.

Parlamentarizmin yetersizlikleri, burjuvazinin muhtemel direniş ve saldırılarına karşı yeterli bir güvence oluşturamaması karşısında, parlamentarizmi esas alan stratejiyi güvence altına alacak daha radikal çözümler önerilerinin ortaya atılmasına da yol açtı. Bu önerilerin daha çok, seçimle çoğunluğu sağlayan ve iktidara gelen bir Sosyalist Hükümet'i, örgütlü bir kitle hareketi ile güvenceye alma, burjuvazinin karşı-devrimci girişimlerine karşı sosyalist iktidarı kitlelerin aktif karşı koymasıyla savunmak gibi pek yaygın ve etkili olmayan önermeler olduğunu belirtir.

Daha çok anarşizmden gidalanan başka bir kesimi ise, siyasal iktidarı mücadelesinin her biçimini yadsıyarak, önüne bugünden toplumun çeşitli kesimlerini kapsayacak şekilde bir dönüşümü koyarak, toplumsal dönüşümde siyasal iktidarı rolünü küçümseyen, sözde sınıf egemenliğini her biçimine karşı çıkararak iktidarı ve hiyerarşisi gibi ilişkileri bugünden hayatın her alanında yadsıyan, kapitalist toplum kurumlarına alternatif bir yaşam biçimi yaygınlaştırarak, kapitalist toplumu içten dönüştüren düş-devrimci teorilerin yeni bir savunusuna yöneltti.

Bu düş-devrimci dönüşümcü tezlerde ifadelendirilen politik tutum, bir bakıma, devrimden umudunu kesmiş, inançlarını yitirmiş olan kesimlerin, kapitalizme kesin boyun eğişe denk düşen son sınıfların olmaktadır. Bu çizgi, böylece bir bakıma da, düzenin kurumlarıyla bütünleşmenin ideolojik çizgisi haline gelmiş bulunuyor.

Bugüne değin, gerçekleştirilen devrimlerden sonra, iktidarlardan reviz-

"Marksizmin krizi" tartışmaları, özünde, marksizmin geçersizliğinin resmi ilanı olmaktadır öteye gitmiyor.

Acaba, proleterya, dendiği gibi, gerçekten devrimi yapacak, sosyalizm kuracak devrimci bir sınıf mıdır? Yoksa, proleterya, "kapitalizmle çözülmüş bir evliliğe giren", sistemden yana, sistemle bütünleşmiş bir sınıf mıdır? Bu ve benzeri sorunları ortaya atarak, proleteryanın toplumsal devrimdeki tarihsel rolüne kuşkuyla bakan, proleterya, sosyalizmi kuracak öncü sınıf misyonunu yükleyen marksizmi bir yanlışlar teorisi olarak anlayan, proleterya ile burjuvazi arasındaki mücadeleyi basitçe bir ekonomik çıkar mücadelesine indirgeyen görüşler ileri süren çevreler olduğu gibi, baskı ve şiddet-tin kaynağını hiyerarşide arayarak, her türden hiyerarşiyi ve hiyerarşiyi içeren örgütlenmelerle şiddetle karşı çıkan, örgütsüzlüğü savunana ve kendiliğinden kitle hareketliliğine dayanmayıp öneren görüşlerle birlikte, kapitalist toplumda alternatif yaşam biçimlerini kurmayı ve insanları burarlarda kendilerini dönüştürmesi gerektiğini savunan ütopya sosyalizme üzgü görüşlerde Avrupa Sol'unun fikir karşılaşışında içinde yer alan ve tartışılan görüşlerdir.

lari, Marks ve Lenin gibi isimlerle, bunların görüşleriyle açık bir polemik yapacak kadar kendilerini en az Avrupalı dostları kadar güçlü ve cesur hissetmiyorlar. Dolayısıyla, bu çevrelerin Marksist öğretiye yönelik ideolojik saldırıları daha dolaylı ve örtük biçimler almaktadır. Yine bu malum çevre, liberal burjuva içeriğe sahip görüşleriyle sosyal demokrat nitelikteki hareketlerin bir sol varyantı olmaktadır öteye gitmeyen sözde solculuğu savunabilmek için Marksizmin ekonomist-doğmatik yorumuna karşı olma siperine gizlenen gereğini duymuştur. Marksizme karşı oluşan bu siyasal çevre, görünüşte ise Marksizmin belli bir yorumuna karşı başka bir yorumunu savunuyormuş kanısını yaratmaya özel bir çaba sarf ediyor. Bu taktik tutumlarıyla siyasal oportünizmin bilinen taktik yöntemleriyle kitlelerin beynini bulandırmaya çalışıyorlar.

"Marksizmin krizi" tartışmasıyla; yakın tarihin en ilginç ve iddialı bir tartışmasıyla ortaya çıkan "Av-

yonizm belasına karşı korunması ve böylece devrimci sürecin kesintiyi uğraması gibi nedenler, bu çevrelerce, devrim olgusuna bağlanan umutları kırmak, inançları sarsılabilmek için başlıca bir koz haline getirilmiştir. Nitekim savunusunu ağırlıklı olarak "sosyalizm"lerde ortaya çıkan somucılara dayandırmaya çalışan "düz- evrimci", "sivil toplum"cu dönüşümcü eğilim, geleneksel, politik arenayı ve politik gelişmeyi liberal burjuvazinin kanallarına terk ederek, sonuç itibarıyla politik ve ideolojik planda bu burjuvaziyle birleşmektedir.

Bugün bu eğilimin en gözde sloganı, hele kapitalizmin gelişebildiği son sınırlara kadar gelişsin. Kapitalist siyasal demokrasi geliştikçe, kapitalizm ilerledikçe zaten toplum kendiliğinden sosyalizme dönüşmektedir. Sosyalizm, siyasal demokrasinin sınırlarını aştırdığına gönlüyle geldiği olgunlaşmış ilerlemiş kapitalizmin bir ileri evresidir.

Marxizmin "ekonomik-doğmatik yorumu" adı altında özünde marxizmin devrimci özüne karşı savaş açmış olan bu eğilimin vardığı yer; emekçi halklardan gelecek örgütlü ve iradi her müdahaleye karşı meydana burjuva güçlere terkeden katıksız bir kendiliğindencilik ve ekonomizm olmaktadır.

Kısacası, burjuva toplumunun doğal evrimi içinde toplumsal dönüşüm sorunu ele alan, bu dönüşümü de toplumun bütün sivil alanlarında bugünden gerçekleştirmeyi hedefleyen bu sosyalizme geçiş perspektifinde; siyasal iktidar mücadelesine ve bu mücadelenin vazgeçilmez organları olan politik nitelikli örgütlenmelere yer yoktur. Burada, sınıf egemenliği ve sınıf mücadelesi gibi sorunlar toplumun itici gücü olmaktan çıkmıştır. Bu tür sorunlar ancak ikincil (tali) sorunlar dizisi olmaktan öteye bir anlam ifade etmezler.

Buraya kadar özetlenen bu ve benzeri tartışmalar yaparak bir çıkış yolu arayan Avrupa Sol'u belli bir etkinlik ve siyasal varlık gösteremedi. Son dönemlerde, diktatörleri sınıfsal sorunlardan ziyade, toplumun genelini ilgilendiren sorunlara çevirmişlerdi. Doğayla Kurma Hareketi, Barış Hareketi, Kadın Hareketi vb. gibi saman alevleri gibi parlayan ve sünen toplumsal hareketlere sığınma eğilimleri de bugün tıkanma noktasına gelmiş bulunuyor.

Proletarya devriminden umudunu tümden kesen, Avrupa Sol'unun bu ilginç tartışmalar içinde alabildiğine bunaldığı anlaşılmaktadır. Ne var ki, devrimci dünya görüşünü terkederken, burjuva idealizminin mantık dünyasına bütünüyle şaşarak kendini kaybetmiş olan bu sol, kendi bunalımını ve bunalımın yol açtığı kendi krizini Marxizm'e yüklemeye, bu durumunu Marxizmin krizi olarak tanımlamaya çalışmaktadır.

Özellikle Avrupa Sol'unda tartışmalara öncülük eden, fikirleriyle, tartışmaları yönlendiren kimi kişilerin ya intiharlarla sonuçlanan ruhi bunalıma girmeleri ya da benzer bir şekilde son çözümleri tanıyarak sığınmakta bulmaları da göz önünde bulundurulursa, Avrupa Sol'unun bunalımının ağırlığı ve boyutları anlaşılır olmaktadır.

SAPMALARIN ÖZÜ AYNI

Dolayısıyla, bir ucunda, SBKP, QKP, ve AEP gibi varolan "sosyalizm"lerin yeraldığı, öte yandan ise, tam bir ideolojik karşılaşma sergilenen ve içinde debelendiği açmazı, Marxizmi yargılayarak aşmaya çalışan Avrupa Sol'ndan oluşan bu revizyonist-reformist cendere içinde uluslararası Sosyalist Hareketin de sıkıştığı, bunaldığı yadsınmaz bir gerçektir. Bu cendere içinde nefesi daraltılarak boğdurulmaya çalışılan Sosyalist Hareketin, geleceğini belir-

leyecek olan şey bu cendereyi parçalayarak dışına çıkıp çıkmamasına bağlı olacaktır.

Denebilir ki, SBKP ve takipçilerinin savunduğu, "ileri demokrasi", "toplumsal ilerleme", "barışçıl geçiş" vb. tezleri ile bu sapmaya tepki olarak doğan, onun anti-tezi iddiasındaki Avrupa Komünizmi Hareketleri'nin savunduğu "çoğulcu demokrasi", "sivil toplumculuk", "evrimci-dönüşüm" vb. gibi politikaları arasındaki fark nedir? Farklı kutuplarda yer aldığı zannedilen bu çizgiler kapitalist gelişme karşısında, sınıflar mücadelesi karşısında, sosyalizme geçiş sorunu, devrim sorunu da ve benzeri bir çok temel konuda aldıkları tutum nedeniyle ne ölçüde birbirinden farklıdır?

Bize bu saptamaların özü aynadır. "Toplumsal ilerleme"ci ve "ileri demokrasi" yanlılarından "sivil toplum"cu-"dönüşümcü" reformistine; "üç dünya" teorisi ve en son "sosyalizm için kapitalizm" şıartıyla kapitalizmin hızlı yolcusu QKP'sine kadar bu saptamaların tümü aralarındaki farklılıkları rağmen, temelde ortak bir ana eksenle sahiptirler.

Marxist dünya görüşüne sırt çevirmek, onu revize ederek devrimci özünü boşaltmak, Marxist devrim teorisinden, geçiş dönemi teorisinden, sınıf mücadelesine yaklaşımından hedeflenen sosyalizmin temel özelliklerine kadar bir çok temel konuda bu saptamaların Marxizmle bir bağlanırsı kalmamıştır.

Yaşanmış olan olumsuz deneylerin varlığı, şartlarında, devrimci hareketler sadece siyasal iktidarın ele geçirilmesine ilişkin strateji ve taktik sorunlarına ilgilanmekle kendilerini sınırlandıramaz ve sınırlanmamalıdır.

Kuşkusuz ki, devrimci dünya görüşünün yönlendiriciliğinde, Dünya Proleter Hareketin kesin zaferine giden yol engellerle doludur. Bu engelli yolda, emperyalist-kapitalist güçlere karşı olduğu kadar, proletarya hareketlerinin ideolojik rotasını değiştirerek bunalıma sürükleyen, onun mücadelesini burjuvazi lehine saptırmaya ve engellemeye çalışan bu revizyonist cendereye ideolojik planda etkisiz hale getirmekten geçecektir. Bu da tek tek ülkelerde olduğu kadar, uluslararası düzeyde de bu saptamalarla karşı etkili bir ideolojik mücadelenin mutlak gerekliliğini ortaya koyar.

Bu ideolojik mücadele dün ülkemizde, Devrimci Hareket tarafından ağırlıklı SBKP ve QKP'nin temsil ettiği iktidare karşı verildi. Bugün ideolojik mücadelenin ağırlık noktası, revizyonist güçlerin egemenliğinde bürokratik bir yozlaşma içinde geride dönüş sürecini yaşayan varolan "sosyalizm"ler ile Sosyal Demokrasi'nin sol, bir varyantı niteliğindeki Avrupa Sol'unun savunduğu burjuva sosyalizmi anlayışlarının oluşturduğu sosyalizm anlayışlarından oluşan kampaşmaya yönelmek durumundadır.

Zira, ülkemizde bugün bu kapsamda tartışmalar bütün hızıyla sürmektedir. Avrupa Sol'unun ürettiği ve ülkemizde yeniden ambalajlanarak piyasaya sürülen, siyasal hegemonyanın toplum yaşamı üzerindeki yönlendirici, belirleyici gücünü yadsıyarak siyasal arenayı bu nevi burjuvaziye terk etme anlamına gelen bu sağ görüşler, "sivil toplum"cu kesim tarafından yegane kurtuluş reçetesi haline getirilmiş bulunmaktadır. Sınıfsal temelinden soyutlanmış bir devlet ve toplum analizi üzerine oturtulan ve burjuva denokrasisine ve "toplumsal onay" mekanizmasına methiyeler düzerek, burjuva muhalefetin en sağ kanadına yedeklenme sevdasına kapılan bu çevrelerin burjuva liberalizmi ile anarşizm katışımı anti-Marxist görüşlerine karşı kapsamlı bir ideo-

lojik mücadele gerekmektedir. (Devrimin modası "sivil toplum" tezlerinin, bir yenilgi dönemine, devrim olgusundan umudunu kesmiş ve devrimci görev ve sorumlulukları sıyırma noktasına gelmiş kimi sol kesimlerde destek bulması bir bakıma doğaldır. Bu tezler, zira yenilgi döneminin yarattığı yalınlık eğilimlerinde de denk düşmektedir.)

GEÇİŞ SORUNU ÜZERİNE TARTIŞMALAR VE DEVİRMİCİ PERSPEKTİF

Bu revizyonist-reformist saptamalarla karşı yürütülecek ideolojik mücadelelerin ana konularından biri geçiş dönemi ve geride dönüş sorunu. Her dönem güncelliğini koruyan bu tartışma bugün bütün ağırlığıyla yine gündemdedir. Günümüzdeki tartışmalar Qn-Sovyet görüşleri üzerindeki polemiklerin de ötesinde, bunları da içerecek şekilde çok daha kapsamlı bir muhteva kazanmış bulunmaktadır. Bugün ülkemizde de bir yandan kesimi oluşturmakta olan Avrupa Sol'unun konuya ilişkin yaklaşımları ve tezlerini de kapsayan tartışmalar ön plana geçmiştir.

Özellikle varolan "sosyalizm"lerin, revizyonizmin ideolojik kanallarında bürokratik bir yozlaşma sürecine girmesi sonucu, kapitalizmden sosyalizme geçiş sorunları çerçevesinde çok yönlü tartışmaların gündeme gelmesi kaçınılmazdır. Zira yaşadığımız çağın önemli bir özelliği, bu çağın kapitalizmden sosyalizme geçiş

yici olacağına ilişkin tartışmalardır. Tartışmalar daha çok siyasal iktidarın ele geçirilmesinin gerekliliği ön kabülü ile yapılmıştır. Siyasal iktidardan fethinin gerekliliği bazında süren bu tartışmalar en genel biçimiyle, iktidarın barışçıl yoldan mı yoksa şiddetle dayanarak mı ele geçirilebileceği çerçevesinde sürüyordur. Kimileri, iktidarı ele geçirip özel mülkiyet kaldırılınca artık geride dönüşün olmayacağını savunurken, kimileri de siyasal düzeye mutlak bir belirleyicilik tanıyarak başka etkenleri yok sayıyorlardı. Bu tek yanlı yaklaşım bu hareketleri bir gün ak deyip överek göklere çıkardıkları bir politikayı ikinci gün kara diyerek yerin dibine batırmalarına götürüyordu. O dönem yapılan tartışmalarda doğru devrimci perspektifler Devrimci Hareketimiz tarafından ortaya konmuştur. Bunları tekrarlamamızın gereğini duymuyoruz.

Kaldı ki, bugün, Avrupa Sol'unun konuya ilişkin yaklaşımları nedeniyle tartışmaların ağırlık noktası bir başka yöne kaymış durumdadır. Bu yön, kapitalizmden sosyalizme geçiş sorunu, siyasal iktidardan fethinin mutlaka gerekli olup olmadığı noktasında ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Bu güne değin, ister barışçıl isterde şiddetle dayanan olsun, iktidarı hedefleyen bütün stratejilerin, toplumu sosyalizme dönüştürmedeki mevcut başarısızlığı başlıca kalkış noktası olarak ileri sürülmemiştir. Parlatan stratejiyi benimseyen başta Avrupa Komünist Partileri'nin bugüne değin, bu strateji doğrultusunda bir başarı sağlayamaması ve giderek bu partilerin düzeyinin koruyucu kurumları haline gelmeleri ve burjuva düzeninin kabuğuna iktidar düzeyinde de olsa çatlamaları sonucu bu partilerin sosyalizm projesinin geçerli ve hayat bulur nitelikte olmadığı son yüzyıllık tecrübeye sabit olmuştur.

Öte yandan, kapitalizmin sınır çizgilerini aşamayan bu barışçıl, reformist çizgiyi reddeden Marxist Hareketler, Bolşevik ve Qn devrimlerinde olduğu gibi, devrimle burjuvazinin toplum üzerindeki siyasal egemenliğine son vermiştir. Sosyalist dönüşümün ölümlü siyasal engellerin en önemlisi (devlet) parçalanarak ortadan kaldırılmıştır. Ne var ki, bu ülkelerde de daha sonra toplumu sosyalizme götüremeyecek olan revizyonist politikalar proletarya iktidarına egemen olmuş ve geçiş kesintiyi uğramıştır.

İşte bu kabul edilebilir sonuçlar üzerine oturan Avrupa Sol'unun bir bölümü, kaynağını Prodhon'dan, Bernstein'den alan ve sosyalizme geçişte siyasal iktidarın rolünü küçümseyen, devrim yerine evrim ve kendiliğinden dönüşümünü koyan görüşleri yeniden ortaya atmaya başlamış ve bu görüşler ülkemizde de taşırılmış bulunmaktadır.

Bu tartışmaların ülkemizde yeniden de olsa yapılması gerekli hale gelmiştir. Avrupa'da yaygın bir uygulamaya alanı bulan parlamenter strateji ile bir türlü iktidara gelemeyen Komünist Partileri, potansiyellerini genellikle Sosyal Demokratlar'a kapıyıyor. (Zira aynı ipte iki kambaın oynamasına imkan yoktu. Bu, burjuva öden dokunan ip üzerinde Sosyal Demokratlar'ın öbürlerini kovalaması doğaldır.) Devrimin gerçekleştirilmesi için, geçiş dönemi boyunca siyasal iktidardan proleter niteliği koruyamıyordur. İşte, bugün cevaplandırılmak üzere kendini dayatan bu ve benzeri sorular çerçevesinde çok yönlü analizlerin ortaya çıkması, mevcut deneylerin ışığında görüşlerin yeniden gözden geçirilmesi ve hatta, bir çok akımların bugün yaptığı gibi, bu olumsuzluklarda kendisini tanımlama ve eski tarihi yanlışları aklamaya çabaları doğal karşılanmak gerekiyor.

Aynı şekilde, Marxist-Leninist hareketlerin de, mevcut deneylerin olumsuzluklarından çıkarılacak derslerin ışığında, devrimci perspektifin öngördüğü ideolojik-teorik çözümleri üretmek durumunda olduğu açık bir gerçektir. Marxizmin devlet, devrim, proletarya iktidarı, sosyalist toplumda hedeflenmesi gereken toplumsal ilişkiler sisteminde proletaryanın ve de emekçi halk kitlelerinin konumu, kurulacak yeni ilişkiler sistemindeki yer gibi sorunlarda Marxist-Leninist perspektiflerin gerçek içerikleri üzerinde belli bir netliğin sağlanması gereklidir. Bu da kapsamlı bir teorik çalışmanın zorunluluğunu ortaya koyar.

Bu kapsamda son olarak şunu belirtmek ki;

Uluslararası Sosyalist Hareket'in ideolojik-politik parçalanması ile birlikte içine girilen bu bunalımlı dönemde, üzerinde önemle durulması gereken perspektifler, geçmişte, Devrimci Hareketimiz tarafından ortaya konmuştur. Bu perspektifler, bugün açılması, geliştirilmesi gereken perspektiflerdir.

"Halk saflarında nasıl bir demokratik" ile birlikte "Direniş Komiteleri" çerçevesinde yürütülen tartışmalarda bu görüşler yer almaktadır. QKP ve SBKP'nin ve yandaşlarının geçiş dönemi üzerine görüşleriyle yapılan ideolojik polemiklerde savunulan görüşleri de buna ilave etmek gerekir.

Açılması ihtiyacı olan bu doğru perspektiflerde, varolan "sosyalizm"leri olumlayan hatalı anlayışlara olduğu kadar, bu "sosyalizm"lerin olumsuzluğuna sağ bir mantıklı yaklaşım reformist-anarşist anlayışlara karşı da kesin ayırım çizgilerini bulmak mümkündür.

Devrimci Hareketimizin başlattığı tartışma sadece deneysel ihtiyaçların ortaya çıkardığı geçici sorunlarla ilgili bir tartışma değildi. Halk iktidarının biçimlenmesi sorunu da kapsayacak şekilde geniş kapsamlı bir tartışma idi. O günün koşullarında özellikle diğer sol hareketlerin bu perspektifleri görmezden gelen tutumları nedeniyle bu kapsamdaki sorunlar elbetteki bütün yönleri ve derinliği ile açılmadı.

Direniş Komiteleri'nin, siyasal iktidara mücadelesi sürecinde gerek savaş organları olarak, gerekse de bu örgütlenmelerin geleceğin halk iktidarı organları olarak görev yapacağı şeklindeki bu temel fonksiyonları birlikte içerecek bir anlayışa bugünden oluşturulması fikri yeni bir tez olmasa bile, en azından unutturulmaya çalışılan, devrimi yapmanın da sosyalizmi kurmanın da ancak birliği ve örgütlü kitlelerin eseri olacağı düşüncesine sadece teoride değil, bizzat hayatın canlı pratiğinde kökleştirilmesi gerektiği fikrine yapılan anlamlı bir vurgudur. Kitlelerin aktif siyasal katılımı ve kesin desteği olmadan nasıl ki, siyasal iktidar sorunu çözümlenemezse, aynı şekilde, emekçi kitlelerin doğrudan yönetim ve denetimli olmadan sosyalist dönüşümü tamamlamak, toplumsal devrimi sürdürmek mümkün değildir.

Proletaryanın devrimci öncüsü, mevcut deneylerin olumsuzluğundan çıkarılacak derslerin ışığında, bir türlü engellenmeyen bürokratik ve bunun ideolojik düzeydeki ifadesi olan revizyonist politikalarla karşı bugünden köklü önlemleri gündemine almak durumundadır. Demokratik Merkezîyetçilik'te ifadesini bulan bir toplumsal örgütlenme prensibine, demokratiklik prensibinin işleme hale getirilerek, merkezîyetçi bürokratik egemenliğe yol açan sebepleri öneleyen bir anlayış bugünden gündeme tutmak gereklidir.

Buna olumsuz deney ortada iken, proleter iktidarın nasıl, ve han-

Devamı 22. sayfa

DEVRİMCİ HAREKET SAFLARINDAKİ TARTIŞMALAR VE GELİŞMELER ÜZERİNE

**"Aynada değişik bir şey
görmek istiyorsanız,
aynayı değil
kendinizi değiştirin."**

Türkiye Sol'unun bütün kesimleri ve emekçi halk kitleleri açısından önemli bir dönemeç noktası olan 12 Eylül Darbesi'nin üzerinden 5 yıl geçti. Ülkemizdeki toplumsal ve siyasal gelişmelerin akışı ile bu gelişmelerde taraf olan güçlerin toplumsal süreci yönlendirme ve etkileme şekillerini politik-kurumsal ve pratik düzeylerde değiştirmeyi hedefleyen ve bunu her düzeyde ve her alanda egemen güçlerin mutlak bir egemenliğinin kurulması yoluyla sağlamayı amaçlayan "12 Eylül Harekati"nin uygulamaya koyduğu program 6. yılını girdi. Bu programın sıfırsal, siyasal, ideolojik vd. yönlerden oligarşinin Açık Faşizm tercinine denk düşen bir içerikte ve kapsamda olduğu biliniyor.

Herşeyiyle emekçi halk kitlelerinin aleyhine olan bu programın uygulama alanına konulması, yani Açık Faşizme geçiş, Devrimci Hareketimizin ısrarlı uyarılarına ve kendi çabalarına rağmen engellenememiştir. Darbe sonrası dönemin ilk evrelerinde ise faşizme karşı etkili ve sonuç alıcı bir mücadelenin örgütlenememesi Cunta'nın siyasal isyatiyatı tamamen ele geçirmesi sonucunu doğurmuştur. Bu gelişmelerin sonucunda da, halk kitlelerinin çaresizlik, yalnızlık ve umutsuzluk ortamına sürüklenmesi önlenememiştir.

Böylece egemen güçler 82 sonunda kendi Anayasalarını topluma dayatıp kabul ettirecek uzun yıllardır değişik şekillerde sürdürdükleri halka karşı savaşlarını "zafer"le noktalamışlardır. Bu durum, sol kesimler, halk kitleleri ve devrimci güçler açısından ise yenilginin belgelmesi olmuştur.

Karşı-devrimin kendisini olağanüstü bir güçlüğü yeniden örgütleyip tüm imkanlarını kullanması, bu tür araç, gereç, silah ve diğer güçlerini cepheye sürmesi; yıllardır "uslu durmayan" halktan her bakımdan intikam almaya kalkışması, uyguladığı terör ve pasifikasyon eylemleriyle tam bir dehşet ve korku ortamı oluşturması ve bu sayede yarattığı "karşı konulmaz bir iktidar" imajının eşliğinde "duruma hakim olma"; 2 yıl gibi kısa bir sürede halka ait bütün mevzileri "dağıtması", bütün kaleleri "fethetmesi" karşısında; özette egemen güçlerin bu önlenemez "yükselişleri" ve karşı konulabilir atakları karşısında sol, çıkışsızlıktan, çözümsüzlükten bunalmış ve **Sağ'a sarmıştı.**

Faşizmin saldırıları ve baskısı karşısında tutunulamaz olması, "çaresizliğe" düşülmesi, "eski çizgi ve anlayışların" terk edilerek "yeni çözüm yolları"na, "yeni çizgiler"e kapı aralamıştır.

12 Eylül sonrası yeni şartlarda kendisini **yeniden** üretmeyen ve üretmesi de pek mümkün olmayan Sol'un geniş bir kesimi, yenilginin etkilerinin en yoğun olduğu bir evrede sağa doğru açılan kapıdan ilk adımlarını atmaya çalışırken Faşizmin partili-parlamentolu uygulamasına geçmiştir. Rejimin kendisi bu şekilde devam ettirme yönündeki uygulamaları, Sol'un Sağ'a yönelmesinin objektif temelini oluşturmuştur. 6 Kasım 83'deki Genel Seçimleri MDP'nin değil de ANAP'ın kazanması, Sol'un "yenilik" arayışı adı altında sağlaşmasına

meşruiyet ve malzeme sağlamıştır. MDP'nin kazanacağı mutlak gözyüze bakan Sol'un bir kesimi, seçimleri ANAP'ın kazanması olmasını büyük bir şaşkınlıkla karşılamış ve bu olayın yarattığı heyecanla, süratle yeni keşiflere yönelmiştir. Bu gelişmeler sırasında TKP vb. Faşizm'i keşfederek, kimileri de tarihsel halk tepkisini keşfetmiştir. (Her iki keşfin de aynı kapıya çıktığını daha sonra göreceğiz.)

Bu süreçte, Sol'da zaten varolan yanlış perspektiflerin bir sonucu olarak siyasal gelişmelerin yorumlanmasında zorluklar çekilmiş, Türkiye'nin hangi teorik çerçevede açıklanacağı şaşırılmış, yenilik izah edilememiş, diğer faktörlerin yanı sıra bunların da etkisiyle bütün gruplarda kaynaşmalar, ayrılmalar ve çözümler gündeme gelmiştir. Bu durum, uluslararası sol arenada ve O'nun bir uzantısı olarak Türkiye Sol'unda eskiden beri varolan sağ-reformist düşünce ve ideolojilerin güç toplamasının, destekçi bulmasının maddi zeminini oluşturmuştur.

İlginc olan şudur:

Sol'un Sağ'a sarması, grupların içindeki kaynaşmanın sağ bir akım yaratması şeklinde olmuştur. Aksine grupların bizzat merkezi çizgilerinde ve politikalarında Sağ'a kayışlar söz konusu olmuştur. Sağlaşmanın diğer bir şekili ise, eski bazı akımların kendilerini "yeni" çözüm yolu olarak sunmaları ve bunların çeşitli gruplar arasında ve içinde taraftar bulmaları biçiminde ortaya çıkmıştır. Sol'daki yanlış örgüt anlayışlarının bir sonucu olarak oluşan katı-örgüt yapılarını ne pahasına olursa olsun yaşatma yönünde bir takım disiplin önlemlerinin gündeme getirilmesi olmasa doğağ olarak kadroları, militanları kışkırtmış. Bu yanlış anlayışlara tepki olarak "bireyin öz-gürleşmesi", "bağımsızlaşma", "gruplar üstü kalma" gibi adlarla kendisini ifade eden bir apolitikleşme ve genelde her türden örgütlülüğe karşı olan bir başka yanlış eğilim ortaya çıkmıştır.

Bu şekilde bir gelişimin yarattığı elverişli koşullar sayesinde siyasal, sahneye rahatlıkla çıkabilen Avrupa Sol'unun Türkiye içindeki eski ve yeni uzantıları, "yeni politikalar" propagandası ile bunalmış durumdaki grupların içerisinde rahatlıkla destekçi bulabilmiştir.

Rejim kendisinin 83 yılından sonraki gelişimini, "demokrasiye geçiş" olarak adlandırmış ve bu iddiasını destekleyecek mahiyette adımı atarken eskiden Birlikim Etkili'nce temsil edilen şimdiki ise Yeni Gün'den Derğisi'nde, Ecevit'e ve daha başka çevrelerde ifadesini bulan sağ akım, "sivil toplum", "demokrasi", "rönesans", "dönüşüm" gibi hedefler önermeye başlamıştır. Bu hedefler ve programlar, "12 Eylül'de köklü değişiklikler yaşayan" Türkiye için temel bir çıkış yolu ve "eskiyen farklı, yeni şeyler" olarak gündeme getirilmiştir.

Eski sağ ve reformist akım, bu tür önermeler aracılığıyla kendisini "yeni kimlik-yeni çizgi" olarak benimsenmeye çalışırken, TDKP (HK), Acil, TKEP ve TKP gibi gruplar da yukarıdaki hedefleri ve programları benimseyerek **merkezi olarak** daha da sağlaşmaya başlamışlardır.

Kendisini Avrupa Komünizmi Akımı'nın karşıtı ve M-L olarak tanıtmaya özel bir gayret harcayan TKP (ve benzerleri) Demirel'in Doğru Yol Partisi'nden SODEP, HP ve Ecevit'e kadar, "diktatörlük karşıtı" bütün güçlerin içinde yer alacağı "Ulusal Uzlaşma Hükümeti" ve "Ulusal Demokrasi" hedefini savunurken hem Avrupa Komünizmi hem de SBKP çizgilerine karşı olduğu sanılan HK (TDKP), safını, "cuntaya karşı demokrasi mücadelesi" verdiklerini iddia ettiği demokrasi güçlerinin yanında tavin etmiştir. HK, burjuva demokrasisinin elde edilmesini temel siyaset olarak görmenin bir sonucu olarak Ecevit'in DSP'sine özel bir ilgi duymaktadır. (Yeni Sağ Akımı da DSP'ye özel bir ilgi duyduğu görülmektedir.)

Sol'daki Sağ'a sarmasının bu somut örneklerinin ortaya çıkmasıyla birlikte bir başka gelişme daha gözlenmiştir. Şimdilerde "QKP kamburundan" kurtulmaya çalışan eski hızla "Güncel" Aydınlik çizgisi, Kemalizmin modern ve en yeni temsilcisi olmaya soyunmuş, "Sosyal barış ve Ulusal Birlik" politikasını önermiş ve koyu bir dogmatizm eşliğinde Marksist teorili liberalizme karşı savunma pozisyonunda ortaya çıkarak eski sahte karlıklarına bir yenisi daha eklenmiştir.

Aralarında ideolojik-politik çizgileri itibariyle köklü farklılıklar olduğu zannedilen Birlikim-TKP-HK-Aydınlik ve Acil gibi grupların 12 Eylül sonrası dönemde sağ bir politik rotada buluşmaları ve bütün umutlarını burjuva çözümlere bağlamış olmaları kimilerine şaşırtıcı gelebilir. "Ekonomist-dogmatik sol" ile, "Marksizmin en yeni yorumu"nun; "geleneksel klasik Akımlar"la "yeni kimlikli Sol'un değişik adlar ve biçimler altında ortak bir platformda yan

sebebi, Devrimci Yolcuların yanlış temellerde ve yanlış mantıklarla başladıkları "Toparlanma Süreci"nin bir takım sol politikaları içermiş olmasıdır. Sol'a fırlama görüntüsünü yaratan budur.

Sol'un sağlaşması sürecinde Devrimci Yol'un özel bir yerinin ve konunun bulunmasına hem bu görüntü hem de başka nedenler yol açmıştır. Bu durumun nedenlerini anlamak, bir bakıma Devrimci Yolcuların 82'den bu yana yaşadıkları süreci anlamak demektir.

Devrimci Hareket'in taraftarları ve sempatanları arasında olsun, solun diğer kesimleri arasında olsun Devrimci Yolcular arasında 82'den buyana nelerin tartışıldığı, tartışmaların ne tür gelişmeler ve sonuçlar yarattığı merak edilen bir konudur. Bu konu hakkında eskiden Devrimci Yoleu olarak tanınan bazı kişilerin, (bu arada kendilerini "Devrimci Yol Lideri" olarak tanıtanların) yazılı ve sözlü şekillerde açıklama yapmış olmaları ve bazı siyasal grupların hareketimiz saflarındaki gelişmeler hakkında gelişmiş yazılar yazmış olmaları dikkate alınırsa, Devrimci Hareketin ideolojik-teorik çizgisini savunmalarının da bu konularla ilgili olarak yaşanan sürecin bir değerlendirmesini yapmaları zorunlu hale gelmiştir.

Bu zorunluluğu yaratan faktörlerin birisi de, 12 Eylül sonrası dönemde Faşizm karşısında Sol'un ve halkın çıkışsızlık girdabına sürüklenmesinde ve bu ortamdaki devrimci çizimler ve politikalarla çıkılmaması Devrimci Yolcuların da önemli paylarının ve sorumluluklarının bulunmasıdır. Bunun bir diğer anlamı odur: Devrimci Yolcular, Sol'un Sağ'a sarması sırasında ve "köklü dönem değişikliği", "kimlik

Devrimci ideolojinin yol göstericiliğinde Türkiye'deki ve dünyadaki gelişmeleri, değişimleri yorumlayıp analiz ederek bu gelişmelerin halkın lehine ve çıkarına olacak şekilde etkilenmesine ve yönlendirilmesine uygun düşecek devrimci politikaların üretilmesini ve bunun pratiğe geçirilmesini içermektedir.

yana gelmiş olmaları, bu çizgilerin birbirini tamamlayan akımlar oldukları, aynı kapı paranın iki yüzü oldukları gerçeğinin 85 Türkiye'sinde bir kez daha somutlanmış olmasından başka bir şey değildir. M-L teorisinin yanlış yorumu üzerine yükselen bu akımların birbirlerine zıt görüntüler almasıyla ortaya çıkan bu kutuplaşmanın içinde doğruyu bulmak mümkün değildir. Çünkü bu kutuplaşma, doğru ile yanlışın kutuplaşması değil bir yanlışın kutuplaşmasıdır.

**SOL SAĞLAŞIRKEN
DEVRİMCİ YOL SOLA MI
FIRLADI?**

İşte böylesine çarpıcı örneklerle dolu olan Türkiye Sol'unun sağa sarmasının hazin öyküsünde Devrimci Yol Hareketi'nin özel bir yeri ve konumu olmuştur. Kuşkusuz bunun bir çok sebebi vardır.

Sol'un teori ve politika itibariyle sağlığın değişik nüanslarına yönelmeye başladığı ilk evrelerde kamuoyunda Devrimci Yol'un da sola fırladığı şeklinde bir kanı oluşmuştur. Böyle bir kanının oluşmuş olmasının

krizi-yeni kimlik ihtiyacı", "sivil toplum", "ulusal demokrasi", "demokrasi mücadelesi eksenli" gibi tesbit ve önermelerle ortaya çıkan yeni-liberal akımların "yükselişinde" gerekli duyarlılığı gösterememişlerdir. Sol'da genel bir sağlaşmaya yol açan 12 Eylül sonrası süreci Devrimci Yolcuların nasıl yaşadıklarını değerlendirmenin zorunluluğunu yaratan ikinci faktör ise şudur: (Bu bizler için diğer faktörlerden çok daha fazla önemlidir.)

Emekçi halkların ve Türkiye'nin gerçek kurtuluşunun devrimci çizimlerle: Dev-Genc - THKP-C - Devrimci Yol'da ifadesini bulan Devrimci çizgi ile gerçekleştirileceğine inanarak, bu çizgiyi savunanlar, bugünkü koşullarda, Türkiye'nin değişen şartlarında bu devrimci çizginin ve geleceğin üzerine yükselen bir Devrimci-Demokratik Halk Hareketi'nin oluşumunu ve varılmasını temel siyasal görev olarak benimsemek durumundadırlar.

Bu görev, doğağ olarak kendisine yoğun bir terk edilme davetiyesi çıkarılan Devrimci Teori'ye sahip çıkıl-

masını, Devrimci Dünya Görüşüne açılan çok yönlü savaşın etkisizleştirilmesi yönünde tavizsiz bir ideolojik mücadelenin verilmesini içermektedir. Bu görev, yine doğağ olarak, devrimci ideolojinin yol göstericiliğinde Türkiye'deki ve Dünya'daki gelişmeleri, değişimleri yorumlayıp analiz ederek bu gelişmelerin halkın lehine ve çıkarına olacak şekilde etkilenmesine ve yönlendirilmesine uygun düşecek devrimci politikaların üretilmesini ve bunun pratiğe geçirilmesini içermektedir.

Bu görevler, Sol'un Sağ'laşmaya devam ettiği, içinde kıvrımdan çıkışsızlık ve tikanıklık çemberinin aşma yönünde olumlu bir çaba içine henüz giremediği bugünkü şartlarda çok daha zorunlu, önemli ve anlamlıdır. Okunup tartışmaya değer bir şeyler üretmekten bile acizleşen, kendini yenileme ve üretme araçlarından gittikçe yoksunlaşan, içten içe çözülen ve daha da önemlisi ülkedeki siyasal gelişmelere doğru bir temelde ve halkın lehine olacak şekilde müdahale edemeyen Türkiye Sol'unun haldeki bu tablosunun değişmesi için belli bir müdahale kaçınılmaz hale gelmiştir. Sol'daki bu geriye gidiş olgusunun sol kadroları, militanları ve kitleleri de etkilemesinin ve apolitikleşmenin çürütücü-yozlaştırıcı etkilerinin önüne geçilmesi, ancak Devrimci Ideoloji'nin kalavuzluğunda ciddi, kapsamlı, eğitici, uzun ve kısa dönemli görevlerin ve politikaların belirlenip kavranmasına hizmet eden bir ideolojik mücadelenin sürdürülmesi ile mümkün olabilir. Bunun da kısa bir zamanda gerçekleşmeyeceği, belli bir süreçte başlanılabileceği açık bir şey olmalıdır.

Kuşkusuz, içine girilmesi zorunlu hale gelen bu süreç, solda yeni ayrıma ve saflaşmalara yol açacaktır. Devrimci Hareketin dışında kalanlar bakımından söylemek gerekirse, yanlış temellerde gruplaşıp saflaşan; Devrim, Sosyalizm, Demokrasi, İktidar, Örgütlenme, Mücadele Tazari anlayışları ve perspektifleri bakımından aynı çizginin kutuplaşması, bir yanlışın bir kaç değişik görüntüde ortaya çıkması biçiminde gruplaşıp, saflaşan Türkiye Sol'unun geniş bir kesimi, oluşumundaki bu çarpıklık nedeniyle ve hayatın zorlamasıyla yeniden saflaşacağı benzetilebilir. Bu saflaşmanın da, öncelikle gibi olması ihtimali şüphesiz vardır. Yaşanan süreç, yenilginin kendisi, bütün olumsuzluğuna ve tahrip edici etkisine rağmen sol kadrolara doğru temelde ve anlamlı bir saflaşma fırsatı da sunmaktadır. Bu tür bir fırsat, 12 Eylül öncesinde de vardı, fakat sol bunu değerlendiremedi. Sol'un, anlamı bir didişme, rekabet ve gruplaşmanın ürünü olan bu yapıyı ortadan kaldırma basiretini ve cesaretini kendisinin gösterip gösteremeyeceği henüz açıklik kazanmış değildir. Sovyetçiler-Öncüler-Arnautlucular-Avrupa Komünizmcileri şeklinde somutlanan ve hepsi de M-L ideolojinin yanlış yorumu üzerine temellenen bu suni gruplaşmaların

kendileri bu cesareti gösteremezlerse; ya da devrimci güçler, Sol'un doğru temellerde saldırmaya gerekli çabaları göstermekte eksik kalsalr, sınıf mücadelesi pratiğinin ve hayatın acımasız bir eleme yapması kaçınılmazdır.

Devrimci Özgü ve geleceğin dışındaki Sol'un bu durumunun yanı sıra Türkiye'deki objektif gerçeklik de bu görevleri zorunlu kılmaktadır.

Gelişim seyrini yukarıda kısaca öz-zetlediğimiz 12 Eylül Darbesi, ege-men sınıfların Açık Faşizm politikalarını halk kitlelerine, Türkiye için "tek çare", "tek çözüm" olarak dayatmalarını anlamına gelmekteydi. Türkiye'nin ekonomik, siyasal, toplumsal, kültürel sorunlarını çözeceği iddiasıyla uygulanan bu politikaların halk kitleleri için ve Türkiye için hiç bir değer ve çözüm ifade etmediği 5 yıllık dönemde ortaya çıkmıştır. Darbe ile ve 82 Anayasası ile çerçevesi çizilip, ilkeleri ve işleyişi belirlenen siyasal yapı, Türkiye'nin sorunlarının burjuva egemenliği altında demokratik şekillerde çözümlenemeyeceği gerçeğinin bizzat egemenler tarafından da belgelenmesi anlamına gelmektedir.

Oligarşinin, baskıya, şiddete, zora ve anti-demokratizme dayalı seçenekleri arasında en uç seçenek, en son formül olan 12 Eylül tipi bir rejimin dahi istikrarı sağlamadığının açığa çıktığı noktada, buz kez eskiden denemiş çözüm önerileri çeşitli güçlerce tekrar gündeme getirilmiştir. Açık Faşizm tercihi uygun olarak oluşturulan mevcut siyasal yapıyı, 12 Eylül öncesi varolan bazı nisbi-demokratik öğelerle takviye ederek "yumuşatmayı" amaçlayan seçenekleri egemenler için daha gerçekçi, halk için de daha kolay kabul edilebilir bir çözüm yolu olarak benimseyen bazı siyasal odaklar, belli bir süredir kendi çözümünün propagandasını daha açık yapıp hale getirmişlerdir. Demirel'de, DYP'de, CHP'nin devamı SHP de (HPSODEP) ifadesini bulan bu seçeneklerin Türkiye'deki mevcut sorunları çözeceği iddia edilmektedir. Oysa, emekçi halk yığınları bu seçenekleri kendi tarihlerinde öğretici bir şekilde yaşamış ve denemişlerdir.

Bu seçenekleri savunanlar, mevcut rejimin kendi içinden, kendi kurumları ve araçlarıyla yumuşatabileceğini sanmakta ve bunun da ancak kendileri tarafından sağlanabileceğini iddia sürmektedirler. Rejimin baskıcı özelliğinin zaman zaman gevşeyebileceğini, ancak bu gevşemenin sınırlarının da yine bizzat rejim tarafından çizileceğini görebilmek gerekiyor. İşte bu kesimler sözünü ettiğimiz gevşemenin mimarları olmak arzusunadadır. Bunların yanı sıra halka, (kendi ifadeleriyle elitistlerin dışındaki bütün toplum kesimlerine) sunulan bir diğer seçenek ise "sivil toplum" projesidir. (Bu proje zaman zaman "rönesans" ve "dönüşüm" olarak da adlandırılmaktadır.)

Türkiye'deki toplumsal süreci ve olayları, "en geniş toplum kesimleriyle asker-sivil-bürokrat zümre arasında yüzyıllardır devam edip gelen bir çatışma", ya da diğer ifadeyle, "müli iradecilerle elitistler arasındaki çatışma" ekseninden açıklayan, bunun siyasi düzeydeki yansımasını da "demokrasi-militarizm çatışması" olarak tanımlayan ve bunun dogmatik sonucu olarak ise Türkiye'de demokrasinin kuruluşunu bu çatışmanın ürünü olarak görüp mevcut rejimin bu yolla kendi içinden ve kendi unsurlarıyla demokratikleşebileceği tesbitinden hareket eden "sivil toplum", "rönesans", "dönüşüm" şeklindeki projelerin sahipleri de DSP gibi partiler, Yeni Gündem vb. gibi dergiler aracılığıyla siyasal sahnedeki yerlerini almaya çalışmaktadırlar. Bu tür projelerle benzerlik taşıyan

diğer iki seçenek ise, TKP'nin "ulusal demokrasi", "ulusal uzlaşma hükümeti" stratejisi ile eski Aydınlikçaların "sosyal barış-ulusal birlik" programlarıdır. Bunların yanı sıra, öğretilerinde bir çok hiziye ayrılan, eski veya yeni çeşitli partilerin kapalı av alanı haline getirilen dinci akımların da İslam ideolojisinin tek kurtarıcı olduğu savıyla su yüzüne çıktıkları ve 12 Eylül sonrası kazan-dıkları mevzileri de kullanarak toplumun çeşitli kesimlerine seslenmeye çalıştıkları görülmektedir.

Halk kitlelerinin dışında ve onlar adına oluşturulan bütün bu projelerin ve bir çözüm yolu olarak önerilen bu seçeneklerin hiç birisinin emekçi halklarımız için gerçek ve tam bir kurtuluş programı olmadığı gayet açık bir gerçek olmalıdır. Görüldüğü gibi halk kitleleri ve Türkiye, temelde ve sonuçta birbirinden köklü farklar taşıyan iki seçeneğin cenderesinde sıkıştırılmaya öz itibariyle ikisi de anti-demokratik olan iki alternatiften birisini benimsemeye zorlanmaktadır. Bunlardan

Anti-demokratik içerikteki faşist, sağcı, gerici, dinci, reformist, liberal çözümlere karşı, devrimci bir sosyalizmi hedefleyen demokratik ve halkçı bir çözüm; sözün, yetkinin, kararın ve iktidarın halka, emekçi kitlelere ait olacağı bir çözüm; halkın kendi devrimci seçeneği, bütün burjuva, küçük burjuva etkilerden uzak ve bağımsız bir çizgi halinde savunulmak zorundadır.

birisi, faşizmin ağırlıklı açık ıcrasına dayanan bir politik programın uygulanmasına denk düşmekte; diğeri ise faşizmin bu tarzı ile parlamenter-sivil tarzının yan yana ve iç içe geçmiş bir şekilde uygulanması anlamına gelmektedir. "Sivil toplum" veya "ulusal demokrasi" projelerinin yedeğine düştüğü ve bel bağladığı ikinci seçeneğin nasıl bir programa sahip olduğu ve neleri yaptığı 12 Eylül öncesinde yaşamış ve görülmüştür. Açık Faşizm alternatifi ise 5 yıldır yaşamaktadır.

Kendi içinde çeşitlilikler taşıyan bu iki temel seçenek etrafındaki ve içindeki politik-toplumsal programları kitlelere birer kurtuluş yolu olarak sunulmaya başlandı günümüz şartlarında, **temel politik öneme sahip bir görev, halkın kendi seçeneğinin, devrimci çözümünün geçerliliğini savunmaktır.**

Anti-demokratik içerikteki faşist, sağcı, gerici, dinci, reformist, liberal çözümlere karşı; devrimci bir sosyalizmi hedefleyen demokratik ve halkçı bir çözüm; sözün, yetkinin, kararın ve iktidarın halka, emekçi kitlelere ait olacağı bir çözüm, **kıscası devrimci çözüm, halkın kendi devrimci seçeneği, bütün burjuva, küçük burjuva etkilerden uzak ve bağımsız bir çizgi halinde savunulmak zorundadır.**

Türkiye için devrimci çözüm yollarının hala geçerliliğini koruduğu, bu seçeneğin kendisini politik alandan günlük yaşama kadar her alanda ifade etmesinin objektif maddi zemininin var olduğu somut bir gerçektir. 12 Eylül Darbesi ve onu takip eden dönem gelişmeleri, bu gerçeğin kanıtlanmasından başka bir şey değildir. İşte önceki bölümde yakın geçmiş, son 3 yıla dönük olarak varlığını işaret ettiğimiz Devrimci Yolculardaki sorumluluk esas olarak, yukarıdaki seçeneğin ve çözümün, Yeni Çökt'de, Fatsa'da, Direniş Komiteleri'nde vd. olgularda ifadesini bulan devrimci anlayışın güçlü şekillerde savunulmaması noktasında ortaya çıkmakta ve somutlanmaktadır.

Gerçekten de, devrimci çözümlerden yaygın bir şüphe duyma ve umut kesme eğiliminin ortaya çıktığı günümüz ortamında böyle bir durumun yaşanması; sol saflara bir kaç gö-rüntü ve biçim altında sağcılığın ege-

men olmasında, bunlardan birisinin Devrimci Yol saflarında destek ve taraftar bulmasının önemli bir rolü olmuştur. İktidar olmanın avantajlarını kullanarak "yükselen" ve cazip bir görüntü yaratarak ortaya çıkan bu gelişmenin engellenemeyişinde sorumluluğun ise Devrimci Hareketin çizgisini savunmaya çalışanlara sağcı akımın deyişle, "sıradan insanlara, ilkel solculara, köylülere, kültürlüzlere", yani bizlere ait olduğu gizlenemez bir gerçektir.

Sol'daki sağcılışmayı etkisizleştirerek, süreci devrimci çözümlerin gerektirdiği politikalarla uygun şekilde gültürebilecek bir teorik çerçeveye sahip olan Devrimci Yol çizgisi, 81 sonlarından itibaren kıkmaz bir yola sapılarak süreci olumlu bir şekilde yaşama ve yaşatma imkanlarını ve fırsatlarını değerlendirememiştir.

Diğer sol grupların yenilgi sürecine halkın lehine olacak bir şekilde ve uzun vadeli bir perspektifle müdahale etme şansları ve imkanları zaten yoktu. Bu, sadece 12 Eylül sonrasında değil, öncesinde de ka-

yabilmek için her şeyden önce bu süreç damgasını vuran teorilerin ve takip edilen politikaların anlaşılması ve kavranılması gerekmektedir. Tek tek olaylardan ve gelişmelerden hareket ederek yaşanan bu süreci açıklamak doğru değerlendirme yapmak anlamında olanlar için yeterli olmaz. Elbetteki bu sürecin tek tek olaylarda ve gelişmelerde ifadesini bulan karmaşık bir pratik boyutu da vardır. Ancak bu pratik boyut, yönlendirici ideolojik-siyasal boyutun ışığında ele alınır bir anlam ifade edecektir.

Bu süreç damgasını vuran ideolojik-politik perspektifler 82 Broşürü olarak bilinen bir yazıda topluca yer almıştır. Bu Broşürün bir özeti mahiyetindeki "Devrimci Yol Militanları" na yazısının bir bölümü Devrimci İşçi Dergisi'nde "Bazı Tartışma Noktaları" başlığı ile yayımlanmıştır. Devrimci Yol saflarındaki birliğin ideolojik-politik temellerinin parçalanması-na yolaçan gelişmelerin ilk adımları bu dönemdeki söz konusu yazılarda atılmıştır. Bu Broşür ve yazıların işaret ettiğimiz yönleri daha sonra çeşitli tartışma notlarında, Demokrat Türkiye'de ayrıntılı bir şekilde açılmıştır.

"Toparlanma Süreci"nin politikaları ve yeniliden çıkışı sağlayacak perspektifler olarak belirlenen bu yazılar incelendiğinde, tarihte belki de eşine zor rastlanacak türden bir mantıksızlık ve tutarsızlık göze çarpmaktadır. Teorisi ve pratiği ters yönde seyreden ve fakat aynı kurum ve kişiler aynı anda varolan ve temsil edilen böylesi bir politikanın belki de en ilginç yanı, tarihe geçecek ender birdeneme özelliği taşımaktadır. Tabi, fatursu ve maliyeti ağır bir deneme...

12 Eylül sonrası yenilgi ortamında yeniden toparlanmaya çalışan Devrimci Hareket'e bu teorisi ve pratiği farklı yönlerde seyreden politikanın egemen olması sonucu, 12 Eylül yenilgisinin yarattığından çok daha ağır tahribatlar ortaya çıkmış, süreçten çıkış için arayış içinde olan Devrimci Hareket tam bir kaos ve çöküşün ortasına sürüklenmiştir. Süreci ve gelişmeleri biraz daha yakından izleyenlerin ve yaşayanların rahatlıkla görebilecekleri gibi, bu yazılarda toparlanmaya sağlayacak politikalar olarak ortaya konan bazı değerlendirmelerde; sürecin temel sorunu, hem 12 Eylül sonrasında hem de darbe öncesinin temel problemi, ideolojik düzeyde saptanmaktadır. Bu bağlamda ileri sürülen tez, 12 Eylül yenilgisinin ideolojik bir yenilgi olduğu, yenilginin asıl sebebinin marksizmin ekonomist-dogmatik yorumunun tüm Türkiye Sol'una egemen olması nedeniyle kitlelere doğru bir alternatifin sunulmaması olduğu tesbitlerini içermektedir. Devrimci Hareket ise Sol'a egemen olan yanlış Marksizm yorumunu aşmaya çalıştığı fakat bunda başarılı olamadığı belirtilmektedir.

Bu tezin bir ürünü olarak sözü edilen yazılarda, "Marksizmin ekonomist-dogmatik yorumu"ndan kopmak amacıyla bir kopuşlar teorisi üretilmiştir. Bu teoriye göre, ilki THKP-C ile, ikincisi Devrimci Yol ile başlayan kopuşlar, hareketin marksizmin ekonomist-dogmatik yorumundan kopuşuna yetmemiştir. Devrimci Hareketin yenilisi de bu kopuşu gerçekleştirememesi noktasında aranmalıdır. (Böyle olunca, Devrimci Hareketin yenilgisinin darbeden sonra değil, 77'lerde başladığı ve darbeden çok önceleri tamamlanmış iddiaları rahatlıkla savunulabilmektedir.)

"Yeni ideoloji ve kimlik" arayışı şeklinde de ifade edilen bu değerlendirmelerin ve tezlerin hemen yanıbaşında Devrimci Hareket'in en güçlü döneminde dahi yerine getirmeye yetersiz kaldığı bazı temel siyasi görevleri bir çırpıda başarmayı önüne koyan görevlere soyunulmuştur.

Bir yandan parti kurma hazırlıkları, Cephe'nin yurtdışında kimi sol

gruplarla yukarıdan ve hemen kurulu-verilmesi, 12 Eylül öncesi başarılı bir şekilde sürdürülemeyen iddia edilen askeri mücadeleyi sürdürmek üzere kestirilen bir takım adamların atılması gibi bir dizi politik-pratik adım, (Devrimci Hareket'i kaldığı yerden devam ettirme) adına ve büyük bir coşku ile gündeme getirilmiştir. İşte teorisi sağa, pratiği sola yönelen, zıt yönlerde hareket eden bu teorik ve politik belirlemeler, 82'lerde oluşturulan "Yeni Önderlik" tarafından büyük bir maharetle yanyana getirilerek yenilgi dönemini aşma politikası olarak benimsenmiş ve benimsenmiştir. Eğer 12 Eylül yenilgisinin asıl nedeni ideolojik idiye, sola egemen olan marksizm yorumu idiye ve Devrimci Yol bu yorum aşmada başarılı olamamış idiyse, o halde Devrimci Hareket'i kaldığı yerden devam ettirmek, bu amaçla Parti, Cephe ve askeri örgütlenmeler oluşturmak neyin nesi olurdu?

Bu soruyu soracak ve sorduracak çabalar ve girişimler, o günün sili ortamında etkili olacak kadar güçlü ve içerikli olamamıştır. Ne garipir ki, Broşürde ve daha başka bazı yazılarda ifadesini bulan bu mantıksızlık gerekli işlevi yerine getirdikten sonra yine bizzat üretkenlerin kendileri tarafından ortadan kaldırılmıştır. Ancak yine de hala bu mantıksızlığı, "militanlık", "örgütçülük", "dağıcılık" gibi bazı kulağa hoş gelen laflarla devam ettirmeye uğraşanlar; ters yönde gitmesi kaçınılmaz olan bu görüşleri aynı anda savunmaya çalışanlara rastlanmaktadır.

83'lere gelindiğinde ülkedeki gelişmelerden de, (partilerin kurulması, Demirel'in atakları vb.) cesaret alınarak artık bu mantıksızlığı çözümlenmesi zamanının geldiğine inanılmış ve "Toparlanma Süreci" noktalanarak yeni bir süreç girilmiştir.

Görünüşte, "Toparlanma Süreci"nde" atılan Cephe, diğer bazı örgütlenmeler ve faaliyetler gibi pratik adımların anlamsız hale gelmiş olduğu, döneme denk düşmediği gibi herkesin rahatlıkla görebileceği gerçekler ısrarla savunulmuş ve sözde bu adımları ortadan kaldırmak adına sürdürülen girişimler, Devrimci Hareket'i ideolojik-politik her düzeyde tasfiyeyi hedefleyen girişimlerle birleştirilmiştir.

Toparlanma Süreci'nde sağcı tezlerle ve teorik belirlemelerin bir örtüsü olarak kullanılan sol pratikçi politikalar, yeni içine girilen süreçte bu kez ideolojik-politik-örgütsel tasfiyenin örtüsü ve gerekçesi haline getirilmiştir. Şöyle ki, sürecin ilk evrelerinde sol pratikçiliği kaynaklık eden belirlemeler Devrimci Hareket'in çizgisini devam ettirme adına yapılmış, hatta Devrimci Hareket'in yenilisi bile kabul edilmemiştir. Böylece Devrimci Yol'un ideolojik-politik zemininde kaldığı kanısı yaratılarak yeni dönemi aşmak için "solcu" bir fırtına kopartılmıştır. Bu fırtınanın yarattığı toz-duman ortamında Broşür ve yazılara yeni ve başka bir ideolojinin köşe taşları yerleştirilmiştir. Başka bir çizgiye yönlendiğinin anlaşılmasını olmasının önemli sebeplerinden birisi bu olmuştur.

83'lere gelindiğinde, dar pratikçi adımlarla yaratılan bazı umutlar ve hayaller sayesinde estirilen solculuk fırtınası ile yol alamayan, o şekilde yol alması da zaten mümkün olmayan "Toparlanma" dan vazgeçilirken, bu kez, "bakınız denedik olmu-yor, eski dönem ideolojisiyle, politikalarıyla, değerleriyle dönem aşlamıyor; o halde yeni bir ideoloji yeni bir kimlik lazım" denilerek sürecin bütün boyutlarında bir çözeltme-dagıtma operasyonuna girilmiştir. Toparlanma faaliyetleri için oluşturulan platformların dağıtılması, Cephe'den

çıkılması, bazı faaliyetler için oluşturulan yapı ve örgütlerin ve DY'den kalan bütün örgütlü ilişkilerin dağıtılması, Devrimci İşçi'nin "Yönelimimiz" yazısıyla apolitik-sosyal buluşma yerleri haline dönüştürülmek istenmesi, yurtdışına çıkartılan militanlara bu sosyal buluşma yerlerinin hedef olarak gösterilmesi, evet, bu ve benzeri gelişmeler toparlanmanın tasfiye ve dağılıma ile sonuçlandırılması sürecinin önemli evreleri ve biçimlenişleri olmuştur.

Burada bir konuyu açıklığa kavuşturmak gerekmektedir.

"Yeni bir Marksizm yorumu", "yeni bir ideolojik kimlik" arayışına yerleşmesine karşı başlangıçta yeterince olumsuz bazı çıkışlar olmuş ve hareketin çizgisi savunulmaya çalışılmıştır. Ancak bu karşı çıkışlara karşı, harekette başka bir ideolojinin hakimiyetini kurmaya çalışanlar, her fırsatta karşı çıkış yapanlar, "toparlanma sürecinin solu-dar pratikliği mantığını ve bu mantığın ürünü olan ilişkileri benimsemekle suçlanmış ve bu şekilde hareketin çizgisinin savunulması çabalarını bastırmaya ve etkisizleştirmeye özel bir gayret göstermiştir. Oysa ki, "Toparlanma Süreci"nin teorisi ve politikaları olarak ortaya konan görüşlerden ne sağa savrulmuş ne de dar pratiklikte ifadesini bulan mantıkların Devrimci Yol çizgisiyle ve mantığıyla bağdaşmaz nitelikte olmadıkları gayet açıktır. Bu mantıkları tek başlarına, veya birbirlerine ekleyerek Devrimci Yol'un çizgisi ve mantığı yerine koymak, Devrimci Yol'un ne olduğunu ya hiç anlamamak ya da O'nu anlamış bir şey haline getirmek demektir. Bu bakımdan, "Toparlanma Süreci"nin teorisi ve politikaları Devrimci Yol'un teorisi ve politikaları olarak sunmak ve kabul etmek yanlışlıktır. Yine bunları Devrimci Yol çizgisinin yerine koyup eleştirmek, ya da suçlamak da doğru bir tutum değildir. Gerçek bu iken, "Toparlanma Süreci'nin Sol mantığı Devrimci Yol'a fatura edilerek bu yoldan hem "eski"nin geçersizliği kanıtlanmaya çalışılmış, hem de devrimci görüşleri, Hareket'in çizgisini savunular sanki bu sol-dar pratikliği mantığı benimsiyorlarmış gibi bir izlenim yaratılarak "Acilcilik"le suçlanmış ve böylece Devrimci Yol'dan kopuşa sözde meşru ve inandırıcı gerekçeler oluşturulmuştur.

Devrimci Hareket'in yenilgisinden sonra yurtdışında oluşturulan ve Toparlanma Süreci'nde izlenen politikalar, yenili ile birlikte ortaya çıkan koşullara denk düşmeyen politikalar. Yapılan tartışmalar, üretilen politikalar, yenili döneminde çıkış sağlayacak, başaracak içerikte ve yönde değildi. "Devrimci Yol'un yeni dönemdeki yeni görüşleri" olarak sunulan bu yanlışlık, yeniliden çıkış sağlayacak, döneme ve dönemin ihtiyaçlarına cevap veren doğru devrimci politikaların tartışılmasını ve üretilmesini de doğrudan engellemiştir. Devrimci Yol çizgisi ve geleceği ile bağdaşır bir süreç yaşama imkanı varken bu imkan "yeni ideolojik arayış" uğruna feda edilmiştir.

KOPUŞ-KRİZ TEORİLERİ, YENİ TARİH YORUMU

Daha önceki bölümlerde belirttiğimiz gibi, yeni ideolojik arayışın, aslında "Toparlanma Süreci"nde ortaya konan "Kopuşlar Teorisi", ile yenilginin temel sebebinin Devrimci Yol dahil tüm solfa egemen olan Marksizm yorumunda aranmasıyla başlamıştır.

Türkiye Sol'unda, dogmatik, yüzeysel, alabildiğine tek yönlü ve kısır, hayati, nesnel gerçekliği açıklamaktan ve kavramaktan uzak bakış açılarının, eğilimlerin hayli yaygın olduğu bir gerçekçidir. Yeni ideolojik arayışın şikayeti bununla sınırlı kalmış olsaydı, ortada sorun olmaz-

dı. Ne var ki, herkesin ve özellikle Devrimci Yol taraftarlarının rahatlıkla görebildiği ve Sol'un mutlaka aşmak zorunda olduğu bu olumsuzluklar, devrimci görüşlerin geçersizliğini kanıtlamak için sadece birer malzeme olarak kullanılmıştır. Sol'daki bu yanlış bakış açılarının karşı oluştumundan itibaren mücadele eden Devrimci Hareket'in geçerliliğini koruyan görüşlerine sahip çıkmak yoluyla Sol'daki dogmatik eğilimlere karşı çıkılmamış, aksine 75'lerden beri Devrimci Yol'da da geleneksel solun uzantıları olduğu iddia edilmiş ve sözde dogmatiklerle, marksizmin yanlış yorumuyla mücadele adına, M-L ideolojiye savaş açan reformist-

Devrimci Hareket'in yenilgisinden sonra yurtdışında oluşturulan ve Toparlanma Süreci'nde izlenen politikalar, yenili ile birlikte ortaya çıkan koşullara denk düşmeyen politikalar.

liberal akımlarla bütünleşmiştir. Bugün çok daha belirgin şekilde kanıtlanmıştır ki, ideolojik saldırının gerçek hedefi M-L idi, O'nun devrimci, yasağan içeriği idi, özüyüdü.

Yeni ideoloji arayışının "Nasıl Bir Demokrasi?", "Nasıl Bir Sosyalizm?" tartışmalarıyla sürdürüldüğü bilinmektedir. Ancak, "Nasıl Bir Demokrasi?" hedeflediği Demokrat Türkiye'de ve daha başka yazılarda yeteri açıklıkla ortaya konulmamasına rağmen, aynı açıklık, "Nasıl Bir Sosyalizm?" hedeflediği noktada hale sağlanabilmiş değildir. "Nasıl Bir Demokrasi?" konusundaki açıklık ise, Devrimci Yol'a ait olmayan bir tarih yorumunun ve toplum analiz tarzının benimsenmesiyle sağlanabilmiştir. Devrimci Hareket'in siyasal düzeye ilişkin tesbit, teori ve analizlerinin ve bu arada demokrasi sorununa ilişkin analizlerin 12 Eylül sonrası gelişmeleri açıklayamadığı, (mesela Demirel olayını açıklayamadığı) öne sürülerek bir başka teorik sistematika yönelinmiştir. Demokrasi konusu, Türkiye'yi "Asya Tipi Üretim Tarzı" (Atiit) teorileri çerçevesinde açıklayan bir ekonominin hazinesinde ödünç alınan teori ve kavramlarla, ancak bu sayede açıklığa (!) çıkarılmıştır.

Demokrat Türkiye'de (83 Temmuz-84 Mayıs arası) yapılan, tarih, demokrasi, toplum, burjuva güçler analizleri ile, 81 öncesi Devrimci Yol Dergilerinde, 12 Eylül'den sonraki süreçte ise mahkemelerde yapılan savunmalarda yer alan tarih, demokrasi, toplum, burjuva güçler analizleri, yeni yana getirildiği zaman, demokrasi konusunda sağlandığı sanılan "açıklığın" nasıl bir açıklık olduğu kolayca görülebilir.

Kapatılmadan önceki Demokrat Türkiye, Devrimci İşçi ve Türkiye Information Dergileri'ndeki çeşitli yazılarda Türkiye ile ilgili yapılan bütün değerlendirmelere damgasını basan ATÜT'ü-Birikimci Ekolün tarih ve toplum tezleridir. (Bu konular etrafındaki tartışmalarda Devrimci Yol'un teorik çerçevesine karşı kullanılan bu tezleri bir çok kişi kuşkuyla karşılayınca bu kez, "Devrimci Yol ile Birikim'in zaten aynı teorik zemine dayanan benzer akımlar olduğu öne sürülmeye başlanmıştır.)

68'lerde ortaya atılan fakat Dev Genç, THKP-C tarafından benimsenmeyen ve Devrimci Yol'da da hiç bir izine rastlanmayan bu ATÜT'ü tarih ve toplum analizi Devrimci Yol'un 12 Eylül sonrası görüşleri olarak, dönem çizgisi olarak sunulabilmiştir.

Saflarımızdaki tartışmalarda yeni tarih sahnesine çıkarılan bu tezler dayanarak yapılan değerlendirmelerde; Türkiye'deki kamplaşmaların sınıfsal bir çatışmasından ürünü olduğu yadsınarak, bu çatışma "dogucu", "batıcı" iki gelenek arasında bir çatışma olarak açıklanmıştır.

"Tarihsel Halk Tepkisi", "Milli Iradei Eğilim", "Sivil Toplum", "Elitci-bürokratik devletçi çizgi", "Militarizm-demokrasi çatışması", gibi tezlerde ifadesini bulan bu tezler, yukarıda sözünü ettiğimiz ekolün tezlerinden üretilen değerlendirmeler olmuştur.

Elbetteki, Türkiye'deki toplumsal süreç bu tarih penceresinden bakan bir mantığın, demokrasi mücadelesini emekçi halklarla faşizm güçleri arasındaki bir çatışma ekseninde açıklaması beklenemezdi. Çünkü, bu çok mantıksız bir şey olurdu.

Sözü edilen Tarih Yorumu'nda merkeze alındığı iddia edilen "tarihsel halk tepkisi"nin özünde, Türkiye'nin geleneksel sağ akımı olduğu gizlenemeyen kadar açıktır. Dolayısıyla, haktan hareketle yapıldığı iddia edilen bu tarih (ve toplum) açıklaması, dönüp dolaşım muhafazakar sağ gelenekle örtük noktalarla buluşmakta ve çarpık benzerlikler taşımaktadır. "Burjuva güçlerle cunta arasında köklü yönetim felsefesi farklılığı var." şeklindeki tesbitler ve sivil toplum projeleri işte bu tarih ve toplum tezlerinin ürünü olarak gündeme gelmiştir.

Bu bakış açısına göre yapılan değerlendirmelerde, emekçi halkların son 20 yıldaki devrimci eylemlerinden, ve bunun bir parçası olarak Devrimci Hareket'in varlığından söz edilmemiş olmasının sebebi budur. Liberal sağ akım benimsediği tarih tezinin zorunlu bir sonucu olarak 60'lar sonrasında devrimci politikaları bir çırpıda unutturmekte; son 20 yıllık Türkiye tarihinin belirli bir özelliği olan devrimci çizgilere ve bu çizginin tarihe bastığı damgayı çizik çekmektedir. (1) Son 200 yıllık Türkiye tarihi ile hesaplamaya ve bu tarihi geleneksel muhafazakar çizgisi olumlayarak yeniden yazmaya soyunanların yaptıkları ilk iş, son 20 yıldaki bağımsız kimliğiyle ve bütün burjuva düzhen partilerine ve akımlarına kökten ve temelden karşı bir ideolojik-politik çizgisiyle ve pratikle tarih sahnesine çıkan Devrimci Demokratik Halk Hareketi'ni tarih sahnesinden indirerek olmuştur. Türkiye Sol'un tarihinin sadece klasik Sol'dan ibaret görülmüş olmasının ve daha önemlisi, "Devrimci Yol'un eskiden

Burada bir belirleme yapmak gerekmektedir:

Hatırlanacağı üzere, Demokrat Türkiye'deki vd. yazılardaki tarih analizlerinde, Kemalizmin bakiş açısı ile tarihe ve topluma yaklaşanlar eleştiriliyordu. Kemalist Tarih Yorumuna labetteki karşı çıkış gerekliyordur. Fakat Demokrat Türkiye'de vd. yazılarda Kemalist Tarih Yorumunun karşısına daha da sağcı (ve halkçı olmayan) bir tarih tezi ile çıkılyordu.

Tarihi, Kemalizmin bakiş açısı ile ele almak ne kadar yanlış ise, bu tarihi, geleneksel muhafazakar akımların, islamci-dogucu akımın bakiş açısı ile ele almak da en az o kadar yanlıştır. Bu akımların bakiş ile tarihi ve toplumu ele almak, tarihi haktan hareketle açıklamak demek değildir. Marksistler tarihi; tarihi ve toplumsal süreci, materyalist açıklarlal, idealistçe değildi...

Ülkemizdeki demokrasi sorununu, siyasal düzeyin diğer sorunlarını ve toplumsal gelişmeleri, emekçi halk ile faşizm güçleri arasında sürmekte olan bir çatışma ekseninde açıklamaya yerine, bu sorunların en dar anlamıyla egemen güçlerin belli kesimleri arasındaki bir çatışma ekseninde, "milli iradeciler-demokrasi güçleri" ile "elitist asker-sivil zümre" arasındaki bir çatışma ekseninde açıklayan bu sağcı tezlerde, halkın kendi kutuluşunu sağlayacak devrimci seçeneklerin reddedildiği açık bir gerçektir. Devrimci seçeneklerin yerine, "çoğulcu demokrasi", "sivil toplum", "dönüşüm", "rönesans" dibi adlarla, sınırları genişletilmiş bir burjuva demokrasisini sunmak Devrimci Yol çizgisi ile, hiç bir şekilde bağdaşmaz. Bu bakışlar, Devrimci Yol'un günümüzdeki bir yorumu veya türevi olarak da görülemez, görülmemelidir.

Bugün bir Devrimci Yol'cu için bugünkü Türkiye'nin verili koşullarda, emekçi halk yığınlarına önerilmesi gereken alternatif, faşizmden, emperyalist boyunduruktan, egemen sınıf ittifakının her türlü hakimiyet biçiminden kurtulmak, özgür ve demokratik bir toplum kurmaktır; devrimci-demokratik bir halk iktidarı ile devrimci bir sosyalizme ulaşmaktır; bir Devrimci Yol'cu, söz-yetki-karar-iktidar halka ait olmalı şiarında ifadesini bulan seçeneği tek doğru ve geçerli alternatif olarak görür ve bunun dizi karmaşık görevinin yerine getirilmesini: temel siyasal görevlerden birisi olarak kavrar ve bu doğrultuda bir halk hareketinin yaratılması ve oluşumu için çaba harcar, bilgisini, imkanlarını, deneyimlerini bu yolda kullanır. Bugünkü Türkiye'de bir Devrimci Yol'cu, sorunları böyle kavrar, çözüm ö-

ptılarak sunulmuştur. Devrimci Çizgiyi savunanlar Cunta ile Demirel arasında farklılıklar olduğunu, fakat bu farklılığın "faşizm-demokrasi" farklılığı, "militarizm-demokrasi çatışması", "elitizm-millî iradecilik" farklılığı olmadığını söyleyip yazdıkları halde; yine bizler, 12 Eylül Darbesi ile birlikte dönemin değiştiğini, fakat bu değişimin demokrasiden faşizme geçilmesi, ya da demokrasiden ve sivil yönetimden militarizme geçilmesi anlamında bir değişim olmadığını, bunun T.C. Devleti'nin ve siyasal yapısının ikili karakterinde meydana gelen bir değişiklikle takabul ettiğini, sömürge tipi faşizmin terör ve baskının yanı sıra parlamentolu-nisbi demokratik öğeli uygulandığını, iki unsuru uygulandığından, sadece açık başki ve zora dayanan öğelerle uygulandığına geçildiğini, bu değişikliğin toplumsal sürecin gelişiminin ve siyasal mücadelenin kutulaşıp şekillenmesinin temel karakterinde bir değişmeye yol açmadığını, (bunlar Devrimci Yol tarafından darbeden sonra yapılan ve dergede yayınlanan tesbitlerdir) ve daha da önemlisi, **12 Eylül Darbesi ile birlikte ortaya çıkan değişimin ideolojisi ve kimlik değişikliğini gerektiren bir değişim olmadığını, fakat bu değişikliğin devrimcilerin izleyecekleri politikalarda değişmeye yol açması gerektiğini, bu anlamda, 12 Eylül öncesi izlenen politikaların ve pratigin 12 Eylül sonrasında aynen ve basitçe tekrarının doğru olmadığını, bunun zaten mümkün de olmadığını darbeden sonra ortaya çıkan yeni durumun unsurlarını ve özelliklerini doğru şekilde analiz ederek yeni politikaların geliştirilmesinin zorunlu olduğunu; bütün bunları söyleyip savunmuş olmamıza rağmen bunlar tamamen tersyüz edilecek ve çarpıtılarak sunulmuştur. Böylece tartışmaların gerçek boyutları ve içeriği hep gizlenmeye çalışılmıştır. (2)** Bütün bunların bir sonucu olarak vurgulamak ve açıklamak gerekirse, saflarımızdaki tartışma, örgüt içi ilişkiler bağlamındaki, ya da günlük pratikteki sorunlar çerçevesindeki bir tartışma olmayıp, tamamen ideolojik politik sorunlar etrafında bir tartışmadır.

Demokrasi, burjuva güçler, dönem değişikliği, tarih tezi, kimlik sorunu gibi konularda somutlanan ve çağımızda Marksizmin gündeminde bulunan ideolojik-teorik-politik içerikli bir tartışma yapılmıştır ve yapılmaktadır. Bu içerikteki konular ve sorunlarda ortaya çıkan görüş ayrılıkları felsefi düzeyde materyalist bakiş açısı ile idealizmin çeşitli nüansları arasındaki bir farklılaşmaya kadar uzanmaktadır.

Üç yıl kadar bir zaman dilimine yayılan ve bugün bir ideolojik ayrılık sonuçlanan bu süreçteki tartışmaları böyle bir yazı çerçevesinde bütün yönleriyle irdelemek olanaksızdır.

Denebilir ki, saflarımızdaki tartışmalar, bir bakıma, ideolojik gidasını Avrupa Sol'undan alan ve bugün ülkemizde liberalizmin sol bir savunusunda somutlanan sağ akımın Devrimci Yol içindeki bir yansıması olarak ortaya çıkmıştır.

Kopuş teorisiyle başlayan, Marksizmin "yeni" bir yorumu eşliğinde "Marksizmin krizi" tesbitleriyle devam eden, yeni ideoloji, yeni kimlik arayışına yönelen tartışmaların bu çerçevesi içinde Marksizme ilişkin her sorunu yeniden tartışmak gündeme gelebilmektedir. Devrimci Hareket tarafından yıllarca önce çözümlenmiş bir takım teorik, siyasi sorunların tekrar tartışılmasının sebebi budur.

Kısaca özetlemek gerekirse:

Saflarımızdaki tartışmalar; evrimci-dönüşümcü sol liberal akımın ülkemizdeki uzantıları ile devrimci çiz-

Devamı 23. sayfa

Ülkemizdeki demokrasi sorununu siyasal düzeyin diğer sorunlarını ve toplumsal gelişmeleri, emekçi halklar ile faşizm güçleri arasında sürmekte olan bir çatışma ekseninde açıklamaya yerine, bu sorunların en dar anlamıyla egemen güçlerin belli kesimleri arasındaki bir çatışma ekseninde, "milli iradeciler-demokrasi güçleri" ile "elitist asker-sivil zümre" arasındaki bir çatışma ekseninde açıklayan bu sağcı tezlerde, halkın kendi kurtuluşunu sağlayacak devrimci seçeneklerin reddedildiği açık bir gerçektir.

de ideolojik birliği yoftu, Devrimci Yol konjektürel bir hareketi, 80'de konjektür değişince eski ideolojile yeni gelişmeler açıklanamaz hale geldi, bu nedenle yeni bir ideolojik-politik sistematika ihtiyaç var." denilmesinin ve bir kimlik krizinin varlığında söz edilmesinin dayandığı yer işte burasıdır. Devrimci Yol'un ve THKP-C'nin ideolojik-politik ve örgütsel oluşumları ve gelişmeleri ile ilgili tamamen yanlış ve uyduruk bir geçmiş anlatımının yapılmış olmasının sebebi budur. Kimileri, 75'lerden beri benimsediğini, bugün itiraf ettiği kendi düşüncesini Devrimci Yol'un düşüncesiymiş gibi kendi geçmişini de Devrimci Yol'un geçmişini imiş gibi anlatarak, yeni tarih tezi arayışlarında uyduruk bir Devrimci Yol tarihi yazmaya çalışmaktadırlar.

nerilerini ve çıkış yollarını da böyle görür.

Ne var ki, sorunlara farklı yerlerden bakıldığı, farklı perspektiflerin var olduğu tartışmalarda açığa çıktığı ve herkes tarafından görüldüğü halde, kimileri bu tartışmayı çok çarpık şekillerde sunmuşlardır. Hala da bu gayretlerini sürdürmektedirler. Söz gelimi, kendileri "Cunta ile burjuva partileri arasında farklar var" demişlermiş, buna karşılık Devrimci Yol'un çizgisini ve tezlerini savunanlar ise, "hayır, bunlar arasında hiç bir fark yok" demişlermiş gibi; veya kendileri "12 Eylül'de dönem değişti" demişlermiş, bizler de "hayır, dönem değişmedi, her şey eskisi gibi" demişiz gibi, bu tartışmalar basit, yüzeysel ve çoğu kez de çar-

TÜRKİYE'DEN

BAZI AÇIKLAMALAR

Geçen sayımızda sol ve devrimci çevreler arasındaki tartışmalarla ilgili olarak Türkiye'den de çeşitli yazılara dergimiz sayfalarında yer vereceğimizi belirtmiştik. Bu sayıda başladığımız bu bölümle bazı açıklamalar yapma ihtiyacı duyduk.

Bilindiği gibi yurtdışında bulunan çok sayıda ilerici ve devrimci bir takım zorluklar nedeniyle Türkiye'deki legal ya da illegal yayın ve yazıların izleyememekte, bunlardan bilgilenebilmektedir. Türkiye'de Sol'un belli kesimleri çıkardıkları dergilerle kendi görüşlerini tartışıp yayabilmektedir. Buna karşılık devrimci kesimler, gruplar ve kişiler böyle bir olanaktan yoksun oldukları için düşüncelerini doğal olarak bir takım gizli yollarla tartışmaya sunabilmektedirler. Her iki kesimin bu tür yazılardan yurtdışındaki devrimcilerin de haberdar olması yararlı bir şeydir. Bu tür yayın ve yazılardan günümüzün sorunları ile ilgili olduğuna ve bizler için eğitici, ilerletici, olduğuna inandığımız çeşitli yazıları dergimizin olanakları ölçüsünde okuyucularımıza iletmeyi düşünüyoruz. Bu bölümde dergilerden ve kitaplardan alıntılarla bize ulaşmış yazı ve mektuplar yer alacaktır. Bu bölümlerdeki yazılardan alıntı olanların hangi dergi veya kitaptan olduğu belirtilcektir. Türkiye'de legal yayınlanma imkanı olmayan yazılarda ve mektuplarda ise bazı teknik bilgilerin dışında herhangi bir açıklama olmayacaktır.

Her derginin ve yayının bir çok konuda belli ölçülerinin olması doğaldır. Bu bölümü düzenlerken Devrimci İşçi'nin de yazı ve konu seçiminin yanı sıra diğer konularda da kendi ölçülerine göre hareket etmesi doğal karşılanmalıdır.

DEVRİMCI İŞÇİ

85 yılında bir grup devrimcinin Devrimci Yol Dergileri'nden derledikleri seçmeler kitabına yazdıkları önsöz.

ÖNSÖZ

12 Eylül askeri faşist darbesiyle ülkemizde yeni bir dönem başlamıştır.

Devrimci Hareketin yenildiği, demokratik kitle örgütlerinin dağıldığı, en basit görece hak ve özgürlüklerin bile ayaklar altına alınıp çiğnendiği, 12 Eylül askeri faşist darbesi sonrası dönemde, genelde sola ve Devrimci Harekete, şaşkınlık, dağınıklık, güvensizlik, örgütsüzlük, kısıcası tam bir kargaşa egemen olmuştur.

Yaşadığımız yenilgi ve yenilginin bir sonucu olarak ortaya çıkan olumsuzlukların aşılabilmesi, Devrimci Hareketin saflarındaki dağınıklığa, kafa karışıklığına son verilebilmesi, ancak, düşünce, bilinçli, örgütlü bir mücadeleye ile mümkündür. Bunun çözümü ise, bugünkü temel siyasi görevin, devrimci bir partinin yaratılması tespiti ile bu doğrultuda yapılacak örgütlenme çalışmalarında aranmalıdır.

Devrimci Hareketin 12 Eylül öncesi dönemde, temel siyasi görevin partinin yaratılması olduğu yolundaki tespiti ve bunun çözümüne yönelik, devrimci yayın politikası aracılığıyla (Devrimci Yol dergisiyle), örgütlü, sistemli, bilinçli ve iradi çalışmaları, örgütlenme faaliyetleri, 12 Eylül yenilgisiyle kesintiye uğramıştır.

Bugün biz, 12 Eylül sonrası koşullarda, değişen sınıf ilişkisi ve ilişkileriyle, Devrimci Hareketin aynı sorunla karşı karşıya olduğunu söylüyoruz. Sorunun çözümünün ise, öncelikle Devrimci Hareketin doğru değerlendirilmesinde yattığını görüyo-

ruz. Bu yüzden, ilk adım olarak "Hareketin" devrimci görüş ve düşüncelerini oluşturan, parti ve devrimci anlayışı, çalışması tarzı biçiminde belirtilen örgütlenme sorunlarına ilişkin görüşlerinin yeniden ve derli toplu olarak yayınlanması gereğini duyuyoruz. Bu çalışmanın diğer amacı da, yeni dönemde mücadeleyi yürütmeye çalışan devrimci unsurların teorik yetmezliklerinin giderilmesine ve Devrimci Hareketin görüşlerinin öğrenilmesine yardımcı olma-ktır.

Devrimci bir örgütlenmenin yaratılması, ancak geçmişin doğru bir değerlendirilmesiyle mümkündür. Geçmişin değerlendirmesini, günümüzün sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirme anlayışı temelinde ele almak gerekir.

Devrimci bir hareket, yürüttüğü sınıf mücadelesiyle geçmişin doğru değerlendirdiğini göstermelidir. Geçmişin doğru bağlar kurduğunu açık seçik ortaya koymayan, geçmişin tartışma noktası olmaktan çıkarmayan bir hareket, sınıflar mücadelesini doğru yönlendiremez, diğer bir deyişle parti sorununun çözümüne yönelik ciddi adımlar atamaz.

Yazımızı, Devrimci Yol'un yigiti önderlerinden birinin "TARİH BİZİ FAŞİZME KARŞI ÖRGÜTLENDİĞİMİZ İÇİN DEĞİL, ÖRGÜTLENMEDİĞİMİZ İÇİN SUÇLAYACAKTIR" diye ifade ettiği, yaşadığımız dönemin temel siyasi görevinin faşizme karşı örgütlenmek, örgütlenmek ve yine örgütlenmek gerektiği şeklinde yorumladığımız sözleriyle noktallıyoruz.

Faşizmin Baskı Politikalarına Karşı Boyun Eğmeyelim

Bir bölgede Devrimci Yol imzasıyla dağıtılan bildiri.

Halklarımıza bugün, gözeneklerinden kan sızan semayenin beslediği bir avuç kan emicinin saldırı ve katliamlarına maruz kalmaktadır. Bir avuç para babasının ve onların ağzı salıyış uşaklarının dışında kalan geniş halk kesimleri her gün, faşizmin zor cebrine dayalı yeni uygulamalarla karşı karşıya gelmektedir. Tarihi kanla yazılmış ve katliam demek olan bu acımasız düzenlerini ayakta tutmak ve yoksul halklarımızı iyice sindirmek için, baskı ve şiddet uygulamalarını her geçen gün daha da arttırmaktadırlar. Hemen her gün basında, radyoda, televizyonda duymaya alışık olduğumuz ve bizzat bugün Kürdistan'da dünya kamuoyunun gözleri önünde cereyan eden cinayetler ve katliamlar tertipleniyor. Faşizmin bu zor ve şiddet eşliğindeki uygulamalarıyla halkı canından bezdirip, korkutmak, yoksulluğa, sömürüye dolayısıyla her çeşit sıkıntıya boyun eğdirmek ve ses çıkaramaz hale getirmek istiyor.

Türk devletinin oluşumundan günümüze kadar en belirgin özelliği olan katliam, cinayet ve baskı, 12 Eylül sonrası Evren cuntası ve onun bugünkü takipçisi Özal hükümeti tarafından daha sistemli, planlı, programlı, para babalarına huzur ve neşe veren bir tarzda sürdürülmektedir. Özellikle Kürt halkına karşı yürütülen acımasızca saldırı gün geçtikçe dayatılmaz boyutlara kazanmaktadır. Bir yandan günlük, sıradan bir hadise haline getirilerek yapılan zamlar, zaten dar gelirli olan halkımızın yaşam şartlarını gün geçtikçe daha da kötüleştirerek hayatı yaşanmaz bir hale büründürürken, diğer yandan da kendilerini "barış ve huzur melekleri", devrimcileri ise "cani ve bölücü" göstererek cinayetler işlemekte, katliamlar düzenlemekte, operasyon adı altında tam bir zulüm uygulamaktadırlar.

Gün geçtikçe, insanlık onuruna sığmayan bu insanlık dışı vahşet yeni ve daha acımasız biçimler alıyor. Kürdistan'da Kürt halkına karşı "bölücülük" kisvesi adı altında yapılan operasyonların giderek daha üst boyutlara varan baskı ve katliamların aldığı korkunç ve dayanılmaz biçim, bugün insanlık adına ürpertici ve utanç verici bir hal almıştır. Bu acımasız uygulamalar bugün tüm halk kesimlerini hedef almış durumdadır.

Bu acımasız ve korkunç uygulamaların son halkalarından biri de; SÜRGÜN: 8. Kol.Ord. Kom.lığı bu yakın zamanda talimat mahiyeti taşıyan bir bildiri yayınlamıştır. Bu bildiri "devrimcileri barındıran ve yardımcı olanları sürgün ederiz" diyerek bölgemizde kendilerine yardımcı olmayan halkın, devrimcilere ve devrimci düşüncelere olan samimi desteğini, bu türden uygulamalarla yok etmeyi amaçlamaktadır. Çocuğu, akrabası, kardeşi, eşi arananları bu uygulamaların başlıca muhatabı haline getiren, devrimci ailelere ve devrimcilere yardımcı olan kişileri insanlarımızı spiyonculuğa zorlayarak kendi benliğine, özüne yabancılaştırmak ve kişisizleştirmek istiyorlar. Devrimcilerin yakın akrabası çevresini diğer toplum bireylerinin sahip olduğu sınırlı haklardan da yoksun bırakmaktalar. Öğrenim hakkı, iş hakkı ve yurtdışına çıkmasına izin verilmemektedir.

Bugün bir çok insan, bu talimatın gereği olan tam bir kıyıma karşı karşıya kalarak, yerinden yurdundan atılarak sürgüne tabi tutuldu. Kürt halkının geniş bir bölümü de bu insanlık dışı uygulamaların tehdidi altında yaşamaktadır. Direnen ve vampirlerin zulmüne karşı koyan onurlu insanlarımızı çocuğundan, yurdundan, ekmeğinden edilerek sürgüne gönderiliyorlar.

Çok açık ki, bu uygulamaların amacı sadece devrimcileri barındıranları ve devrimci ailelere karşı yapılan uygulamalar değildir. Bu uygulamalar tüm halk kesimlerini devrimci aileler şahsiyetinde hedef alan uygulamalardır. Faşizmin bugüne kadar ki baskı politikalarının bir devamı ve bir parçasıdır. Faşist Türk devleti bugüne kadar bulabildiği, keşfedebildiği yıldıma, baskı ve zulüm uygulamalarını çeşitli yöntemlerle halkımıza karşı devam ettirmenin bir halkasıdır. Özellikle Kürdistan'da çeşitli bahanelerle bugüne kadar işkence görmeyen, jandarma dipçisi yemeyen küfür edilmeden insan kalmamıştır.

Ne ilginçtir ki; bu baskıcı, zora dayalı ve namların gölgesinde yapılan bu uygulamalar, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını milli zulüm uygulayarak, katliam ve cinayetler yaparak yok edenler, bugün kalkmış sözde Bulgaristan'daki "Türk soydaşlarının" ulusal haklarını savunmaktalar. İşte faşizmin iki yüzü! Karater özelliğini anlatan bir belge...

EMEĞİ HALKIMIZ

Acımasız bir yoksulluk, kan ve barutla beslenen bir zulüm altında yaşıyoruz. Her yeni gün daha çok yoksulluk, sefalet ve kan, daha çok baskı ve zulümden başka bir şey getirmiyor.

Ve her geçen gün, bu acımasız sömürü düzenlerini ayakta tutabilmek

ve yoksul halkı iyice sindirmek için, baskılarını daha da arttırmaya çalışıyorlar. Hergün yeni cinayetler, katliamlar düzenliyorlar.

Bu baskı ve zulme karşı 'en ufak bir kişisel menfaat gözetmeksizin, silah elde kahramanca direnerek halkımızın karşı karşıya olduğu bu zulüm cenderesini parçalamanın ve insanca yaşamının birer güvencesi olan, halkımızın en değerli evlatları olan devrimcileri ve yurtseverleri gördükleri yerde topluca katletmektedirler. Yüreği halktan yana çarpan, kendisinden yana olmayan herkese kurşun yağdırmaktadırlar. Daha dün Dersim'de, Hakkari'de, Siirt'te, Mar'din'de, Bitlis'de onlarca yurtsever katlettiler. Yüzlerce emekçi köylüyü devrimcilere yardımcı oluyor gerekçesi ile işkenceden geçirdiler.

Evet, işte bu soygun, sömürü, kan ve barutla beslenen zulüm düzeninden bizim payımıza düşen bunlardır; her gün daha çok işsizlik ve pahalılık, yoksulluk ve sefalet, işkence ve hapis, ölüm ve acı, bu karanlık düzenin efendilerinin bize sundukları bunlardan başka bir şey değildir. Ve bundan sonra da bundan farklı olmayacaktır.

Emekçiler, ilerici, gençler, devrimciler, insanlıktan yana herkes; Faşizmin kan ve barut eşliğindeki bütün uygulamalarına karşı mücadele edelim. Faşist Türk Devleti'nin, emekçi halklarımıza karşı ilan ettiği bu topeyken saldırılara karşı suskun, teslimiyetçi bir boyun eğişi reddederek direnelim. Yarın, özgürlük ve eşitlik temelleri üzerine kurulacak olan bir düzenin savaşını veren devrimcilere sahip çıkalım, onlara destek olalım. Kürt halkının bağimsızlığa, özgürlüğe olan mücadelesinin bir gereği ve ifadesi olan bağimsızlık mücadelesini tüm gücümüzle destekleyelim. Özellikle son günlerde uygulamaya konan, faşizmin sürgün ve kıyım politikasına karşı suskun kalmayalım, Faşizmin zora dayalı politikalarına karşı uyanık olalım. Adı zulüm ve işkence olan bu faşist devlete karşı köklü başkaldırmak için mücadeleye saflarında birleşelim. Bu mücadelenin halklarımızın gönüllü ve ortak birliği ile başarıya ulaşacağı inancıyla haykıralım...

SÜRGÜN VE KIYIM HALKLARIMIZIN DEVRİMCI MÜCADELESİNİ DÜRDÜRÜMÜZ!

YAŞASIN TÜRK VE KÜRT HALKLARININ ORTAK ÖRGÜTLÜ MÜCADELESİ!

DİRENİŞİMİZ ZAFERE KADAR SÜRECEKTİR!

ZAFER EMEKÇİ HALKLARIMIZIN OLACAKTIR!

DEVRİMCI YOL

YENİ DİYE SÖYLENENLER NE?

...deki bir Devrimci Yolcunun dışar-dakilere mesajı.

26.08.1985

Sevgili Kardeşim;
Uzun bir aradan sonra nereden esti de yazmaya karar verdim diye-bilirsin, ancak böyle davranmam gerekiyordu. Ayrıca mektup yazmak da ayrı bir sanat, yazmış olmak için yazıp boş işler yapmak istemediğimden de olabilir bugünkü bekle-mem. Her şeyden önce abimin sonsuz selamlarını iletmek isterim. Özellikle sana eski ve sevdiğin dostuna ve ken-disini tüm tanyanlara söyleyecek şeyleri var.

Haziran ortalarına doğru yazmıştı, aynen aktarayım: "Burada günler kitap, dergi, gazete okumakla geçi-yor. Haftada 4 gün 45'er dakika hava alabiliyoruz. Geçtiğimiz günlerde, dün, bugün, yarın diye bir kitap okumuştum. Çok methedildi ben de duyuyam dedim. Bugüne kadar oku-duğum romanlardan çok farklı alışıl-mamış bir bir şey. Güntümüz sorun-larına çözüm iddiasıyla bir araya gelmiş bir insanın çözüm arayış-ları, çözüm ararken bir çıkmaza

saplandıklarının öyküsü. Öyle ki, güncel sorunlara çözüm arayışı, bir yana bırakılmış, başka dünyalara gidiliyor. Sonuçta yeniyi ve iyiyi bulduklarını söylüyor. Bana göre ilginç gelen yanı ne oldu? Biliyor musun? Yeni denilenin, hiçbir yeni yanı olmadığı hep bilinen ve ciddiye alınmayıp, gülüp geçilenlerin allanıp-pullanıp tekrar getirilmesi. Böyle bir sürü roman okumuştum. Bunda de-ğişik gördüğüm ve alışılmamış olan ayrı bir ekolden gelen yazarın aynı masalları anlatması. Güncel sorun-ların nedenlerini de geçmiş kuşağa bağlaması, onları suçlaması. Bunu so-runların içinden gelmiş, onları yaşa-mış ve bilen bir edasıyla toplumsal gerçeklik adına yapmaları da bir başka ilginç yanı oluşturunca. Oku-dukdan sonra izlenimim ve yazarın kafada şekillenen imajı, toplumun içinden gelmiş, sorunları yaşamış ve bilen birinden ziyade akademik-doktora tezi hazırlayan ağzında pipo-su, çenesinde sakalı olan entellektüel bir uzaka olabileceği şekillendi. Ulaşılan çözümlerini yaşanan top-

lumsal bunalımın çıkışına değil, daha derinleştirmeye yönelik görünüyor. Ve gerçekten de öyle, öz olarak as-lında yazar toplumun bunalımına çözüm ararken, kendini bunalıma so-kuyor ve kendi bunalımını gizlemek için toplumu bunalımda göstermeye çalışıyor. Yazarın gerçekten buna-lımda olduğu ve tedavisi ihtiyacı ka-anatına vardım okuyunca. Hatta okuyanları da kendi dengesizlikleri içine çekmeleri olası. Örnekleri de var ayrıca, ciddi sorunlara yol açaca-ğı söylenebilir. O kadar methedilince zevkle okunabileceğini düşünüp, oku-dum ama, oldukça sinirlerim bo-zuldu. Keçiboynuzuna benziyor di-yeceğim, ama diyemiyorum, çünkü zehir gibi bir şey. Yani zehirli keçi-boynuzu diyeyim. Bu espiriyi bilir misin? Bir gram bal almak için bir çuval keçiboynuzu çiğnemek di-yer bir laf vardır. İşte öyle. Bir gram bal almak için bir çuval keçi-boynuzu çiğneyorum, ama içine zehir karışmış. Alınan bala bile değmiyor. Özetle, beğenmediğimi söylüyeyim. Methedeni görsen diyeceğim ner-deyse. Abartıyorum, gerçekten si-nir bozucu bir şey, iyi de olsa, baş-ladığım kitabı bitirme gibi bir ade-tim olduğu için okuyup bitirdim ama, kesinlikle biri bana lafını edip, övmeye kalksa kavgaya ederim. Ama böyle kitapların da hatası var-dır. Beğenen çıkar, çıkmış da zaten. Örneğin bana tavsiye eden. Galiba başkalarına da tavsiye etmiş, onlar da okumuş, şimdi onlar da tavsiye eden için iyi şeyler düşünüyor. Tavsiye eden için böyle iyi niyetli (!) düşün-celer taşıyorsa, var sen yazarının halini düşün. Onun için ne iyi niyet-leri (!) beslenir. Okuduktan sonra ya-

zarına "eline kalem alıp, böyle saçma sapan şeyler yazıp yazar diye geçi-neceğine, halde hamallık yapmasa daha işe yarardı" diyebilirdi çok is-terdim. Neyse laf çok uzattım....." Temmuz sonlarında aldığım mek-tupları da biraz aktarayım "hani geçen mektubunda bir kitapta söz etmiştim. Onu, burada biri söz etti-ğini okumak istemişim. Bir yıl kadar önce söz etmiş ama senden istemeye fırsat bulamamıştım, o zamanlar. Gerçi onun söylemesi tavsiyenin öte-sinde, övme biçimindeydi. İşin kitabın ilk bölümlerini çok kötü-lerken son bölümlerinden övgüyle söz ediyordu. Son bölümleri için, yazar dediğin böyle olmalı vs. tü-ründen övgüler. O arada kitabı te-min edip okuma olanağım olmadı ama anlatılanları daha önce Bern-stein'in kitaplarında okuduğum için, Aynsının allanıp-pullanıp tekrar edil-diği sonucuna vardım. Öven kişi galiba aynı yazarın başka kitapları-na da okumuş, onlardan da aktarıp göklere çıkartıyordu. Ben de ona bunların öyle övülecek bir yanı ol-madığını, çok yanlış bir şey oldu-ğunu, olacağını söyledim. Böyle bir şey beklemiyor olmalı ki, önce afalladı, tutulan bir kitap olduğunu, tanımını bir takım eleştirimlerden söz edip, benim beğenmem için bir neden olmaması gerektiğini açık-lamaya çalıştı. Benim için su ya da bu eleştirinin ne dediği, kim ol-duğunun önemli olmadığını, beğeni-lecek hiçbir yanı olmadığını, böyle saçma işler yapmamasını söyleyince bu kez, sana ne, demeye çalıştı. İşte burada bazen böyle ufak tefek sudan meseleler, önemli sorunmuş gibi çıkıyor insanlar arasında. Bir

hiç yüzünden aramızda biraz soğuk-luk çıktı. Gerçi delikanlılık yapıp ters cevap verdi ama, ondan sonra biraz ilişkilerimizde ölçülü davranma-ya çalıştı. Bu kadar reklam yapılınca insanın doğal olarak ilgisini çekiyor. O nedenle istemişim o kitabı. Sonuçta okudum. Sözde bir takım değerleri yüceltmeye çalışıyordu ama bu arada gerçek değerleri yoketmeyi amaçlayan bir mantığı üzerinde yükseltilmeye çalışıldığı hissedili-yordu. Okuyup altında yatan mantığı farketmekte üzüldüm. Sinirlenmemeli-sin vs. diyorsun ya, sinirlenmedim, geleceği düşünerek acı duydum. Sanki içimden bir şeyler koptu. Faz-la mı duygusal olmuştum acaba? Ama galibane insanı daha duygusallaştırıyor. Belki bunda yaşa-dığımız ortam ve koşulların etkisi olsa gerek.

Koşullar yaşamın zorlukları gün-den güne ağırlaşıyor, insanlar bu ağırlık altında eziliyor. Çaresizlik onları bunalıma sürükliyor. Çıkış için çözüm arayışlarına itiyor, hep bir arayış içinde oluyor. Çözüm diye bululanlar, getirilenler, çözüm ol-muyoralış verişlerinde bunlardan yakındığından tezgahların kafa sallaması, ya da önemli değil demesi pazarlamacılarından olsa ge-rek. Malının satışını kötüleyecek değil elbette, satış düşmesini iste-mez, yaşam giderek kötüleşip, ağır-lasacak böyle giderse. Ama ben ke-sinlikle inanıyorum ki serbest ticaret ortamından yararlanıp piyasayla iste-dikleri gibi oynayabilenler gerekli tedbirler alıncaya kadar teşhir olup piyasa-dan silinecek. Buna hiç kuşum yok. Bugün her yandan destek gördüğünü sananlar yarın açıkta kalıverir."

BURJUVA DEMOKRASİSİ İLE ŞÖŞYALİST DEMOKRASİ KEDİ İLE KÖPEK GİBİ AYRI CİNSLER DEĞİLDİR

Murat Belge
Tarihsel Ulaşma kitabundan bir böl-
lüm

Türkiye sosyalistleri, bugün bile, "rüstlerini ispat etme" aşamasında-lar. Ülkemizde sosyalist hareket, ciddi bir anlamda su yüzüne çıktığı anlaşıldı. Bu yana, kendi fiili varlığı ve gücünün ötesinde bir ekti-liliğe sahip oldu. Denebilir ki, böyle bir durum kendi işine de geldi. Gel-elelim, sosyalist hareket kendisi toplumda birtakım değişimleri ger-çekleştiren bir güç değil de, üzerin-den toplumdaki değişimler gerçekleş-tirilen bir varlık olmanın ötesine geçemedi.

Ama önemli bir neden, sosyalist hareketin Türkiye'deki demokratik-leşme eğilimine katkısının cılızlığı olmalıdır. Şüphesiz Türkiye'nin ken-di anti-demokratik geleneği (çünkü CHP çizgisi bir türlü, DP-AP çizgisi de bir başka türlü anti-demokratik öğelerden örülmüştür) bunda önemli bir etmendir. Yaşamın deneylerden bildiğimiz gibi, sırf mantık düzeyinde de söyleyebiliriz ki, bir toplumsal geleneğin demokratik zorlaması ol-madıkça, sosyalist hareketin kendi-liğinden demokrasi üretmesi cılızdır değildir. Ancak bu genel gerekçenin yanı sıra, Türkiye'de devrimci hareke-tin tekparti resmi görüşüne oldukça yakın olması, onun semsiyesi altında doğup gelişmesi, önemli bir han-di-kaptır. Tek-parti ve onun çok-parti rejiminde aldığı görece değişik biçimler, kitle desteğini iktidardan temel koşulu olarak kabul etmesinin yatkın değildir. Burjuva demokra-sisinde bu kitle desteğinin başlıca tezahür etme biçimi olan genel se-çim, bu bakımdan, ikinci çizginin "iktidara erişme"sinin kaçınılmaz ve zorunlu yolu oldu. 1950'nin "karşı devrim" olarak kavranmasıyla da, sol, "kitle desteği" kavramının bir önemli biçimini kolayca analizinden

attı: Demokrasiye hiç değışile biçim-sel olarak yakın olanı değil, tepeden-inme ci çizgiyi tercih etti. Altmışlar ve yetmişler bu kısır teorik kavgalarla geçti. 12 Mart gibi sivil karar meka-nizmalarını ciddi şekilde sekteye uğ-ratan bir müdahale, 27 Mayıs'ın "demokratik" olduğu inancıyla ye-tişmiş bir sol kuşak tarafından önce sevinçle karşılanabildi. "Öncü" örgü-tülü kitleyle ilişkisi gibi hayatı bir sorun o dönem boyunca ancak heya-can düzeyinde tartışıldı (hala da ge-rekli mesafe alınmış değil). Daha sonraki dönemde ise, ilkin bölünmüş-lüğü ile toyluğunu sergileyen sol, çeşitli gruplar da hep aynı yerşeren "şefokrasi"leri, "biz öncüyüz, siz tabansınız" tavırları, bilinen "ikna" yöntemleri ve daha birçok özellik-leriyle, Türkiye'de kitlelerin hangi özlömlerine cevap verdiyse verdi, ama herhalde "demokratikleşme" özlömlerine cevap veremedi.

Bu çok önemli eksikliği başka eşit derecede önemli, eksiklikler de eklenebilir; en başta, ülke sorunlarını bilmemek sağ bir muhalif tavırın ötesine geçmemek, geçerli bir hayat tarzı önerememek. Ancak bütün bu olumsuzluklarda, solun dünya çapın-da ki bunalımının ve çözümsüzlüğü-nün de büyük bir payı vardı ("bu-nalım" derken, yalnız komünist parti-leri değil, sosyalist ve sosyal-demokratik partiler de hesaba katıyorum).

Sonuç olarak, Türkiye'de bundan sonra oluşacak bir sosyalist hareketin kendini ilkin demokrasi konusunda kanıtlamasının zorunlu olduğu kanı-sındayım. Kimi zaman bu bağlamda gündeme getirilen "burjuva demokra-sisi/sosyalist demokrasi" ikilemi de bana çok anlamlı görünmüyor. Bun-ların "kedi" ve "köpek" gibi ayrı cinsler değildir. Ayrıca, "demokrasi"

kavramını, burjuvaziye özgü bir kav-ram gibi düşünmenin de gereği yok. Tarihte önce burjuvazi ile demokrasi somutluk kazandı diye, demokrasinin bir kısmını, sosyalistlerin burjuvaziye bırakmaları gerekmez. Bir başka söy-leşle, demokrasi sosyalistlerin burjuvaziden öğreneceği bir şey de-ğildir; ama aynı zamanda, "birazına onlar sahip çıkıyorsa o kısmı bizi ilgilendirmez" diyecekleri bir şey de değildir. Burjuva demokrasinin sin-
nırlarını teoride dar bulup, sosyalist pratikte daha da hoşgörüsüz, tek tip düşünce, insan ve davranış üret-meye yatkın bir yapı kurmak, acı bir çelişkidir.

Türkiye'de, özellikle '80 öncesi dönemde, cepheleşmeler görüldü. Ancak bu cepheleşmeler kendi içlerinde çok parçalıydı ve uzun-vadeli birlik kurtarmaları zordu. Öte yandan, cepheleşme gücü de oldukça denk sayılır. Bir başka söyleşle, özellikle sivil politikanın yürürlükte olduğu dönem-le, Türkiye'de geniş kitlelerin Nikaragua'da Somoza veya İran'da Şah gibi, büyük çoğunluğu kendi düşüncesi ve düşman bulayacağı politik şahsiyetler karşısında geniş halk cephe-leri oluşturmaları beklenemez. Bunun bir başka sonucu, politik veya başka düzeylerde ayrımlara göre kendilerini tanımlayan çeşitli kesim-lerin bu kimliklerini daha uzun za-man koruyacaklardır. (Mekanik "alt-yapı/üst-yapı" analizleriyle "yanlış bi-
linçin" çabucak aşılacağı inancıyla hareket etmenin yanlışlığına, bu bağ-lamda, sadece değinerek geçebiliriz; insanların ideolojik formasyonları basit "yansımaları" değildir ve kolay kolay değışmez; elverişli koşullarda bizim gösterdiğimiz doğru lari hemen benimseyebilecek "aldatılmış" kitle-le-
re değil, bizden farklı düşünen ve öyle düşünmeye devam edecek somut insanlarla birlikte varolacağız.) Bu koşullarda sosyalistler ilkin bütün bu değışik kesimlerle birlikte kendile-rinin de üzerinde politika yapacak-ların demokratik platformun kurul-masına katkıda bulunmaları ve böy-lece düzenlenmiş ama demokra-tikleşme sürecinin bütünsel, zorun-lu bir ögesi olmaları gerekir.

HERKES KENDİNİ SORGULASIN

Bir bölgedeki Devrimci Yolcunun ha-reketimizin içindeki gelişmelerle ilgili görüşleri

Yoldaşlarım;
Yıl 1985'in ortası. Tartışmalar 83'de başladı. Yazın, iki sene ne yaptık, grup olarak, hareket olarak, birey olarak. Bunun hesabını önce kendim kendime verelim ki sonra halka verelim. Herkes kendini sorgulasın bir kez ben ne yaptım, ne yapabili-rim diye. Eğer yapabileceğimizi yap-mış ya da samimi olarak onun ça-bası içine girmiş isek, ezilmek, suçluluk duymak ortadan kaldırıl-masa da hafifleyebilir. Öyle ifade edeyim. Bugün mekâm önemli değil. Ama mekânın giderek önem kazana-cakı da açık. Örneğin,lere doğru bunları açık tartışmakta fayda var.

Sevgili arkadaşlar; ben bunları yazarken hiç bir arkadaşşı birey olarak düşünmüyorum. Şu an Avru-pa'daki, dürüst, yürekli Türkiye halk-ları için çarpan arkadaşlara sayık duyuyorum. O halde, arkadaşlar biz-le-
r ne yapabiliriz yani Türkiye de-kiler. BİRİNCİSİ : Geçmişte Dev-rimci Yol'cu idim diyebilen hala, da oyum diyebilen arkadaşları bugü-nün sorunları temelinde, bugünün politikaları konusunda ortak yakla-şım birliği sağlamaya çalışmak gere-kir. Ama bu alabildiğine dikkatli, ölçülü olmalı. Çünkü geçmişte, insan ne ise bugün o değil (Günme ve yoz-laşma burda da yoğun.İKİ: Ortak yaklaşım birliği sağlayan insanlar, iki kişi de olsa pratik mücadeleye yönelerek, sorunlar temelinde halkla kopan ilişkilerini yeniden kurmaya çalışması önemli bir görevdir. Bun-dan şu anlaşılmalıdır; eksi ilişki-lerin canlandırılmaması, halkın haklı, somut, güncel sorunlarının temelinde onların politikası yaparık, başlan-çıkla siyasal olmayan nitelikte en ge-niş kitle ile ilişkileri geliştirmek. Bu kendiliğindenli eylemlere müdahale-nin koşullarına da yaratık, Politik

olarak kendimizi yenileyerek gelişt-irmek, onun koşullarını yaratmak. DÖRT: Türkiye'nin ve kendimizin tanımlanması, sınıf mücadelesi içi-
deki güçleri ve ilişkilerini tanımlama-ya çalışmak. Bunları yapmak da Devrimci Yol ideolojisi ile mümkün-dür. Basit de olsa bağlarını kurmak ve pratik mücadeleye yönelmek. Bu an-lamda bizlerin sorunlarına yaklaşı-rken (tüm Türkiye'dekilerin) düşünce farklarını bir yana bırakarak yakla-şmak ve ortak düşünceler de ortak yönelimler saytıyıp çözüm aramal-lar. Bu anlamda önümüzde güçlü bir Devrimci Yol yaratmak varken bunun ilk adımları da sorunlara ortak çözüm aramaktan geçiyor.

Bizler ayrılıktan korkmuyoruz. Aynlık olayı yeni, daha güçlü, gür-büz bir Devrimci Yol yaratmaya hiz-met etmeli. Bunun ilk adımlarını vakit geçirmeden atmalıyız. Ayn-lık yenilgi sonrası normal olur kardeşim. Olmaması temennimizdir. Ama olması da o kadar kötü değil. İki farklı dünya görüşü ne kadar bir arada durabilir? Hele Devrimci Yol'a ideolojik olarak yanlış geçersiz ve eski diyen, bir anlayışla ben kişi olarak bir arada olamam. Devrimci Yol Türkiye'nin marksizmi, marksiz-mi Türkiye üzerinde somutlaşmışdır. Bunu tarihsel katkı kanıtladı. Ye-nilgi bunu yadsımıyor. O anlamda ayrılık ayrılır, reddeden eder. Bu ayrılığı ve olursa gelecekteki do-ğal ayıklanma olarak algılamalıyız. Ama ayrılan arkadaşları kazanmaya sonuna kadar çaba göstermeliyiz. Aynlıkların sunni olarak yaratacak, körikleyecek tavır ve davranışlardan kaçınılmalıyız. Hele hele şiddet unsu-rundan uzak durmalıyız. Şiddet baş-vurduğumuzda (kendi aramızda ayrı-lanlarla) kendi kendimizi inkar etmiş oluruz.

SOL İÇİNE ŞİDDETİ SOKMAK DEVRİMCİLİK DEĞİLDİR

PKK, kendi saflarını terkeden ya da PKK çizgisine belli eleştirileri olan kişilere karşı sürdürdüğü "imha" eylemlerine bir yenisini daha ekledi. İki yıl kadar önce PKK çizgisine muhalefet ederek ayrılan ve PKK'nın kampanyası nedeniyle kamuoyunda adından sıkça söz edilen Semir (Şatin Güngör) İsvç'de düzenlenen bir geceyi izlerken PKK tarafından öldürüldü. Daha önceleri de PKK bu şekilde saflarından ayrılan bir çok kişiyi öldürmüştü.

Kendi saflarından ayrılan, ya da muhalefet eden herkesi ihanetle, hainlikle, ajanlıkla suçlayan PKK, bu suçlamalardan yola çıkarak içinde oluşan muhalefet odaklarının yok edilmesi, imha edilmesi gerektiğini savunmaktadır.

Bu mantığın bir ürünü olarak, Semir de PKK'dan ayrılarak, PKK'ya eleştiriler yönelterek, "davadan dönmüştü". Böylece ortadan kaldırılmasını gerektiren bir "suç" işlemiştir!

İşte bu şekilde, çeşitli halk güçlerine karşı, tek tek kişi ve gruplara karşı saldırılar bir çizgi izleyen PKK, kabul edilemez gerekçelendirme ile işlediği suçları meşrulaştırabileceğini sanmaktadır.

Kendisine karşı olan herkese, her şeye düşman gözüyle bakan PKK'nın bu akıl almaz, mantığa sığmaz tutum ve eylemlerine karşı gösterdiği "hain"lik, "ajan"lık, vb. gerekçeler belki kendisini ikna etmiş olabilir. Ama, ne var ki, dünyada bu ilkel mantığı kabul edecek akli başında başka birilerinin çikabileceğini düşünmek zordur.

PKK, bugün sadece kendi saflarını terkedenlere karşı değil, dışındaki herkese karşı saldırılar bir tutum içinde. Bu saldırıların dozunu artırarak sürmektedir. PKK, böyle havalara kendini kapırmış ki, PKK'ya eleştiren bildiri ve dergilerin dağıtımını engellemekle de kalmayıp, neredeyse sokakta, kahvelerde nerede olursa olsun her yerde PKK'nın konuşulmasını, eleştirilmesini de yasaklayacak kadar saldırgan bir tutum içine girmiş bulunmaktadır. Türkiye Sol Hareketleri'ne, bir nevi PKK'ya eleştirme yasası koyduğunu ve bunu da bir resmi çizgi haline getirdiği yayın organlarındaki değerlendirmelerinden yeterince anlaşılmaktadır.

PKK, kendi dışındaki sol hareketlere, kişi ve örgütlere karşı akla-hayale sığmaz küfür ve karalamaları çarşaf çarşaf dergilerinde yazmaya ve yayma hakkını kendinde buluyor. Ama başkalarının PKK'ya eleştirmesini yasaklamaya ve yasayı uygulamak için de elinden geleni yapmaya çalışıyor.

PKK'nın sol güçlere karşı, halk güçlerine karşı şiddetle dayalı eylem ve tutumlarından somutluk kazanan bu mantık, provakasyon mantığıdır. PKK bu mantığı, resmi bir çizgi haline getirmiştir. Bu mantık bugün ortaya çıkmış ve yeni benimsenmiş bir mantık değildir. PKK'nın ilk oluşum yıllarında temel bir yöntem olarak benimsenen bu mantık bugün çeşitli biçimlerde kendisini ortaya koymaktadır.

Bu mantığın sadece, PKK'ya özgü bir mantık olduğunu düşünmek de yanlış olur. Çeşitli sol hareketlerde derece derece bu mantığın izlerini bulmak mümkündür. Bu mantık olmasaydı, 80 öncesi, Sol'da yayınlanan iç çatışmalar, öldürmeler ne ile izah edilecektir.

Bu mantığın, bugün Sol'un, aşması ve kurtulması gereken bir mantık olduğunu, bu mantığın sosyalizm davasına önemli kayıplar verdiğini, halen de bu kaybı verdimeye devam ettiğini bilmek gerekiyor.

Sol saflarda farklı biçimlere bürünerek gözlenen bu mantık en ilkel ve yalın haliyle çıplak ve uç örneğini PKK pratiğinde somutlamaktadır. Bugün tüm Sol'un aşması gereken bu mantık, en genelinde ideolojik müca-

dele alanına, fikir mücadelesi alanına şiddeti sokma yönteminde ifadesini bulmaktadır. PKK diğer Sol'dan farklı olarak, bu alana oturttuğu şiddet politikasının bir yöntem olarak gerekliliğinin resmi savunmasını yapacak kadar açıktır.

Farklı fikirlerin çatışma alanı olan ideolojik düzeyin sorunlarını şiddet kullanarak çözmeye yöntemi devrimci bir yöntem değildir, ve olamaz... Bırakalım devrimciliği, demokratik çizgisinde dahi bu yöntemle yer yoktur. Bunun da ötesinde liberal ve muhafazakar burjuva akımlar-pratikte uymasalar bile-İfta, fikir mücadelesi alanında şiddetten yana olmadıklarını çağdaş olmanın bir gereği olarak söylemek zorunda hissediyorlar kendilerini... İşte tam bu noktada başta PKK olmak üzere, kimi sözde sol hareketler düşünce alanına şiddet politikasını sokma yöntemini benimseyecek kadar akla-hayale sığmaz bir tutum içinde görünüyorklar.

PKK, kendinden olmayan herkese ve kendi çizgisine denk düşmeyen her gelişmeye karşı şiddeti bir tapınç aracı haline getirmiştir. Şiddetin her sorunu çözen sihirli bir değnek olduğuna zanneden bir gaflet içinde-dir.

Şiddetle tapan, onun her sorunu çözebileceğini sanan bir mantık, daha güçlü başka bir şiddetle kolayca teslim olma eğilimini de zorunlu olarak içinde taşır. Şiddeti tapınç haline getirmek, sınıflı toplumların egemen güçlerinin başlıca yöntemi olarak ortaya çıkmıştır. Bu yöntemin özellikle Türkiye toplumunun Osmanlı'dan gelip bugünkü faşist uygulamalarla devam eden halkı korkutarak sindirme politikalarının temel bir yöntemi olduğu yadsınmaz maz bir gerçek değil midir?

Bu yöntemlerle emekçi halkları özgürleştirmek mümkün olmadığı gibi, kölece boyun eğişi sonuna kadar halk üzerinde sürdürmek de mümkün değildir. Bu mümkün olsaydı, bırakalım geçmiş tarihten örnekleri, günümüzde; Faşist Cunta'nın Türkiye emekçi halklarını köleleştirme çabaları başarılı olurdu.

Devrimci güçler, hiç bir şekilde egemen güçlerin, onların faşist yöntemlerini emekçi halkları soymak ve sindirmek için kullandıkları baskı yöntemlerini ve araçlarını aynen alarak bunları halka karşı kullanma hakkını kendilerinde görmeyiz ve görmemelidirler. Bu yöntemleri benimsenlerse, karşı-devrimci güçlerin politik taktiklerinden kendilerini ayırtmekte alabildiğine zorlanırlar.

Devrimci mücadelede, amaca varmak için her araç meşru değildir. Bu bakımdan, devrimcilik ile Makyaevizm arasındaki çizgilerini ortadan kaldırarak bir hareket devrimci hareket olamaz. Devrimcilikle, demokratlıkla, çağdaşlıkla bir ilişkisi olmayan ve halkın mücadelesine zarar veren ve halka, ileri, devrimci, demokrat kişi ve örgütlenmelerle yönelen şiddet sözçüğünün başına "devrimci" sözcüğü konularak bu hareketler, eylemler meşrulaştırılmaz. Bu şekilde, bu hareketler devrimcilik sıfatını kazanamazlar.

Devrimciler şiddeti, halka karşı değil, halkın düşmanlarına karşı, bu düşmanların şiddetle dayalı terörcü politikalarına karşı benimsemek ve gerektiği gibi uygulamak zorunda kalırlar. Devrimciler bunu şiddetle yaptıkları için değil, şiddetin herşeyi çözeceğine inandıkları için değil, ona bir zorunluluğun ürünü olarak başvurlar.

Devrimci şiddetin meşru temelini oluşturan şey bizzat karşı-devrimci güçlerin egemenlikleri altındaki toplumsal sistemi terörcü politikalarla dayanarak sürdürmesi olgusudur. Devrimci şiddetin meşruyetinin bu olgunun çerçevesinde bir alanla sınırlı olduğu bilinmelidir.

Engels'in ünlü deyişi; "Önce sen saldırı bay burjuva" sözü devrimci şiddetin meşru temelini en iyi anlatan bir sözdür. Bu meşruluk zemini dışında kalan hallerde, devrimciler şiddetle bir araç olarak dayanmazlar. Onlar, savundukları fikirlerin doğruluğuna ve gücüne dayanırlar... Hele, şiddet eşliğinde toplama bir fikri zorla benimsetmek gibi haller devrimci prensipleriyle, sosyalizm felsefesiyle hiç bağdaşmaz. Herseyden önce, marksistler, halk saflarındaki çelişki ve sorunların nasıl ele alınması gerektiği ve çelişkinin çözüm yöntemi konusunda net ve inandırıcı bir tutumu ortaya koyup bunu yerleşik bir gelenek haline getirmek zorundadırlar. Aksi takdirde, kefareti marksizme, sosyalizme yüklenen daha nice suçlar işlemeye devam olu-nacaktır. Her türden küçük burjuva sosyalizminin bir günah keçisi gibi marksizme yüklenmesi daha fazla izin verilmemelidir.

Üstelik, bu konuda zengin dersler çıkarılabileceği, ibret verici bir yakın geçmiş (70'li-80'li yıllar) ortada duruyor. Burada önemle üzerinde durulması gereken bir nokta, 12 Eylül Faşist darbelerinin, özellikle 80 öncesi yıllarda yayın bir şekilde gözlenen sol içi çatışmaları devrimcilerle ve halkın mücadelesine karşı bir silah olarak kullanılması olgusudur.

Bu noktada başta PKK olmak üzere, Sol Hareketleri'nin ciddi bir muhasebe ihtiyacı dururken, bu hatalı tutumun bugün pervasızlıkla sürdürülmesi devamı gösteriyor ki, bu hareketler hayatın acı tecrübelerinden ders alamıyoteneceği dahi şaşıp değillerdir.

Türkiye Sol'u, bu hatalı mantıktan arınarak, bu anlamda olumsuzluklarını aşarak, hoşgörüye dayalı bir tartışma ve eleştirme ortamı ve ilişkisini yaratabilirse, bunun başarılabildiği oranda halk nezdinde saygın bir yer bulabileceğini bilmelidir. Herseyden önce, bunun başarılabilmesi yolu, olumsuzlukları yeniden üreten değil, bunlara kaynaklık eden bu mantığı alabildiğine eleştirmekten geçer.

Bilinmelidir ki, sadece ülkemizdeki sol içi çatışma ortamının varlığı değil, bununla birlikte uluslararası ölçekte kimi sözde 'sosyalist' ülkelerin kendi aralarındaki çatışmaları da dahil, genel olarak dünya sosyalist güçleri arasında devam eden bu sapkın akımların yol açtığı çatışmalı ortam dünya çapında sosyalizm davasından çok şeyi kaybettirmektedir. Bu olumsuz ortam, dünya gericiliğinin elinde, sosyalizm davasına karşı büyük bir dalga kıran haline getirilmiştir.

Bu bakımdan en uç örneğini PKK eylemlerinde gördüğümüz bu mantık mahkum edilmedikçe, salt eylemleri knamakla bunun önüne geçilemez...

En son Semir'in öldürülmesinde ifadesini bulan ve PKK'dan ayrılan bir çok kişilerin öldürülmesi gibi olaylar nedeniyle elbetteki PKK knanmalıdır. Ancak bu tür knamaların ötesinde öldürmelerin arka planında yeralan mantuküzine yürü-yerek, olayların asıl kaynaklandığı yere inilmeli, oradaki batakılık kurulmalıdır ki, oluşturulan bu olumsuz dalga parçalanabilsin. PKK'ya

bakılırsa; PKK Kürt Ulusu'nun Ulusal bağımsızlığı ve sosyalizm için savaşmaktadır. Dolayısıyla bağımsızlık ve sosyalizm uğrunda her araca, her yola başvurmayı amaca uygun ol-sun, olmasın meşru saymaktadır.

PKK'nın özellikle yurtdışında, Türkiye'de ileri-devrimci siyasetleri demokratik kamuoyundan tecrit etme ve dolayısıyla Türkiye'de faşist rejimin düşmanlarına yeni ve elverişli malzemeler sunması gibi son derece olumsuz sonuçlar doğurabilecek bu tutumunu şimdilik bir kenarda bırakarak, PKK'da somutluk kazanan bu mantık bir ulusu bağımsızlığa da özgürlüğe de hiç bir şekilde götürmez. Kendisine muhalif her ses şiddet ve zorbalıkla bastırın ve bunu temel yöntem haline getiren bir hareketin, bu politikanın öncülüğündeki kitleleri özgürleştirmek hayal olmaktan öteye bir anlam ifade etmez. Böylece bir politika, emekçi halk kitlelerini özgürlük ve bağımsızlık davasından, sosyalizm davasından ancak soğutur ve uzaklaştırır.

PKK, Kürt halkını, Kürt emekçileri değil özgürleştirmek, bu mantığın itidari olacağı bir yerde ancak yeni bir kölelik rejiminin kurulacağı, PKK'nın siyasal pratiği, iç ilişkileri, dışındaki güçlerle kurduğu ilişki tarzı yeterince ortaya koymaktadır.

PKK, Kürt Halkı'nı bağımsızlığa götürecektir bir hareket de değildir, zira, Kürt Ulusu'nun, emekçilerinin bağımsızlığı, sadece Türk egemen güçlerinden bağımsızlaşarak elde edilecek bir şey değildir. Dünya çapındaki karmaşık ilişkiler içinde bağımsızlığın çok çeşitli türlerini görmek mümkündür. Bağımsızlık, her şeyden önce, dünyada bağımlı ilişkilerle açan siyasal odakların dışında bağımsız bir siyaset izlemekle mümkündür. Bölge gericiliğine, bu gericiliğin denetimindeki güç dengelerine dayanan revizyonist güçlere ve siyasetlere sığınarak bağımsız bir çizginin izlenemeyeceği açıktır. Her şeyden önce, izlenen siyasalın gerçek anlamda bağımsızlık espirisiyle bağdaş nitelikte olmalıdır. Sovyet revizyonizmi ve bölge gericiliğiyle ilişki ve bağlantıları gözönüne getirilirse PKK'nın bağımsızlığı bir siyasetten hayli uzak olduğu görülür. PKK'nın yegane bağımsızlık isteği, Kürdistan bölgesindeki egemen burjuvaziden bağımsızlaşma talebidir. Bu talep tam bağımsızlık için, bağımsız bir siyaset için tek başına yeterli olamaz. Zira, günümüzde, sadece, emperyalist-kapitalist sistemle bu sistemin güdümündeki kimi güçlerden, örneğin, Kürt Ulusu'nu ezen ulus burjuvazilerinden bağımsızlaştırmak bağımsız bir siyaseti oluşturmak için yeterli değil.

Emperyalist-kapitalist sömürteye kaynaklık eden bağımsızlık ilişkilerinden farklı olarak daha çok siyasal düzeyde ortaya çıkan ve ulusların bağımsızlığı önünde tehdit oluşturan başka bağımlılık biçimlerinin varlığı gözardı edilemez.

Sosyalizm adına, enternasyonalizm adına bencil ulusal çıkarlara hizmet eden kimi yeni tür bir bağımlılık ilişkisinin varlığı şartlarında devrimci anlamda bağımsızlık bu ilişkiye karşı da bir tutumu içermelidir. Oysa ki, PKK ve benzeri Kürt Milliyetçi Hareketleri'nde bu bağımsız eğilimi görmek mümkün değildir... PKK'nın, ileri-devrimci-demokrat kişiler ve hareketlerden sade vatandaşlara kadar bu kesimlere karşı sürdürdüğü saldırı-gan ve sorumsuz tutumuna karşı gös-

terdiği diğer bir gerekçe ise "savaş-mak"ı demogojisidir.

Burjuvaziye karşı savaşıyor olmak, hiç bir harekete, halk saflarına çeşitli biçimlerde baskı ve şiddet yöntemlerini sokmak hakkını vermez. Savaşıyor olmak, hiç bir harekete, Sol'da muhalif bütün sesleri zorla susturma, saflardan ayrılanları öldürme, halka baskı uygulayarak zorla bir şeyler elde etme hakkını vermez. Savaşıyor olmak, kendileriyle birlikte savaşmayan, ya da kendilerini istenen desteği kermeyen herkesi düş-man, hain, Kemalistler'in uşağı, ajan ilan etme hakkını kimseye vermez vs. Kısacası, "savaşıyor" olmak; şiddet kendinden olmayan herkese karşı uygulama, fikir mücadelesinin karşısında namulardan gölgesine sığınma hakkını kimseye vermez.

Şu da bilinmelidir ki, şiddetle tapanlar, şiddetin esiri olmaktan kendilerini kurtaramazlar. Bu esaret onları sürekli bir uçurumun başında tutar. Onlar, bir dönem, başkalarını birer birer bu uçuruma yuvarlayarak bu durumun kendilerini güçlendirdiğini, bir güç toplama kaynağı olduğunu zannedebilirler. Ama bir gün işler istedikleri yönde gelişmeyince, bundan kendi yakın çevresini sorumlu tutar ve bu kez bu çevre bir bir budanarak aşığı yuvarlanmaya başlar. Çevresi zayıfladıkça işler daha da kötüleşir, öfke ve tahammülsüzlük çığlığında döner ve kaçınılmaz akıbetten kurtulmak imkansız hale gelir.

Bize, PKK bu açmazda çoktan düşmüş bulunmaktadır.

Umarız ki, PKK bu açmaz içinde, başta Kürt Ulusu, halkı olmak üzere, emekçi halkların mücadelesine daha fazla zarar vermekten, bölgedeki gerici-faşist rejimlerin eline daha fazla koz vermekten geri dönecek basireti gösterebilir olsun.

PKK'nın bu basireti göstereceğine ilişkin küçük bir izi PKK'nın tutumunda görmek ne yazık ki mümkün görünmüyor. PKK'nın hatalı tutumlarından kaynaklanan halka karşı işlenen suçlarının kefaretinin devrimciliğe fatura edilmesini önlemek için kitleler içinde gerekli aydınlatma çalışmalarını daha kararlıca sürdürmek gerekmektedir. Bu da tek tek olayları knamanın da ötesinde PKK'nın hatalı eylem çizgisine damgasını basan mantığı her yönüyle teşhir etmekten geçecektir. Burada vurgulamadan geçemeyeceğimiz diğer bir nokta şudur: PKK'nın bu akıl almaz eylem ve uygulamalarını eleştirmeye, knamaya çalışan kimi siyasal çevrelerin, PKK eylemlerinden hareketle Türkiye'de silahlı devrimci mücadelesinin geçersizliğini kanıtlaya girişmeleirir. Bu çabayı, özellikle burjuva muhalefetin demokrasiklik politikasına gönülden umut bağlayan sol-liberal çevrelerde gözlemek mümkündür.

PKK'nın, silahlı mücadeleyi çoğu kez halkın mücadelesine zarar verecek sonuçlar yaratacak şekilde sürdürmesinden hareketle, silahlı devrim yolunun geçersizliğini kanıtlamaya çalışmak sapla samanı birbirine karıştırmaktır. PKK'nın silahlı mücadelesini, içindeki muhalefet eğilimlerini bastırmak dahil, dışındaki herkese karşı hiç bir kural tanımadan sürdürmesinden hareketle, ülkemizde, devlet politikasında somutluk kazanan, faşist terör politikalarına karşı, emekçi halkların devrimci eğilimlerinin silahlı biçimlerle sürmesinde ifadesini bulacak olan silahlı mücadeleyi yolu mahkum etmeye kalkışanlar, bu yoldan devrimcilerin bilincini bulandırmayı, başarıacakları zannedenler yanılığdan kurtulamazlar.

Ayrıca, PKK'nın mantıksızlık ifadesini bulan hatalı eylem çizgisi-Devamı 22. sayfa

Baştarafı 15. sayfada

gi organlara dayanarak kurumsallaştıracı sorunu, siyasal iktidardan ele geçirilmesinden sonraki süreçte eritilemez. İktidardan ele geçirilme anlamında devrim; burjuvazinin politik gücünün kırılması ve toplumsal dönüşümün önündeki engellerden bir kısmının ortadan kaldırılmasıdır. Devrim, burjuvazinin politik gücüne yerine, gündeminde sosyalist toplumu kurmak ve burjuva topluma özgü bütün ilişkileri tasfiye etmek olan proletaryanın ve müttefiklerinin siyasal gücünü koyar. **Devrim, aynı şekilde, iktidar fonksiyonlarının emekçi halk kitlelerine, onların bağımsız girişkenliklerine ve örgütlülüklerine devredildiği bir süreçtir.**

Geleceğin yönetici egemen gücü olacak proletar emekçi kitleler, bugünden bu amaç doğrultusunda eğitilemezse, toplumu yönetme sanatı ve becerisi bugünden kazandırılmazsa, bu kazanımlar güçlü gelenekler haline getirilemez ve toplumun bağında kurumsallaşmazsa, yarı, siyasal devrimden sonra revizyonizm bürokratik egemenliğine göre yolları yine açık ve savunmasız kalacaktır. Devrimi yapacak kitlelerin eylemli-ğinin rolü, sadece siyasal iktidardan hedeflediği bir süreçle sınırlanmaz. Geçiş dönemi, toplumun alt ve üst yapısında kasıcası hayatın her alanında toplumsal dönüşümün tam bir bütünlük içinde sosyalizme doğru evrildiği bir süreçtir. Bu dönem, siyasal öncünün yönlendiriciliğinde, iktidar gücünün kitlelere devredildiği, devletin toplum yaşamı üzerindeki fonksiyonlarının giderek azaldığı ve yok olduğu bir dönemdir. Bu dönemde, Sosyalist Demokrasi; "yukarıdan" denetim olmaksızın bürokrasiz, kitlelerin girişkenliği ile, devlet faaliyetlerinin her alanına etkin biçimde katılmasıyla, aşağıdan bir defada inşa edilmelidir." (Lenin)

Eğer parti, örgütlenmemiş bir kitle ile birlikte varolursa, kaçınılmaz olarak bürokratik bir aygıt haline gelecek yozlaşır. Ve devrimci süreci saptırır. Bu bakımdan ne sadece parti, ne de sadece yığın örgütleri. Bunlardan sadece birisine dayanan hareketler ya bürokratik kastların egemenliğine ya da anarşizme özgü burjuva sekişizliklere götürür toplumu.

Siyasal öncü(parti) ile devlet ve kitleler arasındaki ilişkiler sorununun tarihsel olarak yaşanan deneylerin ışığında sorgulanması ve bu noktadaki hatalı yaklaşımların sergilenmesi önemli bir konudur. Mevcut deney ve tecrübelerin ortaya koyduğu bir gerçeklik; devrimi yapan halk kitlelerin, geçiş döneminde toplum yönetiminin sosyalistleşme ve gözlenen belirgin apolitikleşme olgusudur. Emekçi halk kitlelerinin bağımsız örgütlülükleri ve girişkenlikleri ile toplum yönetiminde aktif olarak yer alamaması, söz ve karar sahibi olamaması gibi durumlar, bu kitlelerde politik sorunlar karşısında genel bir ilgisizlik ve kayıtsızlık eğilimine yol açmaktadır. Bu genel politik ilgisizlik koşullarında pertide ve devlet bürokratik yozlaşmanın ve revizyonist egemenliğin yolu da açılmaktadır. Kitlelerdeki apolitikleşme eğilimi, revizyonist bürokrasinin egemenliğini sürdürmesiyle de tam bir uygunluk içinde gündeme gelmekte ve hatta bürokrasi tarafından bizzat bu eğilim yaratılmakta ve güçlendirilmeye çalışılmaktadır.

Eğer parti, örgütlenmemiş bir kitle ile birlikte varolursa, kaçınılmaz olarak bürokratik bir aygıt haline gelecek yozlaşır. Ve devrimci süreci saptırır. Bu bakımdan ne sadece parti, ne de sadece yığın örgütleri. Bunlardan sadece birisine dayanan hareketler ya bürokratik kastların egemenliğine ya da anarşizme özgü burjuva sekişizliklere götürür toplumu. Sınıflı toplumların binlerce yıllık alışkan-

lıklarının toplum üzerindeki etkilerine karşı, bu alışkanlıkları yeni toplumsal ilişkiler içinde eriterek yoketmek, her türden gerici, karşı-devrimci girişimler ve bunların kitleler içinde etkili olmasını önlemek için partinin ideolojik-politik yönlendiriciliği mutlak gereklidir. Ve yine, örgütlü ve bilinçli bir yığın hareketinin varlığı da böylesi bir öncünün (Parti'nin) yozlaşmasının önünde koruyucu bir engel oluşturmaktadır. Siyasal öncü (Parti) ile kitlelerin oluşturma-ğı bağımı ve bölünmez kendi örgütlülüklerinin birbirini tamamlayacak ve bütünlüyecek şekilde birlikte oluşması kaçınılmazdır.

Geçiş dönemi sosyalist toplumlarında, "sovyet", "komün", "halk komiteleri" gibi, kitlesel örgütlülüklerin pratikte, iktidar organı işlevini yerine getirememesi, bu örgütlenmelerin bu işlevinin daha çok sekişel düzeyde kalması, süreç içinde bütün iktidar fonksiyonlarının parti ve devlet bürokrasisinin elinde toplanmasına yol açmıştır. Yığınlar ile iktidar organları arasındaki ayırım derinleşerek yeni bir yabancılaşma yaratılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkışının temelinde, öncü ile kitleler arasındaki ilişkiler sorunuyla ilgili bir bakışın yeraldığı söyleyebiliriz. Bu hatalı bakış açısını, özellikle, mevcut "sosyalizm"leri olumlayan hareketlerde, bunların gerek kendi iç ilişkilerinde, gerekse diğer halk kesimleriyle ilişkilerinde gözlemek mümkündür.

Şunu da açıkça belirtmekte yarar vardır ki; Devrimci Hareketimiz'in Direniş Komiteleri üzerine başlatıldığı tartışma, bir bakıma, bugünkü "sosyalizm"lerde somutlanan toplumsal ilişkiler sisteminde egemen olan anlayışlara karşı köklü bir eleştiriyi içerdiği kadar, "nasıl bir sosyalizm", "nasıl bir demokrasi" tartışmalarıyla, burjuva liberalizminin "çoğulculuk" sekişesinden ilhamını alan diğer sağ anlayışlara karşı da kesin ayırım çizgilerini içeren bir tartışmaydı.

Direnış Komiteleri tartışması, bu hatalı anlayışlara karşı, devrimci dünya görüşünün, yani M-4'ün kitlelere bakış açısının yeniden bir vurgulanmasıydı. Siyasal öncünün, geçiş dönemi dahil, tüm süreç boyunca tayin edici rolünü yadsıyan ve kendiliğindencilikle somutlanan kitle popülizmine dayalı liberal-sağ görüşlerin, bir federalizm savunusuna dayanan anarşist görüşlerin kitle örgütlerine yönelik bakış açıları ile devrimci bakış arasındaki ayırım çizgilerini bu tartışmanın içerisinde bulmak mümkündür.

Bir yanda varolan "sosyalizm"lerde somutlanan, kitlelerin bağımsız girişkenliklerine kuşku ile bakan ve böylece kitleler yerine, bürokrasiye ve militarizme dayamayı tercih eden, katı merkezizetçi sosyalizm anlayışları; öte yanda, anarşizm karşısında burjuva liberalizmine has anlayışların yeraldığı "çoğulcu" burjuva sosyalizmi anlayışlarından oluşan bu iki yanlış karşı, devrimci tutum bunlardan birini savunmak olamaz.

Devrimci Hareketimiz'in Direniş Komiteleri ve halk saflarında nasıl bir demokrasi konularına ilişkin devrimci görüşleri bir yorumla karşıtararak bu hatalı anlayışlara dönüştürme girişimleri olmuştur. Bu girişimleri karşı mücadele ederek bu devrimci görüşleri içerikleri doğrultusunda ilerletecek bir tartışmanın gerekliliğine inanıyoruz.

SALDIRI VE PROVAKASYONLARI BOŞA ÇIKARALIM

Türkiye ve Kürdistanlı İşçiler, Tüm İlericiler:

2 Kasım 1985 günü Stockholm'de, PPKK'nın (Kürdistan Öncü İşçi Partisi) 10. kuruluş yıldönümü toplantısında, provakatif bir saldırı sonucu, PPKK'den (Apocular) yaklaşık iki yıl önce ayrılan ÇETİN GÜNGÖR (Semir) adlı bir Kürt yurtsever katledildi. Katili yakalama sırasında iki Kürt yurtsever de yaralandı. Her ne kadar katil, saldırıyı kendi başına düzenlediğini söylüyorsa da, gerek Fransadan gelen katilin İsveç'te gördüğü yardımlar, gerek yakalanan bir PKK'nın, katili barındırdığını itiraf etmesi, olayın PKK'nın örgütlü cinayetlerinden biri olduğunu göstermektedir.

Çetin Güngör'ün iki yıl önce PKK'den ayrılıp siyasal planda yürüttüğü muhalefet nedeniyle, diğer birçok yurtsever gibi, PKK'nın ölüm listesine alınması, bu kararın örgüt yayın organında ilan edilmesi, olayın niteliğini daha da açık kılmaktadır. Öte yandan, Stockholm'daki saldırıdan hemen iki gün sonra 4 Kasım 1985 günü Danimarka'da MUSTAFA TANGÜNER adlı bir PPKK'nın katledilmesinin de PKK tarafından planlandığı inancını taşımaktadır.

Yukarıdaki her iki olayı değerlendiren örgütlerimiz, her iki olayı da Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik saldırılarla eşdeğerli görmektedir. Bu düşmanca saldırılar halklarımızın saygın mücadelesiyle uluslararası dayanışmayı yükseltme çabalarına karşı da birer provakasyon niteliğindedirler.

PKK tarafından işlenen son cinayetlerin kimin plan ve oyunlarına hizmet ettiği ve edeceği açıktır. Bilindiği gibi, Türkiye'deki kanlı diktatörlük tüm çabalarına rağmen halklarımızın ulusal ve toplumsal muhalefeti önleyemiyor. Yığınlar, artık şu veya bu vesilelerle tepkilerini, hoşnutsuzluklarını, rejime karşıtlıklarını dile getiriyorlar. Çeşitli burjuva kesimleri de gelişen bu muhalefeti kendi potansiyelini eritme ve "işlah etme" çabasıdadırlar. Diğer yandan uluslararası demokratik kamuyu da Türk cuntasının "demokrasiye geçiş" manevrasının içyüzünü günceltmek daha iyi görüyor, aktif tutumlar takınıyor. Buna karşın cunta ve onun uluslararası gerici dostları da boş durmuyor. Türkiye ve Kürdistan halklarının ortak mücadelesiyle dayanışma hareketinin zayıflatılması, giderek dumura uğratılması için cunta ve onun uluslararası işbirlikçileri çeşitli girişimlerde bulunuyorlar, planlar yapıyorlar.

İşte böylesi bir dönemde İsveç ve Danimarka'da işlenen cinayetler açıktır ki, hem propaganda ve karalama açısından, hem de oluşan ortamdan yararlanarak kendi planlarını uygulamaya açısından Türk cuntası ve onun gerici dostlarına yeni olanaklar sağlıyor. Avrupa'daki ırkçı, faşist örgütlerin yabancı düşmanlığı yönündeki propagandalarına da güç katıyor. Avrupa'nın gerici hükümetlerini, yabancılarla yönelik yeni gerici yasalar çıkarmalarını, daha sert uygulamalara girişmelerini kolaylaştırıyor. Kürdistan sorununa ilişkin olumlu yönde gelişen kamuyunda kuşku yaratan yaratılmasına zemin hazırlıyor.

Devrimci, Demokrat Kamuyu:

Ne ki sorun bunlarla sınırlı değil. Açıktır ki, Türk cuntasının emrindeki gizli-açık terör odakları, Avrupa'da oluşan son gergin ortamdan yararlanarak değişik cinayet ve provakasyonlara başvurabilirler, bu türden cinayet ve provakasyonlara örgütler arası çatışmalar süsü vererek olayları daha da körükleyebilirler. Örgütlerimiz, Türkiye ve Kürdistan halklarını, uluslararası kamuyu bu türden körükleyici cinayet ve provakasyonlara karşı da duyarlı ve uyanık olmaya çağırıyor.

PKK, geçmişte de, Türkiye ve Kürdistan'da yurtsever ve devrimci örgütlere karşı terör uygulaması, cinayetler işlenmiştir. Daha geçen yıl kendilerinden ayrılan iki kişinin (İsveç ve F. Almanya'da) katledildiği hatırladılar. PKK, benzeri cinayetleri Irak ve İran Kürdistanı'nda da gerçekleştirdi, Avrupa'da da çeşitli devrimci örgütlerin üye ve taraftarlarına karşı kuşkırtma ve saldırılarda bulundu. Son cinayetler, saldırılarının sürecini gösteriyor.

Biz aşağıdaki örgütler, PKK'nın son saldırı ve provakasyon'larını kınıyor; bundan sonra da bu tür saldırılara karşı duracağımızı açıklıyoruz. Tüm yurtsever, devrimci örgüt ve kişileri aktif tavır almaya çağırıyoruz. Biz ilke olarak; yurtsever, devrimci örgütler arasında da, örgütlerarası ve örgüt-içi sorunların şiddet temelinde çözülmesini mahkum ve reddediyoruz.

12 KASIM 1985

Denge Komal-İsveç
Devrimci İşçi-İsveç
Gerçek ADK İsveç Temsilciliği
Kürdistan Öncü İşçi Partisi-İsveç Örgütü
Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları- İsveç Örgütü
Tekoşin- İsveç Örgütü
Türkiye İşçi Partisi- İsveç Örgütü
Türkiye Komünist Emek Partisi- İsveç Örgütü
Türkiye Komünist Partisi (Birlik)- İsveç Örgütü
Türkiye Komünist Partisi-Savunma Komitesi (İsveç)
Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi-İsveç Örgütü
Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü-İsveç Sempatizanları

Baştarafı 21. sayfada

sinden hareketle, Kürt Ulusu'nun kendi kaderini özgürce belirlemek üzere, üzerindeki milli zulme, faşist baskı ve yoketme politikalarına karşı yükselcek ulusal demokratik mücadelesini karamalama, onu gayri meşru ilan etmeye kimsenin hakkı yoktur.

Kürt Ulusu'nun ulusal-demokratik ve bağımsızlık mücadelesini desteklemek bu mücadelenin doğru bir temelde gelişmesi ve emekçi halkların çıkarları doğrultusunda sonuçlanmasını sağlamak devrimcilerin vazgeçilmez bir görevidir.

Yine kendilerine ilerici-demokrat ve devrimci diyen kişi ve çevreler, PKK'dan hareketle Kürt Ulusu'nun ulusal-demokratik taleplerinin karşı, bağımsızlık isteklerine karşı, ezen ulus sövenizmine kapılarak, faşist rejimin Kürt Ulusu'nu imha etme, eritme ve yoketme politikalarına karşı sessiz kalma hakkını kendinde bulmamalıdır. Bu konu kapsamında önemli bir nokta da şudur. PKK'nın saflarından ayrılanları yoketmesi nedeniyle dehşete kapılan ve bu herkes

tarafından açıkça görülüp kınanan saldırıları bahane ederek kendilerini meşrulaştırma gayreti içine giren kimselerin şunu da hatırlatmak gerekir ki, siyasal kadroları, militanları öldürmenin bir başka biçimi de ardur. Bu biçim, devrimci kadroları, militanları ideolojik olarak, siyasi olarak yoketme ve eritme biçimidir.

Bugün, PKK'nın ayrılan militanlarını fiziki olarak öldürmesi karşısında da haklı olarak dehşete kapılanlar, bu vesileyle, dileriz ki, gözler önünde duran ve militanların ideolojik-siyasi katledilişinin olumsuz sonuçlarının farkına varırlar ve daha fazla zarar verici olmaktan kaçınırlar.

Son olarak, bizler, sol içi çatışmalara yol açmamak, halk saflarındaki sorunları barışçıl yöntemlerle, eleştirme ve ikna yöntemleriyle çözmek gerektiğine inanıyoruz. İlerici, devrimci güçler arasında hoşgörüye dayalı, seviyeli, ilerletici ve kavratıcı bir tartışma ortamını yaratmak, en başta kendi içimizde olmak üzere devrimci demokrasi ilkeleri doğrultu-

sunda bir ilişki tarzının tüm sol içi ilişkilerde egemen kılmak için gereken her şey yapılmalıdır. Bu, hareketimizin bilinen geleneksel bir tutumdur.

Hatalı anlayışları, her şeyden önce iç ilişkilerimizde üretmemek için, dışımızdaki Sol'da benzeri olumsuzluklara karşı daha da etkili çabalara ihtiyaç olduğunun bilincindeyiz.

Birilerinin sorumsuzca davranışlarından hareketle bir başkası kendi sorumsuzluğuna mazaret aramamalıdır. Halka karşı, onların sosyalizm davasına karşı kendilerini sorumlu sayanlar herkesten daha çok sorumlu davranmak zorunda olduklarını bilinciyle hareket etmelidir.

Baştarafı 24. sayfa

Baştarafı Sayfa 18'de

ELAZIĞ CEZAEVİNDEKİ

gyabına düşen mahkeme pek sorun doğurmuyor.. Bunların dışında elbise giymeyen tutuklulara ayrı bir baskınlama söz konusu değil. Genel baskınlamalar sunlar; çok sınırlı bir basını izleme olanakları, yetersiz beslenme, doktora çıkarılmama, banyo imkanlarının çok kit olması, o imkan verilse dahi, banyo yarisında suların kesilmesi, tutukluların sabunlu kalmaması. Ufak bir hareketlilikte görüş cezası (en az 1 ay). Sistemli dayak, sistemli polis, gece baskınları, tutuklulara dövmeye ve vücutlarına asit dökmeye, genel aramalarla tutukluların eşyalarını yok etme girişimleri, sürtüşmek için kötü girişimler v.s. Bunlar hemen hemen tüm cezaevlerinde uygulanan baskılar. İdare Yöneticileri MHP tarafından ve kendileri direkman tutukluyla muhatap olmuyorlar. Gardiyanları tutuklular üzerine şişirerek saldırtıyorlar. Tutuklu kendini savunmak için yaptığı ufak bir harekette görüş cezasına çarptırılıyor. Veya gece baskınlarında elektrikliker söndürülerek koğuşlara dalıyorlar ve tutukluları dövmeye esnasında yanlışlıkla birbirlerini dövüyorlar ve bunun için de tutuklu dövdü diye ceza veriyorlar. Bu dayak atmalara, tutuklular önceleri tek tek savunmalara giriyorlarmış, ancak savunmasız kaldıklarında, dayak esnasında birbirlerine kenetleniyor ve kendilerini koruyorlar. Son dönemlerde idarenin taktiği "içerde her baskılanmayı yap ancak dışarıya yansıtmı". Bundan dolayı görüş cezasında cezaevi ile ilgili tek kelime görüşü kesmeye ve kavgaanın çıkmasına neden oluyor, arkasından da uzun süre görüş yasağı. Buna rağmen yine de hemen her görüşte yapılan baskılanmalar, aktarıyor görüşçüleri. Bir ara görüş yasağına mazeret olarak Kürt'çe konuşmalar bahane edildi. Görüşçüler Kürt'çe konuşma yapmamaya özen gösteriyor veya görüşçüler arasında hiç Türkçe bilme- yersen olursa, görüş esnasında idarenden izin alınıyor ve Kürtçe bilen askerleri dinleyici olarak koyuyorlar.

Biliyorsun, gelen görüşçiler aileler genelde Kürt ve Kürtçe dışında pek bilmeden insular. Baskılanmalar arasında, tutuklulara gıysi alınıyor, sadece iç çamaşının dışında. Haftalık 3500 Lira para veriliyor. Ayakkabıyı kendileri satıyorlar. Yiyecek türünden hiç bir şey alınmıyor içiye. İdare genellikle kendi kantinlerinden getirdikleri çerezi kendileri satıyorlar. Aileler satın alıp tutukluyla veriyor. Bir ara görüş esnasında -hemen her görüş- olay oluyordu. Tutuklu ailelerin gözü önünde dövüldüğü gibi, gelen görüşçilerin tepkileri sonucu gelen polis ekibi görüşçileri tehit, karakola götürme ve hatta dövmeye girişiminde bulunuyorlardı. Cezaevi içerisinde bölümler var. Yani bir cezaevi 9-10 bölüme ayrılmış. İtirafçılar, Tek Tip Elbise giyenler, TTE giyip de sonra çıkarılanlar, Elbiseyi hiç giymeyenler v.s. Bu ayrı ayrı bölümler birbirleriyle hiç görüştürülüyor. Görüşlerde dahi bölüm bölüm içeriye alınıyor. Cezaevi içerisinde itibatları engellenmek, olumsuzluk yapanların ikna edilmemesi açısından ilişkileri kesmiş idi. Bundan dolayı tutuklu kendi gurubundakileri sadece görabiliyor. Cezaevinde gerek tutuklulara, gerekse ailelere keyfi uygulamalar yapılıyor. İdare gittikçe baskısını artırıyor. Tutuklular ise sürtüşmeden yana değiller ve bu yüzden kendilerini az da olsa sıkıyorlar. Şu anda yaptıkları, kendilerini savunma. Ancak idarenin emirlerini de yapıyorlar. Çimideyi dek idarenin her yaptığı olumsuzluğa "karşı çıkalım da sonuç ne olursa olsun" anlayışından gtimediklerinden, zaman zaman gösterdikleri dirençlerde barışılır oluyorlar."

gi arasında cereyan etmiştir. Eski sağ akımların, 12 Eylül sonrası evrede Devrimci Yol saflarından da destek bulması şeklinde ortaya çıkan ve kendisini "Yönelimciler-dönüşümcüler" olarak adlandırıp tanımlayan bu çizgi, geleneksel Sol'dan temelli kopma iddiasındaydı. Ne var ki, bugünkü durumda önerilen siyasetin ve savunulan görüşlerin içeriği itibariyle bu çizgi, kopmaya çalıştığı geleneksel Sol'un en sağında yer alacak şekilde Sağ'a fırlamış ve ancak Devrimci Hareketin çizgisinden kopabilmiştir, hem de köklü bir şekilde... Fikir dokusu, teorisi, mantığı, anlayışı ve dili, terminolojisi ile bu çizgi kendisine Devrimci Hareketin çizgisinin dışında bir yer bulmuştur. Bu kopuş, görülebildiği kadarıyla Avrupa'da pratiğe de yansımış, kendilerini "Yönelimciler-Dönüşümcüler" olarak adlandıranlar Devrimci İşçi'nin dışında ve Devrimci İşçi'ye karşı dernekle açarak, yayınlar çıkararak örgütlenmeye başlamışlardır. İki ayrı çizgi, iki ayrı pratik, iki ayrı ilişki ağı ortaya çıkmıştır.

Bu nedenlerle bizim açımızdan bu tartışma, bir iç tartışma olmaktan ziyade en genel biçimiyle Marksizmi ve Türkiye Devrimci Hareketi'nin çizgisini yargılayarak gözden düşürme amacındaki sol liberal akıma karşı bir ideolojik mücadeleyi zorunlu kılan bir konuma yükselmiştir. Ayrışma ile noktalan tartışmaların bu yeni evresinin devrimcilere yüklediği görevlerin yerine getirileceği açık bir şeydir.

Evet, değişik bir şey görmek arzusuyla aynayı değiştirenler, hem de aynayı kırıp-parçalayarak değiştirenler, aynayı değiştirmek yerine kendilerini değiştirmelidirler.

DIP NOTLAR

(1) Bu haksızlığın değişik bir şeklini de sivil toplumu, rönesansı Yeni Gündem Çizgi yapımaktadır. Hem de ısrarla! Yeni Gündem yayın hayatına başladığı 84 yaz aylarından beri ele aldığı sorunlarda, demokrasi tartışmasında sosyalizm projelerine kadar ve 80 öncesi siyasete ilişkin olarak ısrarlı bir şekilde, Devrimci Hareketin çizgisini tarih sahnesinden silmeye çalışmaktadır. Devrimci Hareket'i mizi ayırmaksızın bütün Sol'u "elitistlerin-jakobenlerin yedeğine düşmekle, demokrasi konusunu yanlış anlamakla, ekonomist-doğmatik olmakla suçlayan ve sayfalarında geleneksel sağ akımın şöhrati sınırlarına, Demirel'e Nazlı Ilıcak'a ve MHP teorisyenlerinden Taha Akyol'a sürekli yer veren bu derginin, son 20 yılın olaylarına ve halkın devrimci çizgisine çizik çekmeye çalıştığı görülmektedir. Bunlara herhalde cevap verecek çıkacaktır. Burada bir şimdilik sadece bu derginin bir yalanını ve suçlamasını cevaplandırmakla yetineceğiz.

Murat Belge, Kendi ekolünün görüşleri doğrultusunda ve yukarıda işaret ettiğimiz tutumun mimarlarından birisi olarak -ortalığın artık kendisine kaldığını, devrimci kadroların da öndersiz ve başsız kaldığını zannederek savunmasız durumda bulunan çizgi- lere ve insanlara Yeni Gündem'in 15-28 Kasım tarihli 34. sayısında iğrenç bir saldırı yapmıştır. Bu kişi, 12 Mart 71 dönemi ile ilgili hatıralarına yazdığı bir yazısında, aynen şöyle demektedir:

"12 Mart Muhtırasını radyoda dinledik. O günlerde Dev-Genç yayınla- dığı bildiride muhtıraya alkış tuttu. Hikmet Kıvılcımlı'nın Gazetesi'nde manşet;ordu kılıcı attı idi." (Yeni Gündem sayfa 10)

Bu iddia, katıksız bir yalandan, adı bir suçlamadan başka bir şey değildir. Yeni Gündem'in aynı sayısında, THKP-C'nin de 9 Mart'ta (1971) sol cunta yapmak isteyenleri desteklediğini, dolayısıyla Mahir Çayan'ın Cuntacıktan ve darbecilikten

medet umduğunu ima eden iddialara da ver almıştır.

Bu iddia da cevap vermeye tenezzül edilmeyecek kadar ayıp ve çirkin bir şeydir.

Ortalıkta kimselerin kalmadığı sanısına kapılarak, Devrimci Hareketin 68'lerden bu yanaki gelişim çizgisi ve politikalrını ve kararlarını az çok bilenlerin ya öldüğü ya da cezaevinde olduğu sanısına kapılarak uyduruk ve yalana dayalı bir tarih anlatımını gündeme getirenler, yanıldıklarını her halde göreceklerdir.

Böyle yollarla devrimci ideoloji ve Devrimci Hareket hakkında süpheler yaratmak yerine, aşıktan Devrimci Çizgiyi eleştirme cesareti gösterilse, ve birileri bunu Murat Belge'lere anlatsa iyi olacak.

(2) Hem devrimci ahlak, hem de insanların siyasi kişilikleri ve siyasetleri açısından oldukça ilginç sayılması gereken bir tartışma süreci yaşanmıştır. Sözünü ettiğimiz süreçte -sadece başkalarının söylediklerini çarpıtma şeklinde değil, kendi söylediklerini ve yazdıklarını da "unutma" şeklinde bir tartışma üslubu ortaya çıkmıştır. Yazılanlara hala dergi sayfalarında durduğu, konuşulanlar: hala hafızalarda ve notlarda durduğu halde, sürekli bir "unutkanlının" yaşanmasın; 83'de ele denile 84'de kara; 84'de kara denile 85'de mavi denilmesinin sebebi, bulunduğulan sanılan ideolojik-politik sistematğin Devrimci Hareket'in kimliği ve ideolojisi karşısında tutunamaması olmasın? Eğer öyleyse, "insanları artık bu ideoloji birarada tutmuyor" denilerek kendisinden kopulan Devrimci Hareket'in görüşleri "yeni" görüşlere çürütülmeye, devrime ve toplama bir takım tezlerle insanlar hala başka bir yerde ve çizgide de birarada olmaya niçin zorlanıyor? Yarın yine kopuşması-ayrışması kesin olan bir mantıksızlıkta ve yanlış bir kimlikte ısrar edilecek insanlar niçin geri dönüşü zor olan bir yolda yürümeye zorlanıyor? İnsanların Devrimci Yol mantığını benimsemese, bu mantığı ve çizgiyi savunularla birlikte olma arzuları ve hakları sunu metotlarla daha ne kadar bastırılabilir? Devrimci Yolcuların kendi aralarında oluşturdukları örgütlülükleri parçalayarak, mesela Avrupa'da Devrimci İşçi'nin doğru çizgisini ve bu doğru çizginin derneklelerdeki ve merkezi düzeydeki meşru yönetimlerini, demokratik şekillerde ve çoğunluğun iradesi yönünde oluşmuş bu yönetimleri, tanımayıp ayrı dernekleler açarak, insanları "elitist ve darbeci" mantık ve yöntemlerle, "herşeyin en iyisini biz biliriz" böbürlenmesiyle neredeyce kaçacağı belli olmayan sokaklara zorlamak ve yöneltmekle bir çok değerlin kaybolup gideceği ve gitti' daha ne zaman farkedilecek?

İnsanlara Devrimci İşçi ile her türlü ilişkilerini kestirmek anlamına gelen bazı Avrupa şehirlerindeki ayrı dernek açma veya Devrimci İşçi derneklerine alternatif apolitik-sosyal buluşma yerleri açma faaliyetlerinin gerçek içeriği açığa çıktığı zaman; bu yerlere ve sokaklara sözde Devrimci İşçi'ci olarak girdiğini sanan fakat buralardan "Yönelimci-Dönüşümcü" çıktıklarını farkedem insanlar daki umut ve hayal kırıklığının yaratacağı gerginliğin ve sorunların sorumluluğunu kim taşıyacak? Yoksa o zaman da, herkes başının çaresine baksın mı denilecek?

Dileriz, bu çıkmaz yola, bilerek değil, yönencililiğin ne olduğunu gerçek boyutlarıyla ve özüyle kavrayarak değil, değişik etki ve duygularla sapanlar bir kerecik de olsa sağ duyulu bir düşünme sürecine gerekerek bu soruları kendilerine sorma basiretini gösterirler.

Yönelimcililiğin-Dönüşümcülüğün ne olduğunu bilerek hareket edenlere, -ki böyleleri var- diyecek bir şeyimiz yok. Çünkü onlar, her yönüyle doğru buldukları birşeyi yapıyorlar.

FAŞİZM DEVRİM SEHİTLERİNİN AKRABALARINDAN VE ÖLÜLERİNDEN BİLE İNTİKAM ALIYOR

Faşizm güçleri emekçi halklara yönelik saldırılarında ve intikam eylemlerinde yeni yeni yöntemlere baş vuruyor. Aradan geçen 5 yıla rağmen -ktidarlarını hala, baskı, terör ve pasifikasyon yöntemleriyle sürdürmeye çalışan cunta rejimi,bu defa 71 direnişçilerinin ailelerine yönelik saldırılara başladı. Olgarışıye karşı mücadelede şehit diğer devrimcilerin adlarının anılmasından oldum olası korkan egemen sınıflar, şimdi şehitlerimizin soyadlarını taşıyanlara iğrençce saldırıya başladı.1971 de olsun,daha sonraki dönemde olsun, şehit edilen devrimcilerin yakınlarını zaman zaman rahatsız ediliği bilinliyordu. Özellikle 12 Eylül sonrası mücadelede şehit düşenlerin aileleri sürekli izleniyor ve tehdit ediliyordu.

CEVAHİRİN BABASI SÜRGÜN EDİLDİ

Son olarak öğrendiğimize göre, Hüseyin Cevahir'in yaşı babası Tunceli'den sürgün edildi. Hozat'ta yaşa-

manı güçler, ertesi gün Tercüman gazetesi aracılığıyla her zamanki metotlarını kullanarak, Çayan soy adını taşıyanları, toplumun gözünden düşürmeye çalıştılar.Tercüman gazetesi her zamanki tutumuyla, cenaze törenini,tamamen ters bir şekilde okuyucularına sundu. Tercüman'ın bu konuyla ilgili verdiği haberin küpürünü okuyanlar, saldırının ne denli iğrenç olduğunu göreceklerdir.

Faşizm güçlerinin ve egemen sınıfların borazanlarının,bu çabalarına rağmen,"Naciye Teyze" nin yakınları ve O'nun "hepiniz birer Mahir'siniz, benim binlerce oğlum var" dediği devrimciler, ziyaretler ve çiçeklerle "Naciye Teyze"yi yalnız bırakmadılar.

Naciye teyzelerin metanetleri,devrimcilere her zaman sahip çıkan duygulu ana yürekleri, her zaman saygıyla anılacaktır. Devrimcileri, akrabalarını, ödüklerinde bile rahatsız etmekten çekinmeyenlerin bu tutumları ise halkımızın belliğinde tiksindirici birer olay olarak kalacaktır.

Faşizm güçlerinin, halktan,devrimcilerin yakınlarından üç alma ar-

Çayan'ın annesinin tabutunu polisler taşıdı

7.10.85 Tercüman

● Annesinin cenaze namazının kılınmı- ölmeye çalışan Mahir Çayan'ın kardeşi Tafa Çayan, memur emekliisi dayıları tarafından gücüklerle ikna edilebildi. Cenaze namazı Kamil Çayan'la, cemaatten 5 kişi katıldı

kimse bulunmayınca çevre tertibat almı- revli olan sivil polisler getirildiler.

Ote yandan, cenaz- çılacağına dair it- polis, Karacaahmet Mezarlığı çevresin- lerle birlikte "çift kordonu" oluşturu- aldı. (Selami TUN-

zaldere'de, 13 yıl önce gü- venlik kuvvetleriyle gir- çatışma neticesinde öldü- Maen komünist teorist Maen Çayan'ın ticaretle uğra- kardeşi Ergun Çayan, adı Arabistan'da kalp yet- zildiren ölen anneleri Na- ciye Çayan'ın cenaze namaz- daki Naciye Çayan'ın cenaze namazını kardeşi Kamil Çayan'ın büyük kardeşi memur- klisi Kamil Çayan ve çev- müdahale eden birkaç- şisi, Ergun Çayan'ı ya- şüren bir tartışma- na ederek cenaze namazını sağla-

yan Hüseyin'in babası geçtiğimiz e- kim ayında, cunta kuvvetleri tarafın- dan, Kürdistan bölgesinin dışına çık- maya zorlandı. Sıkıyönetim yetki- lilerinin ve valinin emriyle Hüseyin Cevahir'in babası sürgün edildi. Hüseyin'in babasına, diğer bazı köylülerle birlikte, Adapazarı'na veya Giresun'a gitmesi için 1 hafta süre tanındı.Son- ucuca bir grup köylü ile birlikte bir daha Tunceli'ye gelmemek şartıyla "batı"ya gönderildi.

Öğrenildiğine göre, Tunceli mer- kezinden, ilçelerden,köylerden ve mezralardan,çocukları veya kendileri devrimci olarak tanınan aileler, Grup grup başka şehirlere sürgün ediliyor.

Ote yandan, Türkiye Devrimci Hareketinin önderlerinden, Mahir Çayan'ın annesinin ölümü ve cenaze töreni nedeniyle, polis büyük bir dehaşet ve terör ortamı yarattı.Polis Mahir'in annesinin cenazesine, yakın- larından ve halktan katılımı engel-lemek için,tören yapılacağı gün as- kerî birliklerle birlikte çevrede te- rör estirdi. Bu duruma müdahale etmek isteyen Mahir'in kardeşi po- lis tarafından dövülmeye kalkışıldı. Bununla da yetinmeyen halk düş-

zuları, kursaklarında kalacağı benzi- yor. Çünkü bu gün,İlkokullarda, orta- okullarda, Mahir, Ulaş, Hüseyin,Den- niz...adını taşıyan çocuk ve gençler var. Korkaklara,bu çocuklarını adı ye- terli korkuyu veriyor zaten.

Sadece Mahir'e değil tüm devrimcilere, engin yüreğini açan Naciye teyze'yi devrimciler hep say- gıyla anacaklardır.

ÖDEMELER İÇİN:

B. Çakarcı
Hamburger Postscheck Konto
Konto Nr.: 574514-204
BLZ.: 20010020

V.i.S.d.P.: Gökhan Yalça
Schäferstr. 20
2000 Hamburg 6

ESAS OLAN HALKIN SİYASET HAKKIDIR

Türkiye'deki siyasal hayatın canlandığı izlenimini veren bir takım gelişmeler son günlerdeki gazetelerde bol bol yer almaktadır. Demirel'in daha fazla konuşmaya başlaması, Erbakan'ın gösterişli bir Konya gezisi yapması, Türkeş'in çeşitli gazete ve dergilere demeçler vermesi, Ecevit'in de artık bir partiye sahip olması, gibi gelişmeler büyük basın organları tarafından demokrasiye geçiş'in önemli birer adımı ve göstergesi olarak yorumlanmaktadır. Bazı çevreler, bu gelişmeleri rejimde yumuşama belirtisi olarak sunmak için özel bir çaba harcamaktadırlar.

Bunların yanı sıra, HP ile SODEP'in birleşmesi, MDP ile DYP arasında flörtün başlaması, MDP ve HP'den istifaların yoğunlaşması, rejimin çözülmeye başladığı fikrinin propagandasında birer kanıt olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Öte yandan, Milliyet ve Cumhuriyet Gazeteleri ile bazı dergilerin ve İnönü, Gürkan ve Ecevit'in kendi deyimleriyle "irtica tehlikesi"ni gündeme getirmelerinin bir ürünü olarak Evren'in ve ünlü müteci YÖK Başkanı'nın "irtica tehlikesi"nden söz etmeye başlamaları da rejimin "Atatürkçü" ve de "ilerici" çizgiye doğru bir gelişme içerisine girdiği sanısının ortaya çıkmasına yol açmıştır. Liberal-reformist çevreler, "irtica tehlikesi"ni siyasetin gündemine tekrar getirmekle bir yandan Ordu ve Devlet içinde halen varolduğunu zannettikleri "Atatürkçü" kesimlere, laik güçlere seslenmeye, bir yandan da Özal Hükümeti'ni açmaza almaya çalışmaktadırlar. HP ve SODEP (SHP), bu yolla ve Anayasa ile ilgili tutumlarıyla muhtemel bir SHP Hükümeti için destek ve ittifak aramaya ve rejim konusunda etkili ve yetkili çevrelere garanti vermeye çalışmaktadırlar.

Bu çabaların da etkisiyle Evren ve yandaşları da, "irticanın kötü bir şey olduğunu, şeriat devleti isteyenlerin hüsranı uğrayacaklarını" söylediler. Hoca çocuğu olmakla övünen Evren, bu yolla, 12 Eylül rejiminin de yardımıyla güçlenen dinci akımın bu durumundan endişeye kapılan "Atatürkçü" ve "laik" güçlerin endişelerini gidermeye çalışırken, ve islamcı akımların devletin kurum ve fonksiyonlarında elde etmiş oldukları mevzilere rağmen mevcut rejimin bazı unsurlarıyla "sürtüşmeye" başlamasının 12 Eylül sonrasında Halk Hareketine karşı rejimin lehine sağlanmış bulunan siyasal-toplumsal dengenin bozulmasına yol açabileceği ihtimaline karşı liberal-laik güçlerle ve CHP çizgisiyle ittifak yollarını ve kapılarını açık tutmaya çalışırken, bir yandan da asıl önemlisi kendilerinin geçecek anlamdaki gerici olduklarını gizlemeye, unutturmaya çalışmaktadırlar.

12 Eylül Rejimi'nin ideolojisinin ve siyasi programının ve bu rejimin kurumlarının gericiliği, çağdışılığı, insanlık düşmanı yönü, şeriat tehlikesi tehditleriyle nasıl gizlenebilir? Çeşitli bahanelerle faşizmin kendi gerçek gericiğinin üstü örtülebilir mi?

İşte irtica tartışması da, rejimin bugünkü evresinin doğrudan olumlu görülmesini ve "gericiler" karşı korunmasını sağlayacak bir faktör olarak kullanılmıştır.

Yukardaki gelişmelerden ve özellikle eski parti liderlerinin konuşmaya başlamasından hareketle, şimdi yoğun bir demokrasi tartışması yapılmakta ve böylece demokratikleşmenin yolunun açıldığı ifade edilmektedir.

Eski siyasetin ve Evren'in konuşmalarının oluşturduğu karışık sesli fon müziğinin eşliğinde perde yavaş yavaş aralanmakta ve demokrasi oyununun 2.bölümü sahneye konmaktadır. Partilerin, gazete yorumcularının ve liberal solcularımızın kitlelere sunduğu Türkiye Tablosu budur.

Ne varki ortada "ufakık" bir unutkanlığın olduğu anlaşılmaktadır. Düzen içi güçler, sağla soluyla, hem sahnedeki, hem de tiyatro salonunda seyirciler arasında halk faktörünü elbirliği ile unutturmuşlardır. Bu unutkanlık nedeniyle olacak, eski siyasetlerin konuşmaya başlamasını demokratikleşmenin bir kriteri olarak görmek, bunu da yine elbirliği ile kitlelere benimsetmeye çalışmaktadırlar.

Halkın özgür iradesiyle, kendi kurumları ve örgütleri aracılığıyla hem sahnedeki, hem de seyirciler arasında bulunmadığı bir yerde demokratikleşme olmaz, olamaz. Öyle bir yerde yapılan tartışmalar ve ortaya çıkan bazı gelişmeler demokrasiyi getirmez.

Bizim ülkemizde demokrasi için:

Esas olan, eski ya da yeni parti liderlerinin konuşmaya başlaması, parlamentonun işlerliği, sanayicilerin, bankacıların, tüccarların, büyük toprak sahiplerinin söz söyleme ve yaşama haklarının garanti altında olması, vb. değildir.

Esas olan bazı meşhur kişilerin siyaset yasaklarından kurtulmuş olması değildir.

Esas olan, halk kitlelerinin bizzat kendilerinin siyaset yapma haklarıdır.

Esas olan, halk kitlelerinin ve onbinlerce ilerci ve devrimcinin yasaklı oluşunun ortadan kaldırılmasıdır.

Esas olan, halkın söz söyleme, yetki kullanma, karar verme ve iktidarı olma hakkını engelsizce kullanmaya başlamasıdır.

Demokratikleşme, işte bu yasaklıların tam bir özgürlük ve güven ortamında konuşması gerçekleşirse, işte ancak o zaman mümkün olabilir.

Yasaklı durumdaki halkın doğrudan kendi örgütleri ve kurumları aracılığıyla katılmadığı bir tartışmaya da demokrasi tartışması denmez.

Esas olan Türk ve Kürt halklarının siyaset hakkıdır. Bu hakkın fiilen kullanılmasıdır.

ELAZIĞ CEZAEVİNDEKİ DİRENİŞ BAŞARIYLA SONUÇLANDI

Ekim ayı başında Elazığ Cezaevi'ndeki kötü yaşam koşullarını, baskı ve işkencileri protesto için açlık grevine başlayan devrimci tutukluların taleplerinin büyük bir bölümünün kabul edildiği ve bu nedenle direnişin Kasım ayının ilk haftasında sona erdiği bildirildi. Alınan son haberlere göre, cezaevi idaresi, baskılarını tekrar yoğunlaştırdı. Açlık grevinin, gelişimi şöyle oldu:

Aşağıdaki mektupta ayrıntılı şekilde anlatılan Elazığ Cezaevi'ndeki uygulamaların artık dayanılmaz bir hal alması üzerine Ekim ayının ilk haftasında 2 Nolu da devrimci tutuklular açlık grevine başladılar. Önceleri 50 kişiyle başlayan direniş, 3 Nolu'nun da katılımıyla genişledi. Direnişin onuncu günü idare daha da saldırgan bir tutuma girdi. Koşulları dağıtıp direnişe katılan tutukluları tek tek hücrelere koydu. İşkence ve dayak yoğunlaştı, görüş yasağı kondu. Tutuklu aileleri, çocuklarına sahip çıkarak çeşitli yerlere başvuruda bulundular. Ankara'ya gelen bazı tutuklu aileleri, Cumhurbaşkanı'na, Meclis Başkanı'na hükümete ve partilere başvurarak Elazığ Cezaevi'ndeki uygulamaları anlattılar ve çocuklarını haklı müdafelesini sonuna kadar destekleyeceklerini bildirdiler. 25 Ekim günü 5 tutuklu koma halinde hastahaneye kaldırıldı. Serum reddeden tutuklular, hakları verilmeden direnişin vazgeçemeyeceklerini açıkladılar. Aynı gün Elazığ'da yapılan ve İnönü ile Gürkan'ın katıldığı SODEP-HP kapalı salon toplantısında tutuklu annelerinden birisinin mikrofona çıkıp direnişi anlatması ile birlikte, toplantının konusu cezaevindeki direnişin tartışılmasına dönüştü. Bunun üzerine İnönü ve Gürkan konuyla ilgileneceklerine dair söz vermek zorunda kaldılar. Tolantıda konuşan tutuklu annesi, SODEP ve HP'lilere, "korkarak, çekinerek demokrasi mücadelesi verilmeyeceğini, cezaevlerindeki binlerce evladımız bırakılmadan demokrasinin hiç bir anlamının olmayacağını, faşizmin korkutmalara ve tehditlerine boyun eğilmemesi gerektiğini, tutukluların direnişinin örnek alınmasını ve desteklenmesi gerektiğini" anlattı. İnönü ve Gürkan'ı sessizce dinleyen topluluk tutuklu annesinin bu konuşması üzerine slogan atmaya başladı.

Devrimci İşçi taraftarları, yurtdışından örgütledikleri protesto telgraf ve mektuplarıyla direnişi desteklemeye çalıştılar.

Tutukluların kararlılığı, anne ve yakınlarının da onlara destek olması sayesinde, direniş başarıyla sonuçlandı. Ancak son alınan haberlere göre cezaevindeki baskılar tekrar yoğunlaşmaya başladı. Elazığ Cezaevi'ndeki 4 Nolu açlık grevinin nedenlerine ilişkin bir mektubu aynen yayınıyoruz.

"Cezaevindekilerin durumları her yerde bulunan ve uygulananların dışına pek farklı değil. İdare sürekli gün geçtikçe kemerleri sıkma çalışmasında. İlk Tek Tip Elbise uygulaması getirildiğinde tutuklular kabul etmedi, ancak inancını yitiren az bir insan TTE giydiler. Ve bunlara engel de olunmadı. Daha doğrusu elbise giyilmemesi konusunda kimseye bir baskılanma yapılmadı. Tek Tip Elbise giyenler ayrı bir cezaevine konuldu. Tek Tip Elbise giymişler için açlık grevi insanların kopardığından bırakıldı. Ancak bu kararlaştırma

idare tarafından bilinmediği için ve ailelerin gerekli yerlere başvuruda bulunduklarından, idare tutukluyla, bir takım tavizler vererek, tutukluların grevi bırakmaları için çaba harcadılar. Yani tutuklular idareden belli tavizler alarak grevi bitirdiler. TTE'yi giymemeyi devam ettirdiler, hala da devam ettiriyorlar. Ve idarenin baskısı Tek Tip Elbise giymeyen tutuklular üstünde daha az diyebilirim. Yani elbiseyi giymeyen tutuklular isteklerini genellikle elde edebiliyorlar bir iki hareketlilikten. Elbiseyi giyen tutuklular ise daha eziliyor. Tabi belirli avantajları var. Örneğin özel günlerde açık görüşe çıkarılıyorlar. Şunu da biliriz, tek bir avantajları bu. Tüm tutuklular üstünde baskı var, elbiseyi giyse de giymese de. Arkadaşların düşüncesi elbise konusunda şu, "Eğer elbise giymeme belli imkanlarımızı götürürse veya idareden iyi tavizler alabilirsek giyebiliriz de, yalnız şimdilik düşünmüyoruz". İdare son dönemlerde elbise konusunda bir baskılanma öne sürmüdü. Sadece özel günlerde görüş yapılmıyor ve mahkemeleri devam eden arkadaşların mahkemeye çıkarılmıyor, dava gıyablarında devam ediyor. Tutukluların mahkemelerin gıyablarında devam etmesi, savunma ve kamuoyu oluşturulması konusunda tutukluların bir kaybı genel olarak. Ancak Elazığ gibi küçük bir şehirde mahkemelerin kamuoyu yaratması çok zor. Bu açıdan kamuoyu diye bir sorun yoktu. Ancak tutuklunun savunmasına gelince, zaten kamuoyu oluşturmadığı için, mahkeme çok rahatlıkla tutukluyla savunma hakkı vermiyor, konuşmuyor, dilediğini yapıyor. Büyük şehirlerde durum farklı, mahkemeyi basın izleyebiliyor, avukatların girişimleri var ve dinleyiciler duyurlar insanları. Bunun için büyük şehirlerde mahkemelerin tutuklunun gıyabına düşmesi bizim açımızda zararlı. Ancak küçük şehirlerde durum farklı ve tutuklunun

Devamı sayfa 23'de